

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Verzet tegen het groen Kolonialisme: Tanzaniaanse safari-landschappen als toneel voor machtsdynamieken en de strijd van lokale NGO's voor het behouden van hun land

Tok, Nina van

Citation

Tok, N. van. (2023). *Verzet tegen het groen Kolonialisme: Tanzaniaanse safari-landschappen als toneel voor machtsdynamieken en de strijd van lokale NGO's voor het behouden van hun land*.

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [License to inclusion and publication of a Bachelor or Master Thesis, 2023](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3715668>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Verzet tegen het groen kolonialisme

De Tanzaniaanse safari-landschappen als toneel voor machtsdynamieken en de strijd van lokale NGO's voor het behouden van hun land.

Naam: Nina van Tok

Studentnummer: S2004127

Universiteit Leiden

MA History – Cities Migration and Global Interdependence

Specialisatie Economic History

Dr. L. J. Touwen en Dr. S. de Wit

20 EC

11-12-2023

Woordenaantal:19551

Afbeelding 1: Maasai protesteren tegen de uitzetting uit de Loliendo regio, 2017.

Bron: Forest Peoples Programme, <https://news.mongabay.com/2023/04/indigenous-maasai-ask-the-united-nations-to-intervene-on-reported-human-rights-abuses/>

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Hoofdstuk 1: De koloniale wortels van het natuurbehoud en de beeldvorming van de Afrikaanse natuur	12
Hoofdstuk 2: De opkomst van BINGO's in Afrika na dekolonisatie	26
Hoofdstuk 3: Tanzania's buitenlandbeleid; hoe wonnen BINGO's terrein?	34
Hoofdstuk 4: De opkomst van lokale NGO's en PINGO's Forum in de periode 2013 tot en met 2019	44
Conclusie	58
Bibliografie	61
Bijlage 1	64
Bijlage 2	77

Inleiding

Op dit moment staat zo'n 17% van 's werelds land onder natuurbehoud.¹ Dit percentage moet in 2030 30% zijn, volgens de *30 by 30 agreement*. Deze afspraak is gemaakt tijdens de *COP15 UN Biodiversity Conference* in Montreal, Canada in december 2022. Hier zijn bijna 200 landen overeengekomen over het *Global Biodiversity Framework*, waarin zij beloofden zich in te zetten om in 2030 30% van de wereld (zowel land als zee) te beschermen.² Dit is een veelbesproken en vaak bekritiseerde afspraak, omdat er verschillende meningen zijn over waar de prioriteit zou moeten liggen binnen het natuurbehoud. Bij de natuur alleen, of moeten mensen ook beschermd worden? Binnen de natuurwetenschappen ligt deze focus voornamelijk op de natuur en biodiversiteit, bij de sociale wetenschappen ligt de prioriteit meer op het samenleven van mens en natuur in een balans. Het gebrek aan historisch perspectief is groot binnen deze debatten.

Jarenlang zijn binnen de wereld van natuurbehoud voornamelijk de westerse organisaties aan het woord geweest. Hierin was het Amerikaanse model van *fortress conservation* leidend.³ In dit model van natuurbehoud staan de wildernis en de beschaving ver van elkaar af. De overtuiging achter dit model is dat de biodiversiteit het best in stand wordt gehouden door beschermde gebieden te creëren waarin natuur zonder menselijke verstoring kan bestaan.⁴ 'Zonder menselijke verstoring' is hier het sleutelbegrip in het *parks vs people* debat. Kritiek op deze manier van natuurbehoud is dat "*fortress conservation places nature before people, pretending that human resettlement would jeopardize the "pristine" condition of the environment*".⁵

In dit onderzoek analyseer ik de koloniale westerse wortels van de natuurbehoud-sector, hoe de grote NGO's in Tanzania na de dekolonisatie een stevige machtspositie hebben ingenomen en onderzoek ik hoe lokale NGO's in Tanzania die opkomen voor mensenrechten binnen het natuurbehoud hun doelen probeerden te bereiken. De vraag die ten grondslag ligt aan het onderzoek is: In welke mate hebben lokale NGO's in Tanzania, die opkomen voor de mensenrechten van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen binnen het

¹ Volgens het *World Economic Forum* in 2021. Sindsdien zijn er geen nieuwe volledige metingen gedaan. <https://www.weforum.org/agenda/2021/05/how-much-of-earth-is-currently-protected/> (geraadpleegd 12 september 2023).

² UNDP, <https://www.undp.org/press-releases/statement-un-development-programme-administrator-achim-steiner-outcome-cop15> (geraadpleegd 22 januari 2023).

³ Peter H. Sand, 'Fortress conservation trumps human rights? The "Marine Protected Area" in the Chagos Archipelago', *The Journal of Environment & Development* 21:1 (2012) 36-39.

⁴ Mark Dowie, *Conservation Refugees: The Hundred-Year Conflict between Global Conservation and Native Peoples* (Cambridge 2011) 16.

⁵ Sand, 'Fortress conservation trumps human rights?', 38.

natuurbehoud, hun doelen kunnen bereiken in een speelveld dat wordt gedomineerd door grote internationale natuurbeschermings-NGO's?

Tanzania

Waar wereldwijd het percentage van beschermd land op 17% ligt, ligt dit percentage in Tanzania een stuk hoger, namelijk op 37% van het land. Met deze natuurbescherming zijn veel problemen gepaard gegaan.⁶ Veel Tanzanianen hebben moeten wijken uit hun originele leefgebieden of hun rechten werden ontnomen om bijvoorbeeld te jagen en land te verbouwen.⁷ Tanzania heeft een aantal van de bekendste en meest bezochte natuur- en wildparken ter wereld, waaronder bijvoorbeeld het Serengeti. Uit dezelfde natuurparken zijn de afgelopen eeuw bewoners, zowel vrijwillig als onvrijwillig, zonder en met geweld, uitgezet naar andere gebieden in de naam van natuurbescherming.⁸ Deze kwesties, bijvoorbeeld in het geval van de gedwongen uitzetting van de Maasai uit Loliondo (Noord-Tanzania) hebben internationaal veel media-aandacht gekregen.⁹ De laatste jaren speelden deze zaken weer op en hebben er, onder andere onder de huidige president, weer een aantal uitzettingen plaatsgevonden. Dit maakt de geschiedenis van natuurbehoud in Tanzania en het verzet tegen de overheid en grote internationale natuurbehoud-NGO's een interessante casestudy die gaat over macht, (post)kolonialisme, racisme, geld en politieke invloed van de NGO's.

Groen kolonialisme

De westerse dominantie in de aanpak van het Afrikaanse natuurbehoud komt tot uiting in het groen kolonialisme. Deze term is door historicus Guillaume Blanc in 2020 uiteengezet in zijn boek *L'invention du colonialism vert. Pour en finir avec le mythe d'Eden africaine*. Met de term groen kolonialisme, vaak afwisselend gebruikt met de term groen imperialisme, wordt aangeduid hoe de dynamieken achter natuurbehoud een koloniaal en imperialistisch karakter hebben, vanwege de frequentie en verre strekking waarin westerse internationale organisaties hun ideeën en beleid over natuurbescherming opleggen aan Afrikaanse landen.¹⁰ Deze term gaat niet enkel over de koloniale tijd, het gaat over de manier hoe onder de noemer van 'groen'

⁶ Grist, [After violent evictions, Indigenous Maasai call human rights investigation a sham](#) | Grist (geraadpleegd 29 oktober 2023).

⁷ Human Rights Watch, <https://www.hrw.org/news/2023/02/02/tanzanias-eviction-maasai-pastoralists-continues> (geraadpleegd 29 april 2023).

⁸ Amnesty International, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/06/tanzanian-authorities-brutally-violated-maasai-amid-forced-evictions/> (geraadpleegd 1 juni 2023).

⁹ Ibidem.

¹⁰ Guillaume Blanc, *The invention of Green Colonialism*, vert. Helen Morrison (Cambridge 2022) 18.

of ‘ecologisch’ bepaalde groepen zeggenschap verkrijgen over stukken land. En dat is precies wat er in Tanzania gebeurde. Toonaangevende onderzoekers binnen dit veld zijn Guillaume Blanc, Richard Grove en Rosaleen Duffy en Roderick Neumann. Guillaume Blanc legt uit dat volgens hem groen kolonialisme voortkomt uit het Westerse ideaal om de Afrikaanse natuur volledig gestript te zien van menselijke inmenging, wat resulteert in de op grote schaal creatie van de natuurparken.¹¹ Dat is volgens hem de “essentie van groen kolonialisme”.¹² Hij noemt dat gedurende de koloniale tijd groen kolonialisme als de *white man’s burden* gezien werd, de beschavingsplicht van de witte man, waarbij op grond van racisme de overheersing van Afrikanen gerechtvaardigd werd. In de postkoloniale tijd werd dit de *ecological burden* van de Westerse natuurexperts die dit keer op grond van klimaattheorieën de overheersing van Afrikanen konden rechtvaardigen. De intentie is verschillend in de verschillende tijden, maar het gedachtegoed blijft volgens Blanc hetzelfde: de moderne en beschaafde wereld moet Afrika redden van de Afrikaan.¹³ In Blanc’s verhaal komt ook sterk naar voren hoe grote internationale natuurbehoud-organisaties deze rol in het postkoloniaal sub-Sahara Afrika op zich hebben genomen.

Richard Grove schrijft over groen imperialisme in de jaren 1600-1860.¹⁴ Hij laat zien hoe tegelijkertijd met de koloniale expansie ook *environmentalism* opkwam. Dit is een beeld van de tropische gebieden die de kolonialisten tegenkwamen, de oriëntaalse maar ook ‘wilde gebieden’ die door verhaling een stempel hebben gedrukt op hoe er naar de natuur gekeken werd. Hij focust in zijn onderzoek juist op de fase voor de twintigste eeuw en laat zien dat het ook in de eeuwen hiervoor al een grote rol speelde. Hierbij speelde het vergaren van grondstoffen ook een belangrijke factor.

Roderick Neumann heeft in zijn onderzoeken een grote focus op het elitaire en aristocratische karakter van de vroege natuurbehoud-organisaties, waaronder *the Society for the Preservation of the Wild Fauna of the Empire*.¹⁵ Hij toont aan hoe het beschermen van de natuur en wilde dieren in eerste instantie een connectie had met trofeejachten voor de Europeanen en de neerbuigende houding tegenover Afrikanen die een gevaar zouden spelen voor de natuur in Afrika.

¹¹ Guillaume Blanc, *The invention of Green Colonialism*, 11.

¹² Guillaume Blanc, *The invention of Green Colonialism*, 18.

¹³ Ibidem.

¹⁴ Richard Grove, *Green Imperialism: Colonial Expansion, Tropical Island Edens and the Origins of Environmentalism 1600-1860* (Cambridge, 1995).

¹⁵ Roderick P. Neumann, ‘Dukes, Earls, and Ersatz Edens: Aristocratic Nature Preservationists in Colonial Africa’, *Environment and planning D: Society & space* 14:1 (1996) 79–98.

Environmental history

Dit onderzoek valt binnen het veld van *environmental history* en economische geschiedenis. *Environmental history* raakt aan veel verschillende disciplines. Zoals David Worster in zijn artikel ‘Transformations of the earth: Toward an Agroecological Perspective in History’ schreef moet elke historicus die geïnteresseerd is in dit veld, bereid zijn om kennis op te doen in andere wetenschappelijke velden.¹⁶ De informatie waarop historici hun onderzoek baseren komt uit de geografie, antropologie, sociologie, politicologie, klimatologie en andere velden. Dit vergt van de historicus een brede interesse, de mogelijkheid zich aan te passen en te werken met verschillende methodes en theorieën. Het veld van *environmental history* heeft zich gevormd in de jaren 1970 en raakt ook aan bijvoorbeeld politieke ecologie. Daarnaast valt dit onderzoek in het veld van economische geschiedenis. Het gaat namelijk niet enkel over de wisselwerking tussen menselijk handelen en natuur, maar ook over de politieke processen hierachter, handelsrelaties, de geldstromen tussen regeringen en organisaties, postkoloniale dynamieken en economische verschillen tussen landen.

De discussie omtrent natuurbehoud is niet alleen historisch van aard maar heeft ook implicaties op hoe huidige beleidsmakers het natuurbehoud van de toekomst willen vormgeven. Het is binnen het veld van *environmental history* een gevaar voor de historicus om door middel van historisch onderzoek lessen voor de toekomst te willen schrijven, oftewel determinisme en ‘*cautionary tales*’.¹⁷ Een historische tekst hoort objectief en dus niet activistisch te zijn. Anderzijds kunnen we ons ook afvragen of we niet door middel van historisch onderzoek juist moeten opkomen voor onderbelichte verhalen en groepen. Een groot deel van de geschiedenis is immers al vanuit het Westers narratief geschreven. Wat ik hoop te bereiken door dit onderzoek is een beeld te schetsen van het verschil in beleid en visie tussen dat van de grote internationale NGO’s en dat van lokale Tanzaniaanse NGO’s en daarmee vanuit een historische context niet enkel focussen op het spanningsveld dat er is, maar ook op hoe verschillende organisaties hiermee omgaan en oplossingen hebben geprobeerd te zoeken voor wat zij denken dat prioriteit is binnen dit veld.

¹⁶ Donald Worster, ‘Transformations of the Earth: Toward an Agroecological Perspective in History’, *The Journal of American History* 76:4 (1990) 1087–1106.

¹⁷ Ibidem.

BINGO's vs PINGO's

In dit onderzoek worden twee typen organisaties geanalyseerd. Aan de ene kant staan de 'BINGO's', oftewel de *Big International NGO's*.¹⁸ 70% van 's werelds 17% beschermde land is in handen van vijf BINGO's.¹⁹ Dit betekent dat een groot deel van de wereld beheerd wordt door niet-gouvernementele organisaties. BINGO's hebben veel geld, een sterke lobby en hebben bij veel overheden een plek aan de tafel. Deze vijf BINGO's hebben een Amerikaanse of Europese oorsprong en werken in grote gebieden verspreid over meerdere werelddelen. De oorsprong van dit type organisatie, hun invloed en werkveld wordt in dit onderzoek geanalyseerd. Daarnaast onderzoek ik de organisatie PINGO's Forum (The Pastoralists Indigenous Non Governmental Organization's Forum) die de casestudy van onderzoek vormt.

Dit is een coalitie van 53 lokale organisaties voor inheemse volkeren die in Tanzania opkomen voor de rechten van de gemarginaliseerde groepen pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschap. Voorbeelden hiervan zijn de Maasai en Hadzabe. Dit forum werd opgericht in 1994 door zes organisaties die opkwamen voor hun strijd voor land en hun eigen ontwikkelingsagenda's. Deze coalitie van lokale NGO's zijn gefocust op een varia aan onderwerpen, allemaal vanuit het perspectief van de pastoralisten en jager-verzamelaars, waaronder *gender based violence*, HIV/AIDS en dus ook natuurbehoud. PINGO's Forum heeft in verschillende conflicten een belangrijke rol gespeeld, zoals in 2012 wanneer de organisatie Thomson Safari's in opspraak kwam over hun manier van landgebruik en verhouding tegenover de Masaai. In dit conflict riep PINGO's Forum de overheid op om minder excessief geweld te gebruiken in conflicten tussen investeerders en bewoners van het gebied.²⁰ PINGO's Forum is de grootste overkoepelende organisatie in Tanzania die focust op *indigenous people's rights*.²¹

In Tanzania zijn vier voorname groepen die zich gepositioneerd hebben als pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen. De Barabaig en Maasai zijn pastoralisten, wat inhoudt dat zij op een nomadische manier leven en rondtrekken met hun gedomesticeerde vee. Akiye en Hadzabe zijn jager-verzamelaargemeenschappen. Deze term kan een negatieve associatie oproepen met de prehistorische, en daarmee wilde of onbeschaafde, manier van leven zoals we die kennen uit de geschiedenisboeken waarin de 'oermens' beschreven wordt. Het is echter een neutrale term waarmee een levensstijl geduid wordt die niet berust op gedomesticeerd vee en

¹⁸ Mark Dowie, *Conservation Refugees*.

¹⁹ Deze vijf NGO's zijn: WWF, CI (Conservation International), TNC (The Nature Conservancy), AWF (The African Wildlife Foundation), en de WCS (Wildlife Conservation Society).

²⁰ Benjamin Gardner, *Selling the Serengeti: The Cultural Politics of Safari Tourism* (Georgia, 2016) 12.

²¹ Benjamin Gardner, *Selling the Serengeti*, 116.

voedselopslag, maar op het jagen van dieren, plantaardig voedsel verzamelen en weinig bezittingen.²²

Methode

Voor dit onderzoek heb ik literatuur gebruikt uit de academische velden van *environmental history*, *global history*, *african history* en antropologie. Door middel van deze bronnen heb ik de complexe dynamieken en relaties in de natuurbehoud-sector kunnen analyseren. Daarnaast heb ik gebruik gemaakt van interviews. De informatie die ik in deze interviews heb vergaard zijn de nuances binnen deze debatten. De perspectieven verschillen nogal. Vanuit de perspectieven van de landdirecteur van een grote natuurbehoud-NGO, een academicus op het gebied van ethiek in het natuurbehoud en een politiek expert heb ik meer informatie gekregen over de verschillende kijken en discours binnen het debat over natuurbehoud.

Het onderzoek naar het PINGO's Forum heb ik gedaan door middel van het bestuderen van meerdere achtereenvolgende jaarverslagen van PINGO's Forum. Het gaat om de jaren 2013 tot en met 2019. Door deze verslagen per jaar te analyseren en hierin de ontwikkelingen te observeren heb ik geanalyseerd op welke manieren PINGO's Forum zijn doelen probeerde te behalen, op welke vlakken dit is gelukt en op welke vlakken ook niet. Het doel van deze methode is om te laten zien op welke manieren zij zich in dit veld van natuurbehoud in Tanzania konden manoeuvreren.

Bij dit onderzoek naar de jaarverslagen heb ik met een aantal zaken rekening gehouden. Een jaarverslag is een document wat een potentiële donor of partnerorganisatie ook zou lezen voorafgaand aan een samenwerking of sponsoring. Het is dus zaak voor, in dit geval PINGO's Forum, om voornamelijk de geslaagde projecten te laten zien die het meeste impact hebben gemaakt. Daarnaast is een jaarverslag een publiek document, dus zal er in verschillende gevallen voor gekozen kunnen worden om af te zien van harde taal tegenover bijvoorbeeld de overheid.

Structuur

In het eerste hoofdstuk wordt de probleemstelling en de context hier omheen geïntroduceerd. De context rondom dit onderwerp is complex, uitgebreid en raakt aan een tal van onderwerpen. Juist daarom is het belangrijk om het speelveld van dit onderzoek te schetsen. De belangrijkste

²² The International Work Group for Indigenous Affairs (IGWIA) <https://www.iwgia.org/en/tanzania.html> (geraadpleegd 8 november 2023).

werken, debatten, theoretische kaders, nieuwsitems, achtergrondinformatie en onderzoeksmethoden worden in dit eerste hoofdstuk uiteengezet.

Om de vraag te beantwoorden hoe de Tanzaniaanse organisaties die focussen op de mensenrechten van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen hun doelen proberen te bereiken in de wereld van westerse BINGO's moet eerst de aanwezigheid en invloed van deze organisaties in Afrika duidelijk zijn. Daarom wordt in het tweede hoofdstuk de opkomst van westerse natuurbeschoud-NGO's geanalyseerd. Wat voor een soort organisaties zijn dit? Welke factoren maakten het mogelijk voor deze organisaties om zoveel terrein te winnen in Afrika na de periode van dekolonisatie? Welke plek namen zij, en nemen zij nog steeds, in op het wereldtoneel? Het doel van dit hoofdstuk is uiteenzetten hoe in Sub-Sahara Afrika naast de reguliere overheden de westerse NGO's veel politieke macht verkregen. In dit hoofdstuk zal aan bod komen hoe in de periode na de dekolonisatie de '*new scramble for Africa*' plaatsvond. Dit gebeurt op basis van literatuuronderzoek.

In het derde hoofdstuk wordt ingegaan op de casus van Tanzania. In 1961 werd Tanganyika (het huidige vasteland van Tanzania) onafhankelijk van de Britse kolonisator en werd de socialistische Julius Nyerere president. In 1964 werd Zanzibar onafhankelijk en in datzelfde gingen deze twee onafhankelijke landen samen door onder de naam de Verenigde Republiek Tanzania. In de eerste twee decennia van de onafhankelijke periode werd het socialistisch ujumaa-beleid gevoerd en werden buitenlandse organisaties buiten de deur gehouden. In de jaren 80 opende Tanzania de toegang tot de wereldmarkt en sloeg de regering een neoliberale richting in. In dit hoofdstuk ga ik voornamelijk in op de verhouding tussen internationale organisaties en de Tanzaniaanse overheid. Dit doe ik door middel van literatuuronderzoek en interviews met o.a. Chikulupi Kasaka, hoofd Politieke Zaken op de Nederlandse Ambassade in Tanzania. Vragen die hierbij aan bod kwamen zijn: Hoe ging de verandering van relatief gesloten en sociale koers, naar een neoliberale koers? Welke positie hebben de BINGO's ingenomen in Tanzania? Hoe veranderde het neoliberalisme het veld van natuurbeschoud?

In het vierde hoofdstuk ga ik in op de opkomst van lokale Tanzaniaanse NGO's, specifiek de coalitie van het PINGO's Forum. Daarbij is het belangrijk om deze opkomst te zien als een reactie op de BINGO's. Dit onderzoek heb ik gedaan aan de hand van de jaarverslagen van PINGO's Forum van zeven achtereenvolgende jaren. In deze verslagen probeer ik informatie te vinden over de problemen waar deze organisatie tegenaan liep, de reden dat het nodig werd geacht om deze coalitie te vormen, welke doelen prioriteit hadden en welke doelen behaald werden, of dat we zien dat de focus veranderd door deze zeven jaren heen.

Daarnaast wil ik aan de hand van deze bronnen verklaren hoe zij bepaalde doelen hebben weten te behalen.

Dit onderzoek wordt afgesloten met een conclusie waarin ik de hoofdvraag zal beantwoorden.

Hoofdstuk 1: De koloniale wortels van het natuurbehoud en de beeldvorming van de Afrikaanse natuur

Het debat rondom de bescherming van biodiversiteit en klimaatverandering is enorm actueel en tegelijkertijd een debat dat al tientallen jaren gevoerd wordt. De spanningen tussen de bescherming van biodiversiteit en klimaat, mensenrechten en economische ontwikkelingen vinden hun wortels in de periode van het imperialisme en kolonialisme en strekken zich tot en met het heden.

Om het spanningsveld tussen natuurbescherming en mensenrechten te begrijpen moet er teruggegrepen worden op de uitgebreide historische context van natuurbehoudsorganisaties, de Westerse grondleggers van onze ideeën over natuur(behoud), de verschillende modellen achter natuurbehoud en de debatten binnen dit academisch veld. Deze spanningen gaan over de verschillende ideeën over wat natuur zou (moeten) zijn, hoe dit in beleid terugkomt en hoe verschillende groepen de verhouding tussen mens-natuur zien. Hoe is het idee achter natuurparken ontstaan en welk gedachtegoed speelde hierbij een rol?

Wortels van Europese natuurbehoud in Afrika

Dit jaar bestaat de NGO Flora & Fauna International 110 jaar en daarmee is deze organisatie, die in 1903 werd opgericht onder de naam *The Society for the Preservation of the Wild Fauna of the Empire* (hierna de Society), een van de oudste natuurbehoud-organisaties ter wereld. De leden van deze organisatie waren voornamelijk Britse aristocraten en andere prominente figuren waaronder officieren en politici uit de koloniale Britse overheid en jagers.²³ De focus van deze organisatie lag voornamelijk op het Afrikaanse continent.²⁴ Het is interessant om naar deze organisatie te kijken omdat zij als een van de oudste natuurbehoud-organisaties met hun doelen en prioriteiten een van de factoren is geweest die bepalend was voor hoe in de decennia hierna tegen natuurbehoud is aangekeken. De Society werd opgericht naar aanleiding van een conflict over een wildreservaat in Sudan wat voor jachtdoeleinden gebruikt werd. De Britse koloniale overheid had besloten om in plaats van het toenmalige White Nile Reserve een nieuw gebied, namelijk ten zuiden van de Zeraf-rivier, aan te wijzen als het wildreservaat om te jagen.²⁵ In verband met een andere verscheidenheid aan dieren dan in het White Nile Reserve en de minder

²³ Neumann, 'Dukes, Earls, and Ersatz Edens', 81.

²⁴ Roderick P. Neumann, 'The postwar conservation boom in British Colonial Africa' *Environmental History* 7:1 (2002) 22-47.

²⁵ David K. Pendergast and William M. Adams, 'Colonial wildlife conservation and the origins of the Society for the Preservation of the Wild Fauna of the Empire (1303-1914)' *Oryx* 37:2 (2003) 251-260, aldaar 252.

goede bereikbaarheid van het gebied heeft een groep vooraanstaande Britten zich ingezet tegen de herpositionering van dit wildreservaat.²⁶ Naar aanleiding van de succesvolle lobby werd de Society opgericht. Vanaf 1904 bracht deze groep zijn eigen tijdschrift uit, *Journal of the Society for the Preservation of the Wild Fauna of the Empire*, waarin zij schreven over deze strijd, natuurbescherming in zijn algemeen, beschrijvingen van jachtsafari's in verschillende Afrikaanse landen (dag-tot-dag verslagen van welke dieren er geschoten waren), verdwijnende diersoorten, koloniaal beleid ten aanzien van natuurbescherming en foto's van verschillende flora, fauna en Afrikaanse mensen. De focus van deze organisatie lag op de volgende onderwerpen, zoals geschreven in de eerste uitgave van het tijdschrift:

“It has been suggested that a small association should be formed for the purpose of disseminating among its members information which is to be found scattered in a great number of official reports, and in other sources, dealing with game reserves, game laws, the amount of game killed, the gradual disappearance of species, etc. throughout Africa.”²⁷

“The great object of the association is to further the formation of game reserves or sanctuaries, the selection of the most suitable places, and the enforcing of suitable game laws and regulations.”²⁸

Uit deze twee citaten van de Society blijkt dat de interesse voornamelijk lag in de wetten en afspraken rondom jagen, het creëren van wildreservaten, en het uitzoeken van de beste plekken waar het jagen kon plaatsvinden. De vraag die deze tekst opwekt is: waar werd de natuur dan precies tegen beschermd, als de focus voornamelijk lag op het jagen van wild?

Wetten en regels

Het antwoord op die vraag wordt duidelijk in de volgende uitgaves van het tijdschrift. De natuur werd namelijk beschermd tegen de Afrikanen die onverantwoord met de natuur om zouden gaan, zodat de Europeanen er gebruik van konden blijven maken. In 1905 schreef Alfred Sharpe, een van de ereleden van de Society, een open brief aan alle leden genaamd ‘Slaughter by Natives’.²⁹ Deze term werd regelmatig gebruikt om het jagen van de lokale bevolking te beschrijven. Deze brief ging over de verschillende manier van jagen en welke wetten hierop

²⁶ Neumann, ‘Dukes, Earls, and Ersatz Edens’, 90.

²⁷ Biodiversity Heritage Library, Peter H. Raven Library (ongeinventariseerd) *Journal of the Society for the Preservation of the Wild Fauna of the Empire*, Volume 1 (1904) 5.

²⁸ Ibidem.

²⁹ Biodiversity Heritage Library, Peter H. Raven Library (ongeinventariseerd) *Journal of the Society for the Preservation of the Wild Fauna of the Empire*, Volume 2 (1905) 19.

werden toegepast. Europeanen gebruikten voornamelijk geweren om op wild te jagen, wat werd gezien als een relatief pijnloze en adequate manier van jagen. Sharpe legde in zijn brief uit hoe in Brits Centraal Afrika wetten waren opgesteld om te voorkomen dat Afrikanen “*Indiscriminate slaughter*” zouden plegen.³⁰ Een van deze wetten hield in dat de lokale bevolking zich aan dezelfde regelgeving moest houden als Europeanen om een licentie voor het jagen te verkrijgen, wat resulteerde in “*a very few natives to have licences for shooting game*”.³¹ Daarnaast was er een “*native gun tax*” ingevoerd wat tot gevolg had dat “*twelve years ago every native carried a gun, now not one in a thousand owns one*”.

Deze wetten en regelgevingen betekenden dus twee dingen. Allereerst hadden mensen een licentie nodig om te mogen jagen, enkel uitgegeven door de Britse koloniale overheid. Daarnaast, om een geweer te bezitten was een *native gun tax* ingevoerd wat het aanzienlijk duurder en dus moeilijker maakte voor mensen om een geweer te bezitten. Het resultaat hiervan was dat het bijna onmogelijk werd voor de lokale bevolking om te jagen, iets wat verschillende groepen al honderden jaren deden in deze regio's en waar zij afhankelijk van waren voor zowel voedselvoorziening als om sociaaleconomische redenen. Jaren later, in 1933, lukte het de Society zelf om te lobbyen voor nieuwe regels omtrent jagen. Tijdens een conferentie in 1933 in Londen werd het document opgesteld genaamd de *1933 London Convention*. Dit document is cruciaal geweest binnen de vorming van de natuurbeschoud-sector omdat hierin internationale standaarden en definities zijn vastgelegd.³² Verschillende aanbevelingen staan hierin, waaronder een aantal aanbevelingen over *game laws*. In een van deze aanbevelingen stond het volgende: “*whereas possible, the under-mentioned methods of capturing or destroying animals shall also be generally prohibited ... poison or poisoned weapons ... the use of nets, pits or enclosures, gins, traps or snares.*”³³ Dit was een manier om alle oorspronkelijke methoden van jagen die door de lokale bevolking vaak gebruikt werden te verbieden. Hiermee werd het jagen alleen nog mogelijk voor degenen die dit konden doen volgens de Europese technieken, en onmogelijk en zelfs illegaal gemaakt voor degenen die jaagden op traditionele wijze.

Dit voorbeeld laat de koloniale wortels binnen het natuurbeschoud zien. Een van de eerste organisaties, bestaande uit voornamelijk personen uit de Britse maatschappij, focuste zich voornamelijk op het beschermen van de natuur tegen de lokale bevolking opdat zij zelf wél

³⁰ Biodiversity Heritage Library, Peter H. Raven Library (not inventoried) Journal of the Society for the Preservation of the Wild Fauna of the Empire, Volume 2 (1905) page 19.

³¹ Ibidem

³² Neumann, ‘The postwar conservation Boom’.

³³ Biodiversity Heritage Library, Peter H. Raven Library (not inventoried) Journal of the Society for the Preservation of the Wild Fauna of the Empire, Volume 2 (1905) page 19.

gebruik konden maken van deze gebieden. Dit valt tevens binnen het *framework* van groen imperialisme, waar onder de noemer van natuurbescherming mensen zijn uitgesloten van (het gebruik maken van) bepaalde gebieden land. Volgens Guillaume Blanc brachten deze wildreservaten op drie manieren voordelen voor de kolonisator: een manier om winst te maken d.m.v. licenties, hun controle versterken over de illegale wildhandel onder Europese jagers en het beperken van de toegang van Afrikanen tot hun eigen *resources*.³⁴

Europese Utopieën over de Afrikaanse natuur

De Europese behoefte om de Afrikaanse natuur te beschermen kwam voort uit een bepaald beeld wat er heerste over de Afrikaanse natuur. Deze natuur was puur, wild en werd regelmatig de ‘*gardens of Eden*’ genoemd, de bron van de ‘ongerepte’ natuur zou je in Afrika kunnen vinden. Het was een charismatisch beeld van de oer-wildernis en zeldzame grootse dieren die hier te vinden zouden zijn. Dit beeld wat heerste was niet alleen onjuist, maar had ook verstrekkende gevolgen voor het beleid binnen natuurbehoud. De concepten en representatie van de natuur hadden, en hebben, een grote impact op hoe de ecologische vraagstukken gezien werden. Dit was bepalend voor hoe beleid gevormd wordt omtrent de aanpak van natuurbescherming.³⁵

Een belangrijke bijdrage aan dit beeld is geleverd door Bernhard Grzimek, een Duitse zoöloog en natuurbeschermmer. Grzimek won in 1960 een Oscar voor ‘beste documentaire’ met de film ‘*Serengeti Shall Not Die*’ die hij samen met zijn zoon Michael Grzimek maakte in Tanganyika.³⁶ Deze filmtitel is nog steeds bekend onder het grote publiek net als Bernhard Grzimeks televisieshow *Ein Platz für Tiere* (1956-1987).³⁷ Het beschermen van de Afrikaanse natuur tegen alle mogelijke gevaren was Grzimeks levensmissie. Grzimek kwam in 1954 voor het eerst in Noord-Tanganyika en noemde de natuur hier de “*primordial wilderness*” (oer-wildernis).³⁸ Door middel van boeken en films probeerde hij ervoor te zorgen dat Europese en Amerikaanse burgers, organisaties en politieke- en financiële instellingen de waarde zouden inzien van deze natuur, en zouden bijdragen aan de bescherming hiervan.³⁹ Zonder daar bijzonder veel bewijs voor te hebben was Grzimek ervan overtuigd dat deze natuur zou vergaan

³⁴ Guillaume Blanc, *The invention of green colonialism*, 35.

³⁵ Rosaleen Duffy, *Killing for conservation: Wildlife Policy in Zimbabwe* (Oxford, 2000).

³⁶ Thomas M. Lekan, *Our gigantic zoo: a German quest to save the Serengeti* (Oxford 2020) 131.

³⁷ Thomas M. Lekan ‘Serengeti Shall Not Die: Bernhard Grzimek, Wildlife Film, and the Making of a Tourist Landscape in East Africa’, *German history* 29:1 (2011) 224–264, aldaar 224.

³⁸ Bernhard Grzimek en Michael Grzimek, *Serengeti Shall Not Die* vert E.L. Rewald and D. Rewald (New York: 1961) 245.

³⁹ Mark Dowie, *Conservation Refugees*, 25.

wanneer deze niet goed beschermd zou worden. Volgens antropologen was de Serengeti-regio een van de langst bewoonde gebieden ter wereld, maar toch zou volgens Grzimek hier de aanwezigheid van onder andere de Maasai de natuur verwoesten.⁴⁰ Hij ging hiermee voorbij aan het feit dat de Serengeti-regio, ondanks de menselijke aanwezigheid, in 1954 nog steeds vol biodiversiteit was.

Om deze Afrikaanse natuur te beschermen moesten er volgens hem parken gecreëerd worden. Grzimek verklaarde dat “*No men, not even native ones, should ever live inside its borders.*”⁴¹ Een hedendaagse stroming van dit gedachtegoed is de *half-earth theory*.⁴² Binnen deze stroming van natuurbeschermers wordt gepleit voor een wereld waarin we 50% van ‘s werelds land opzij zetten voor natuurbehoud en de andere helft van de aarde gebruiken voor menselijk leven. Dat klinkt wellicht gek, maar dit is wat er in de *30 by 30* agreement in wezen ook is afgesproken, maar slechts met een minder hoog percentage.

Grzimeks uitspraak dat geen enkele ‘*native*’ binnen de grenzen van de beschermde parken moest wonen, was met weinig feiten onderbouwd. Hij was ervan overtuigd dat de pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen in dit gebied uiteindelijk hun habitat zouden verwoesten. Hij schreef in zijn boek “*We Europeans must teach our black brothers to value their own possessions*” “*Not because we are older or cleverer, but because we do not want them to repeat our mistakes and our sins.*”⁴³ In deze citaten zien we duidelijk het idee dat Europeanen, Afrikanen moeten beschermen tegen mogelijke fouten en dat Europeanen de Afrikanen moeten leren hoe ze bepaalde zaken moeten aanpakken. De connectie met de *White Man’s Burden* is dan ook snel gemaakt. In Grzimeks teksten kwam duidelijk naar voren dat de Afrikanen zelf deze gebieden niet zou kunnen beschermen, en zelfs zou verwoesten. Alweer wist de koloniale natuurbeschermer wat het beste zou zijn voor de Afrikanen en Afrika zelf.

Niet alleen Grzimek was voorstander om van de Serengeti-regio een beschermd natuurgebied te maken. Ook de Britse koloniale bestuursambtenaren in zowel Kenia als Tanganyika, die zelf inmiddels de enorme jachttrofeeën van het wildjagen aan de muur hadden hangen, waren al in de jaren vóór Grzimek bezig met dit natuurgebied. Onder andere de eerdergenoemde British Society for the Protection of the Fauna of the Empire was een van de voorstanders van het plan om van deze regio een beschermd natuurgebied te maken. Majoor Richard Hingston rapporteerde aan de Society-leden na een bezoek aan Tanganyika in 1931 dat

⁴⁰ Mark Dowie, *Conservation Refugees*, 24.

⁴¹ Ibidem.

⁴² Melissa R. Wilson, *Reimagining the American West to Reach Half-Earth* (Dissertatie, Harvard University, 2019).

⁴³ Grzimek en Grzimek, *Serengeti Shall Not Die*, 245.

zonder onmiddellijk ingrijpen door de Britse koloniale overheid verschillende wilde dieren binnen vijftig jaar zouden uitsterven, met name de witte neushoorn, de nijlpaard en de olifant.⁴⁴ De leden van de Society hebben zich dan ook, wegens deze ernstige waarschuwing, ingezet om hier werk van te maken. In 1948 werd er in een akte vastgelegd dat in het toenmalige Serengeti Reservaat de inheemse burgers, waaronder ruim 140.000 Maasai, die aan hun “primitieve manieren vasthielden” door dit gebied mochten blijven trekken.⁴⁵ In 1951 werd op deze akte teruggekomen en werd de verandering aangebracht dat enkel degenen die vóór dat jaar in dit gebied geboren waren mochten blijven. Degenen die na dit jaar geboren zouden worden konden uitwijken naar de Loliondo-regio. Uiteindelijk werd in 1959 besloten dat alle inwoners uit het Serengeti National Park moesten vertrekken en dat deze mochten verblijven in het nabijgelegen NCA, Ngorogoro Conservation Area. Vanaf 1959 was het alleen mogelijk om met entreebewijzen het Serengeti National Park te betreden. De tarieven voor toeristen en jagers (want dat mocht nog wel) waren zo prijzig dat volgens auteur Mark Dowie “*the parks became de facto “whites only” parks.*”⁴⁶

Organisaties als de Society en mensen als Grzimek hebben een grote bijdrage geleverd aan zowel het vroege stadium van natuurbehoud in het koloniale Afrika als de manier waarop in de decennia hierna naar natuur werd gekeken. Wat in beide gevallen sterk naar voren kwam is dat het de taak van Europa en Amerika (oftewel de witte mens) was om de natuur in Afrika te beschermen. Dit ging gepaard met tegenstellingen zoals het wel mogen jagen op wild door toeristen voor plezier, maar het niet mogen jagen op wild door Afrikanen. Of bijvoorbeeld het idee dat de inheemse volkeren de natuur zouden verwoesten terwijl deze gemeenschappen al honderden jaren leven in de gebieden waar de natuur klaarblijkelijk nog steeds vol biodiversiteit zat. De relevantie in de voorbeelden van grondleggers van het Westers natuurbehoud ligt niet alleen in het aantonen van het koloniale en superieure karakter hiervan, of om een vergelijking te trekken met natuurbehoud-NGO's in de postkoloniale tijd die wellicht een aantal eigenschappen hebben overgenomen. De relevantie ligt in het beschrijven van waar de beginselen van ons gedachtegoed omtrent natuurbescherming vandaan komen. Het gedachtegoed dat om natuur te beschermen deze vrij moet zijn van menselijke interactie heeft een lange doorwerking gehad in het beleid van internationale natuurbehoud-organisaties.

⁴⁴ Lekan, *Our gigantic zoo*, 119.

⁴⁵ Lekan, *Our gigantic zoo*, 120.

⁴⁶ Mark Dowie, *Conservation Refugees*, 26.

Parks vs People

Het *parks vs people* debat is een van de bekendste debatten binnen de academische wereld op het gebied van natuurbehoud en verschillende velden komen hier samen; geschiedenis, biologie, sociale wetenschappen, planologie, antropologie, Afrika studies, internationale betrekkingen en economie. Om dit debat te begrijpen moet eerst begrepen worden op welke manieren natuur beschermd wordt en hoe dit in de afgelopen decennia is gebeurd. Daaruit vloeit logischerwijs het *parks vs people* debat.

Protected Area-strategie

De meest gebruikte strategie binnen het internationale natuurbehoud is gebaseerd op het creëren van beschermde gebieden, *Protected Areas* (hierna PA). Brockington, Duffy en Igoe benoemen dat onderzoek doen naar ‘de internationale natuurbehoudsector’ bij voorbaat betekent dat deze sector gegeneraliseerd en afgebakend wordt. Door te focussen op een specifieke historische en institutionele groep van westerse organisaties wordt de diversiteit binnen het natuurbehoud geen eer aangedaan. Echter is dit wel de groep die het veld van natuurbehoud domineerde op het gebied van ideologie, de praktische kant van het natuurbehouden de internationale verdragen.⁴⁷

Zoals eerdergenoemd staat 17% van ’s werelds land onder natuurbehoud. Dit hoeft niet altijd een omheind natuurpark te zijn maar komt in verschillende hoedanigheden voor. In Tanzania zijn er bijvoorbeeld *National Parks* maar ook *Game Controlled Area's*; in deze parken mag respectievelijk niet en wel (met licentie) gejaagd worden. Er zijn dus verschillende gradaties van PA's en elke gradatie van een PA komt met eigen regels, beschermingsniveaus en eigen verdienmodellen. Alle PA's hebben met elkaar gemeen dat het overkoepelende doel is om de biodiversiteit te beschermen en bewaren.⁴⁸ Zeker in het klimaat van de afgelopen decennia waarin de bescherming van biodiversiteit en het in toom houden van de klimaatveranderingen steeds belangrijkere onderwerpen werden in de politiek, wetenschap en maatschappij, klinkt het als een juist idee om de biodiversiteit op aarde goed te beschermen. Onder deze gedachte is deze manier van natuurbehoud dan ook lange tijd doorgegaan. Toch kwamen er sinds de jaren 1980 steeds meer stemmen op die tegen het model van *fortress conservation* en de PA-strategieën waren.

⁴⁷ Dan Brockington, Rosaleen Duffy en Jim Igoe, *Nature unbound: Conservation, Capitalism and the Future of Protected Areas* (Londen, 2008) 9.

⁴⁸ Mark Dowie, *Conservation Refugees*, xx.

Het Afrikaanse continent kende in 2020 wel 350 nationale parken en uit de meeste van deze natuurparken zijn mensen verdreven. Dit is het geval in 50% van de natuurparken in Benin, 40% van de natuurparken in Rwanda, en in 30% van de natuurparken in Tanzania en de Democratische Republiek Congo.⁴⁹ Er zijn PA's opgezet in gebieden waar sommige volkeren al honderden jaren woonden en leefden. Tussen 1900 en 1950 waren er ongeveer de 600 officiële PA's wereldwijd. In 1960 waren dit er bijna 1000. In 2009 waren dit er 110.000.⁵⁰ De hoeveelheid PA's en de grootte van het beschermde is vaak een maatstaf om het succes in natuurbehoud kwantitatief te meten.⁵¹ Ongeveer de helft van de nieuw beschermde gebieden in de afgelopen eeuw werden door mensen bewoond.⁵² De Afrikaanse staat Tsjaad heeft in de jaren 1990 het percentage beschermd gebied in hun land van 1% naar 9% gebracht. Een groot deel van het nieuw beschermde land werd daarvoor bewoond en door deze bescherming van de natuur zijn ruim 600.000 mensen ontheemd geraakt.⁵³ Het is niet gek dat auteur Mark Dowie in zijn boek *Conservation Refugees* spreekt van vluchtelingen in de naam van natuurbehoud. De voorbeelden hiervan zijn eindeloos. In 2004 werden 500 mensen verwijderd uit het Nechasar National Park in Zuidelijk Ethiopië en herplaatst naar gebieden buiten deze grenzen. Deze gedwongen evacuatie werd uitgevoerd door de Ethiopische overheid om het gebied van lasten te verwijderen voordat het werd overgedragen aan de Nederlandse organisatie, the African Parks Foundation, die het contract kregen om dit gebied te beheren.⁵⁴

⁴⁹ Guillaume Blanc, *invention of green colonialism*, 11.

⁵⁰ Dowie, *Conservation Refugees*, xx.

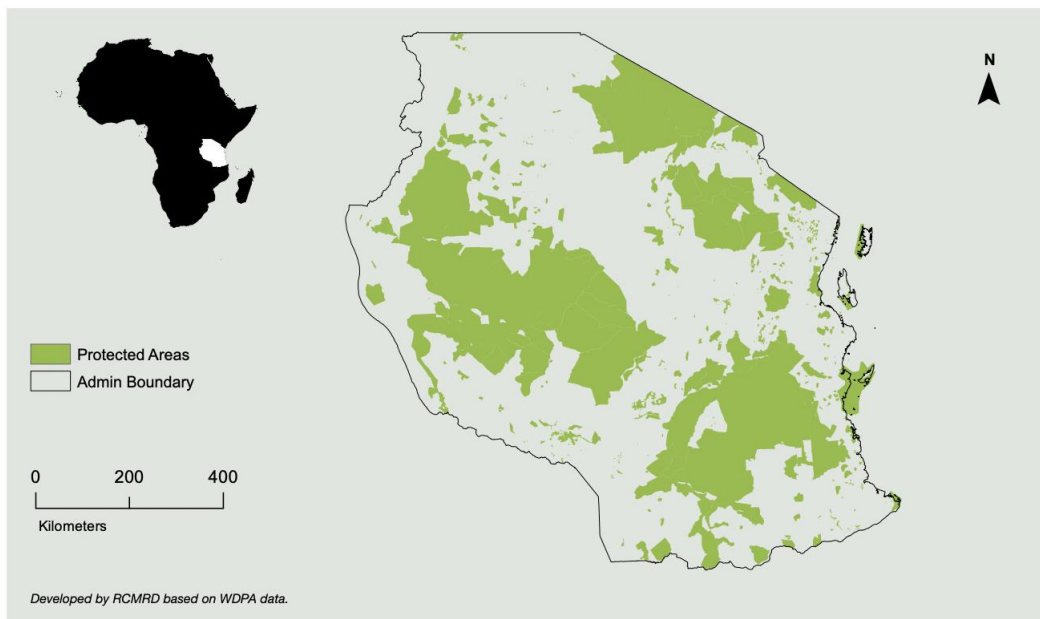
⁵¹ Ibidem.

⁵² Ibidem.

⁵³ Dowie, *Conservation Refugees*, xxi.

⁵⁴ William M. Adams, en Jon Hutton, 'People, Parks and Poverty: Political Ecology and Biodiversity Conservation', *Conservation and society* 5 (2007) 147–183.

Afbeelding 2: Overzicht van de beschermde natuurgebieden in Tanzania in 2020.

Bron: IUCN, *State of Protected and Conserved Areas Report Series No1*, <https://rris.biopama.org/sites/default/files/2021-01/IUCN2020%20ESA%20SoPACA%20Country%20Profile%20-%20Tanzania.pdf>, 31.

Op afbeelding 1 is te zien hoe groot het deel van Tanzania is dat in 2020 een beschermd gebied was. Kanttekening hierbij is dat niet elk stuk beschermd gebied een *National Park* is, maar dat hierin verschillende gradaties zitten. Het noordelijke gebied, wat tegen Kenia aanligt, is het gebied waar het Serengeti onderdeel van is. In deze regio spelen de meeste zaken rondom de schendingen van mensenrechten in het natuurbehoud.

De invloed van de BINGO's

Er zijn vijf *Big International NGOs*, de BINGO's, die van de eerdergenoemde 17% van 's werelds land, 70% in handen hebben.⁵⁵ Hiermee wordt bedoeld dat de bijvoorbeeld de financiering of het management door een van deze vijf organisaties wordt georganiseerd. Deze vijf organisaties zijn het WWF, Conservation International (CI), The Nature Conservancy (TNC) the African Wildlife Foundation (AWF) en the Wildlife Conservation Society (WCS). Naast deze organisaties zijn bijvoorbeeld UNESCO en the African Parks Foundation op het Afrikaans continent op grote schaal actief. Deze 70% van de PA's die in handen is van deze selecte groep NGO's is veel, en dit percentage zal alleen maar groeien de komende jaren. Een punt van aandacht hierin is dat NGOs, hun CEO's, bestuursleden etcetera nooit door iemand

⁵⁵ Dowie, *Conservation Refugees*.

verkozen zijn, het is namelijk geen overheid. In de praktijk groeit hun macht elk jaar en in veel economisch zwakkere landen fungeren ze als een tweede overheid waar ze beleidsplannen maken, campagnes voeren, lobbyen bij de echte overheid en ze een grote stem hebben in debatten omdat de NGO's over veel zaken kunnen beslissen waar zij wel en waar zij geen fondsen aan besteden. En dat terwijl de besturen van deze BINGO's niet democratisch verkozen worden.

Deze BINGO's zijn rijke organisaties waar jaarlijks miljarden dollars in omgaan. In 2022 draaide het bijvoorbeeld WWF een omzet van \$433 miljoen USD.⁵⁶ De focus in natuurbehoud ligt voornamelijk op de regio's met een rijke biodiversiteit, die veelal te vinden zijn in economisch zwakkere landen. Deze worden *bio-hotspots of eco-hotspots* genoemd en ze trekken vaak de aandacht van internationale organisaties. In deze economisch zwakkere landen worden staatsschulden verminderd of kwijtgescholden door grote internationale banken zoals de *World Bank* mits deze economisch zwakke landen ervoor kiezen om een deel van hun land een PA te maken. Dit noemen we een schuld-voor-natuur-ruil.⁵⁷ De banken kunnen laten zien dat zij een aandeel hebben in het promoten van natuurbescherming, dus het is voor hen een voordelige *trade-off*. De BINGO's krijgen vervolgens het zeggenschap over hoe deze PA het beste ingedeeld kan worden. Zeggenschap over deze gebieden wordt namelijk zelden aan de inheemse volkeren gegeven, maar wel aan buitenlandse organisaties.⁵⁸

Volgens Ben Minter en Thaddeus Miller is het *parks vs people debate* “*the dispute over whether conservation projects and policies should prioritize biodiversity and landscape protection or poverty alleviation and human livelihood improvement*”.⁵⁹ Volgens hen zou het dus een debat zijn tussen de focus op biodiversiteit of de focus op het verbeteren van de leefomstandigheden van mensen. Volgens mij is het de vraag of je ook de menselijke kant wilt betrekken tijdens het beschermen van biodiversiteit, niet om maar één doel te kiezen. Volgens William Adams en Jon Hutton zouden de onderliggende vragen bij het creëren van PA's moeten zijn: voor wie zijn deze gebieden nu apart gezet? Onder wiens autoriteit valt dit gebied? En, op wiens kosten? Volgens hen is het debat rondom de PA's breder dan enkel het verwijderen van mensen uit de beschermde gebieden. Volgens hen gaat het over de gehele relatie tussen de

⁵⁶ WWF Financial Information, <https://www.worldwildlife.org/about/financials> (geraadpleegd 8 oktober 2023).

⁵⁷ Dowie, *Conservation Refugees*, xxii.

⁵⁸ Thembele Kepe, 'Shaped by race: why "race" still matters in the challenges facing biodiversity conservation in Africa', *Local environment* 14:1 (2009) 871–878.

⁵⁹ Ben A. Minter, en Thaddeus R. Miller, 'The New Conservation Debate: Ethical foundations, strategic trade-offs, and policy opportunities', *Biological conservation* 144 (2011) 945–947 aldaar 945.

bescherming van biodiversiteit en menselijke welvaart, voornamelijk of natuurbescherming en armoedeverlichting op hetzelfde moment kunnen plaatsvinden.

Science-based versus rights-based conservation

Binnen het *parks vs. people* debat zijn er twee groepen. De *parks*-groep wordt ook wel de *science-based conservation* genoemd en de *people*-groep de *rights-based conservation*. In andere woorden zijn het de *big conservation* en de lokale gemeenschappen. Met *science-based conservation* wordt een groep aangeduid die zich op basis van (Westerse) wetenschap inzet voor natuurbehoud en de bescherming van biodiversiteit. Een bekend model binnen deze stroming is dat van het *fortress conservation*.⁶⁰ Dit is een methode om land mee te beschermen. *Fortress conservation* is natuurbehoud waarbij geloofd wordt dat de bescherming van biodiversiteit het beste bereikt kan worden door middel van PA's waar ecosystemen kunnen herstellen en ontwikkelen zonder enkele menselijke storing. Dit model heeft enorm veel kritiek gekregen door de strenge wetenschappelijke aanpak waarbij het menselijk perspectief is verloren.⁶¹ De *science-based conservation* academici hebben vaak een achtergrond in biologie, zoölogie of een dergelijke studie die puur focust op biodiversiteit. De *rights-based conservation* focust juist op de mensenrechten binnen het natuurbehoud en de academici in dit veld hebben vaak een sociologische of antropologische achtergrond. Deze uitleg is een generalisatie van de twee verschillende groepen, in werkelijkheid is dit een stuk dynamischer en ook onderhevig aan veranderingen in de tijd. Sociale wetenschappers pleiten al jaren voor een aanpak waarbij mens en natuur niet als twee verschillende entiteiten gezien hoeven te worden maar ook samen kunnen leven terwijl de natuur beschermd wordt.

Conservation with a human face?

Naast kritiek op het *fortress* model zijn er ook veel nieuwe ideeën over hoe natuurbehoud dan wél zou kunnen. G. Tsegaye pleit voor de mogelijkheid om een weg te vinden tussen de *science-based conservation* en *rights-based conservation*, namelijk '*conservation with a human face*'.⁶² Dit houdt in dat de lokale bevolking in een beschermd natuurgebied betrokken wordt bij het besturen van een park en dat de historische rechten van de bewoners van een gebied worden erkend. Twee aspecten die vanzelfsprekend lijken, maar bijna nooit het geval zijn. Tsegaye

⁶⁰ M. Dowie, *Conservation Refugees*, xx.

⁶¹ Minter e.a., 'The New Conservation Debate' 945.

⁶² Genaye Tsegaye, 'Facing conservation' or 'conservation with a human face'? People-park interactions in southern Ethiopia', *Journal of eastern African studies: journal of the British Institute in Eastern Africa*, 11:2 (2017) 290-309.

benadrukt dat er niet over natuurbehoud gedacht kan worden zonder het koloniale verleden van de Afrikaanse natuurparken te benoemen. Tsegaye's '*conservation with a human face*' zou inhouden dat natuurbehoud '*community-based*' gebeurt. Dit betekent dat economische ontwikkeling en participatie van lokale gemeenschappen een centrale rol krijgen in het natuurbehoud. Want, zo pleit hij, het zou goed zijn als lokale gemeenschappen ook een economisch belang hebben bij de bescherming van de natuur. Pas wanneer alle partijen hier baat bij hebben en erop vooruitgaan, is er duurzame ontwikkeling mogelijk.⁶³ In *The Conservation Revolution: Radical Ideas for Saving Nature beyond the Anthropocene* komen Büscher en Fletcher met een nieuwe mogelijke aanpak. Zij analyseren de stroming van *new conservationists* waarin juist wordt gepleit voor een wereld waarin natuur en mens samenwerken. Ook bespreken zij de stroming van de *neoprotectionists*, die de beste manier van natuurbehoud zien als een wereld waarin mens en natuur volledig van elkaar worden gescheiden. Een voorbeeld hiervan is de eerdergenoemde *half-earth theory*, waarin 50% van de wereld voor de mens en 50% van de wereld voor de natuur bestemd is. Büscher en Fletcher combineren deze theorieën en introduceren de *convivial conservation*.⁶⁴ Volgens henzelf is dit een manier op een realistische manier te reageren op de problemen die onze wereld tegemoetkomt.⁶⁵

Elke auteur in het *parks vs people* debat focust op verschillende thema's binnen dit debat. In het artikel '*Shaped by race: why "race" still matters in the challenges facing biodiversity conservation in Africa*' van Thembela Kepe richt hij zich op hoe natuurbehoud zijn wortels heeft liggen in het kolonialisme, en waarom we dus ook niet moeten vergeten welke rol ras eigenlijk speelt in het natuurbehoud. Ondanks de verschuiving van *fortress conservation* naar andere methoden van inclusiever natuurbehoud laat Kepe zien dat er nog steeds een gespannen relatie is tussen natuurbehoud, mensenrechten en economische ontwikkeling.⁶⁶ Kepe illustreert dit door middel van toerisme. Jaarlijks komen veel toeristen naar Zuid-Afrika om daar bijvoorbeeld het bekende Kruger Nationaal Park te bezoeken. Slechts 12% van de bezoekers van het Kruger Park is zwart, de andere 88% zijn niet-zwarte toeristen.⁶⁷ Wat probeert Kepe hiermee te zeggen? Hij laat zien dat de gebieden waar PA's zijn gecreëerd vaak gebieden waren waar voorheen zwarte volken leefden. De originele bewoners hebben hun

⁶³ Tsegaye, 'Facing conservation'.

⁶⁴ Bram Büscher en Robert Fletcher, *The Conservation Revolution: Radical Ideas for Saving Nature beyond the Anthropocene*, (Londen 2020).

⁶⁵ Büscher e.a., *The Conservation Revolution*.

⁶⁶ Kepe, 'Shaped by race' 871.

⁶⁷ Kepe, 'Shaped by race' 875.

woonplaatsen moeten verlaten en deze parken worden nu vooral bezocht door (witte) buitenlanders.

Conclusie

Vanaf de beginjaren van het Europese natuurbehoud in Afrika heeft de focus gelegen op de pure en wilde Afrikaanse natuur beschermen tegen de Afrikanen. Gedurende de Britse koloniale overheersing in Afrika werden er wetten doorgevoerd die zowel jagen als het betreden van bepaalde gebieden ontoegankelijk maakten voor Afrikaanse burgers.

Een voorname reden dat het westen zo sterk de neiging had om de Afrikaanse natuur te beschermen had te maken met de beeldvorming hiervan. Het beeld wat hiervan heerste was dat van een oer-natuur waar wilde dieren te vinden zijn die je nergens anders kon zien, en het idee heerste dat Afrika de plek was waar de oorsprong van alle natuur te vinden was. Daarnaast heerste het idee dat als deze natuur niet beschermd zou worden van menselijke invloeden deze verloren zou gaan, zoals dat in Europa was gebeurd. Dat bleek uit Grzimeks uitspraken als “*we must teach our black brothers to value their own possessions*” en “*Not because we are older or cleverer, but because we do not want them to repeat our mistakes and sins.*”.

Vanuit deze gedachte dat de natuur beschermd moest worden tegen menselijke inmenging kwam de PA-strategie voort. Dit was de manier waarop het natuurbehoud werd lange tijd werd uitgevoerd; door het creëren van beschermde natuurgebieden. Dit is echter wel gepaard gegaan met grote problemen wereldwijd. Uit 30% van Tanzania's natuurparken zijn de voormalige bewoners verdreven. BINGO's spelen een grote rol in de uitvoering van de PA-strategie. In veel economisch zwakkere landen krijgen overheden de natuur-voor-schuld. Hierbij worden overheden aangemoedigd om meer beschermde natuurgebieden te creëren, waarvan het management vaak door een van de BINGO's georganiseerd wordt. Wanneer zij dit doen, kunnen ze regelingen treffen met de World Bank of het IMF over zaken als hun staatschuld of financiële hulp.

De PA-strategie is geen vaststaand concept. In het *parks vs people* debat staan de *science-based conservation* en *rights-based conservation* lijnrecht tegenover elkaar in het vraagstuk over of natuurbehoud enkel over natuur moet gaan of dat de menselijke kant hierbij betrokken moet worden. In dit debat zijn echter meer kanten dan deze twee, zo wordt er door sommigen gepleit voor een combinatie van deze twee aanpakken en pleiten anderen voor de nog rigoureuzere aanpak *half-earth theory*.

Natuurbehoud is dus een complex onderwerp waarin de impact van het Europese koloniale verleden doorwerkte in het denkbeeld over de Afrikaanse natuur en de manier waarop

natuurbehoud wordt aangepakt. Daarom is deze analyse over de wortels van het natuurbehoud belangrijk. In het volgende hoofdstuk ga ik dieper in op hoe BINGO's terrein wonen in Afrika na de dekolonisatie.

Hoofdstuk 2: De opkomst van BINGO's in Afrika na de dekolonisatie

In de jaren 1950 en 1960 vond wereldwijd een proces dekolonisatie plaats. Tegelijkertijd kwam ook een groot aantal NGO's op. De groei aan activiteit van NGO's gebeurde niet alleen op hetzelfde moment als de dekolonisatie, maar werd ook sterk beïnvloed door de afnemende Europese macht.⁶⁸ In de geschiedenis van de internationale betrekkingen in de twintigste eeuw is de opkomst van deze soort organisaties een belangrijk hoofdstuk. De vraag die in dit hoofdstuk centraal staat is wat de oorzaak is van het feit dat natuurbehoud in Afrika door het Westen gedomineerd wordt? Waar komen deze organisaties vandaan en hoe hebben zij hun plek kunnen vinden op het wereldtoneel?

Onderbelichte Afrikaanse NGO's

Ik onderken twee problemen bij het helder krijgen van de rol van lokale, Afrikaanse en kleinere NGO's. Ten eerste wordt er in de historiografie veelal gekeken naar internationale NGO's. Ten tweede is daarbij weinig aandacht geschonken aan specifieke natuurbehoudorganisaties. In de historiografie over de opkomst van NGO's in Afrika wordt er vaak naar één bepaalde groep gekeken: de internationale organisaties en hun werk in donorlanden.⁶⁹ Volgens Cullen, McCorriston en Thomposon is het onderzoek naar lokale, Afrikaanse en kleinere NGO's die werkzaam zijn in het natuurbehoud juist onderbelicht. Dit maakt het lastig om de rol van Afrikaanse organisaties te betrekken in het verhaal over de toename van NGO's in Afrika, en hoe zij zelf ook een rol hebben gespeeld in de ontwikkelingsprogramma's van hun eigen landen. Wegens dit gat in de historiografie gaat deze geschiedenis vaak over de grote lijnen, programma's geleid door overheden en organisaties, en wordt de opkomst van de NGO op kleinere schaal, die misschien ook wel een grote invloed heeft gehad, vergeten. Dit geeft een vertekend beeld van de geschiedenis van de opkomst van NGO's.

Een ander probleem in de historiografie van de opkomst van NGO's is dat het in de historiografie over ontwikkelingsorganisaties vaak stil blijft over natuurbehoud organisaties en vice versa. Volgens Brockington, Duffy en Igoe is de literatuur over ontwikkelingsorganisaties ingebed in de bredere literatuur over economische ontwikkeling en is natuurbehoud hier meestal geen onderdeel van. Dat is vreemd en volgens hen is er ook geen logische verklaring voor.⁷⁰

⁶⁸ Poppy Cullen, Steve McCorriston en Andrew Thompson, 'The "Big survey": decolonisation, development and the first wave of NGO expansion in Africa after 1945', *The International History Review* 44:4 (2022) 721-750.

⁶⁹ Cullen e.a., 'The Big survey' 723.

⁷⁰ Dan Brockington, Rosaleen Duffy en Jim Igoe, *Nature Unbound: Conservation, Capitalism and the future of Protected Areas* (Londen, 2008).

Natuurbehoud gaat juist gepaard met ontwikkeling aangezien het ook te maken heeft met: onderzoek doen, onderwijs over natuurbehoud, het gebruik van natuurlijke bronnen en land, handel in hout en wild, promotie van toerisme en andere staatsgereguleerde inkomsten en langetermijnplanningen. Binnen dit onderzoek zal ik naast de opkomst van natuurbehoud organisaties ook focussen op het algemene fenomeen van de groeiende aanwezigheid van NGO's, ook wanneer deze zich focussen op ontwikkelingshulp (in elke vorm van het woord). Het gaat mij voornamelijk om het aantonen dat het fenomeen van de NGO in sub-Sahara Afrika wel degelijk grote rol heeft ingenomen in het openbaar bestuur van diverse landen en op het internationale toneel nadrukkelijk is gaan lobbyen voor voornamelijk eigen doelen.

De Tweede Scramble for Africa

Na het einde van de Tweede Wereldoorlog in 1945 veranderde de wereld snel. Europa was in de wederopbouw maar ook elders in de wereld begon de macht te verschuiven. Ook de Europese houding tegenover de Afrikaanse koloniën kreeg een andere focus. De groei van de internationale NGO-sector kwam mede door de groei van de internationale humanitaire hulp in de jaren na de oorlog.⁷¹ De groei aan internationale hulp vond niet alleen in Afrika plaats, maar ook in Europa bijvoorbeeld door middel van het Amerikaanse Marshallplan gefocust op Europa's wederopbouw.⁷²

Na de Tweede Wereldoorlog werd de focus van de Britse koloniale overheid verlegd naar een focus op modernisering, wetenschappelijk onderzoek en onderwijs in de regio en ook een groter natuurbehoud beleid. In de jaren direct na de oorlog was de Society nog steeds de meest toonaangevende lobbyist en raadgever voor de Britse koloniale overheid.⁷³ In Oost- en Centraal Afrika werden *National Park Ordinances* uitgeschreven in Kenia (1945), Tanganyika (1948), Zuid-Rhodesië (1949) en Oeganda (1952). Tegelijkertijd steeg de vraag van de Britse overheid naar expertise binnen het natuurbehoud en het management van deze nationale parken.⁷⁴ Hiervoor moest wetenschappelijk onderzoek plaatsvinden en aan toekomstige plannen gedacht worden.⁷⁵

Volgens Neumann was de oprichting van UNESCO in 1947 het begin van de opkomst van “wetenschappelijke, internationale, non-governmental en quasi-overheidsorganisaties met

⁷¹ Kevin O'Sullivan, 'A 'global nervous system': The rise and rise of European humanitarian NGOs', in: *International organizations and development, 1945-1990* (Basingstoke 2014) 3.

⁷² O'Sullivan, 'A 'global nervous system' 4.

⁷³ Neumann, 'The postwar conservation boom', 30.

⁷⁴ Ibidem, 32.

⁷⁵ Ibidem, 33.

een direct belang in het maken en implementeren van de *wildlife* beleid in Afrika.”⁷⁶ Hij noemt deze opkomst de tweede *scramble for Africa*, wat een verwijzing is naar de eerdere *scramble for Africa* in de jaren 80 van de negentiende eeuw waar bij de Conferentie van Berlijn door Europese staten de Afrikaanse koloniën werden verdeeld. Deze tweede golf bestond niet uit overheden maar uit internationale organisaties. Op basis van ICVA's (International Council of Voluntary Agencies) onderzoek 'Repertory of Africa's NGO's 1968' zijn een aantal interessante gegevens ten aanzien van dit soort organisaties naar voren gekomen.

Uit de database met alle 1839 NGO's die in 1968 werkzaam waren in Afrika blijkt dat 1069 van deze organisaties internationaal was, dat is 58 procent. Het grootste deel van deze internationale organisaties was van Britse origine, namelijk 353. De Britse organisaties werden opgevolgd door respectievelijk Franse organisaties (249) en Amerikaanse organisaties (189).⁷⁷ Bij de vraag waarom we kunnen spreken van een door Westers gedomineerd veld van natuurbeschoudorganisaties is dit gegeven belangrijk.

De twee grootste 'leveranciers' van internationale organisaties in Afrika waren de twee grootste voormalige koloniale machten van het continent. Je zou kunnen vermoeden dat het verdwijnen van de koloniale macht werd vervangen door internationale organisaties uit dezelfde landen. De gegevens over in welk land deze NGO's opereerden leveren daar extra argumenten voor. Volgens dezelfde database was 73% van de Franse NGO's werkzaam in een voormalige Franse kolonie en 69% van de Britse NGO's was werkzaam in een voormalig Britse kolonie. In het geval van België waren deze banden niet zo significant, daar was slechts 30% van de Belgische NGO's werkzaam in een voormalig Belgische kolonie.⁷⁸ Dit is bekeken vanuit het perspectief van de Europese organisaties.

Toch is er het gevaar dat door de selectieve beschikbaarheid van de gegevens een tunnelvisie bij de onderzoeker optreedt. Het feit dat Britse en Franse NGO's ervoor kozen om in hun voormalige koloniën actief te zijn betekent niet dat zij in de desbetreffende landen ook de grootste groep NGO's waren. Als deze gegevens vanuit het perspectief van de Afrikaanse landen bekeken wordt is de link wat minder evident. Net wat minder dan de helft van de NGO's die in 1967 werkzaam in Afrika waren kwamen uit een voormalige koloniale macht. Zo was in Algerije de helft van de werkzame NGO's Frans en de rest niet, In Congo Kinshasa waren 5 NGO's Belgisch en 43 organisaties vanuit andere landen en Congo zelf, in Senegal waren wel degelijk 28 NGO's Frans en slechts 8 vanuit andere landen, en in Rhodesië kwamen 42 van de

⁷⁶ Neumann, 'The postwar conservation boom', 37.

⁷⁷ Cullen ea., 'The "Big survey"', 731.

⁷⁸ Ibidem.

NGO's uit Groot-Brittannië en 21 NGO's uit andere gebieden. Ook in deze cijfers komt naar voren dat de Fransen en Britten een duidelijkere connectie hebben met hun voormalige koloniën dan bijvoorbeeld België. Deze gegevens tonen daarnaast ook dat de 73% van de Franse NGO's die werkzaam was in een voormalige kolonie, niet hetzelfde betekent als de stelling dat 73% van de NGO's in deze voormalige koloniën Frans was. Los daarvan is het zeker een aanzienlijk deel.

De Amerikaanse aanwezigheid stond op nummer drie van het land met het meeste het aantal NGO's in 1967. De achtergrond en het focusgebied verschilden hierbij per organisatie. Veel Amerikaanse organisaties hadden een geloofsachtergrond zoals missionarissen en kerken die werden opgezet en waar vanuit ook maatschappelijke thema's werden aangekaart en organisaties die simpelweg een christelijke of katholieke achtergrond hadden. Voorbeelden hiervan zijn de *Catholic Relief Services* (werkzaam in 25 Afrikaanse landen) en de YMCA (werkzaam in 18 Afrikaanse landen).⁷⁹

Volgens Neumann bewogen de internationale natuurbeschoudorganisaties zich naar de ruimte die de Britse koloniale overheid steeds verder openliet, zeker toen de onafhankelijkheid dichterbij kwam.⁸⁰ Hiermee vulden zij het machtsvacuüm van de vertrekkende koloniale macht.

Tweede Golf

Met name vanaf de jaren 1980 steeg het aantal NGO's sterk. Tussen 1901-1910 werden er slechts drie nieuwe natuurbeschoud-NGO's opgericht die actief waren op het Afrikaans continent, waarvan een van deze drie organisaties de eerdergenoemde *Society for the Preservation of the Wild Fauna of the Empire* is die in 1903 werd opgericht. In decennia hierna is werden geen nieuwe organisaties opgericht, met uitzondering van 1921-1930 waarin één nieuwe natuurbeschoud organisatie actief op het Afrikaans continent werd opgericht.⁸¹ Oftewel er was geen sterke toename van dit soort organisaties. In tabel 1 is te zien dat in de jaren 1980 het significant meer natuurbeschoudorganisaties werden opgericht dan de decennia daarvoor. Het decennium daarna zette deze trend zich door.

Tabel 1: Het aantal opgerichte natuurbeschoudorganisaties die werkzaam zijn in Afrika per decennium.

⁷⁹ Cullen ea., 'The "Big survey"', 736.

⁸⁰ Neumann, 'The postwar conservation boom', 39.

⁸¹ Brockington ea., *Nature Unbound*, 156.

Decennium	Aantal natuurbehoud-organisaties opgericht
1951-1960	5
1961-1970	8
1971-1980	14
1981-1990	38
1991-2000	51
2001-2008	19

Bron: Dan Brockington, Rosaleen Duffy en Jim Igoe, *Nature Unbound: Conservation, Capitalism and the future of Protected Areas* (Londen, 2008) 156.

Organisaties als The Nature Conservancy (TNC) en World Wide Fund for Nature (WWF) die beide eerder genoemd zijn als een van de vijf grootste natuurbehoud NGO's in de wereld, werden al voor deze 'golf' opgericht. TNC werd in 1951 opgericht en WWF in 1961. Volgens Brockington, Duffy en Igoe veranderde vanaf de jaren 1980 het karakter van deze NGO's. Ten eerste vermenigvuldigde het aantal van deze organisaties zich in deze periode snel. Dat had te maken met de wereldwijde groei in organisaties in de 'derde sector' vanaf 1980.⁸² De derde sector is een paraplu-term voor een breed scala aan organisaties die niet in de publieke noch in de private sector vallen. Organisaties die hieronder vallen zijn non-governmental organisaties (NGO's), non-profit organisaties, en organisaties gebaseerd op waarden en idealen (bijvoorbeeld een politieke organisatie). Andere voorbeelden van organisaties in deze sector zijn vrijwilligersorganisaties, goedgevoelensorganisaties, denktanks en private onderzoeksinstituten.⁸³ De groei van deze derde sector was het resultaat van de neoliberale politiek die in veel landen op dat moment opkwam. Dit resultaat van de neoliberale politiek was zowel bedoeld als onbedoeld.⁸⁴ Dit was bedoeld op plekken waar financiële instituties, zoals het IMF en de World Bank, en andere donoren door middel van projecten en financiële hulp de maatschappijen en democratieën van Afrikaanse donorlanden probeerden versterken. Onbedoeld hebben de NGO's in deze jaren het machtsvacuüm van de vertrokken koloniale overheden ingenomen op veel beleidsterreinen.

De grootste groei van het aantal PA's vond plaats in de jaren 1985-1995.⁸⁵ Dit is in dezelfde periode waarin overal ter wereld de neoliberale economieën opkwamen. De neoliberale

⁸² Brockington ea., *Nature Unbound*, 157.

⁸³ James Rees, en David Mullins, *The third sector delivering public services: developments, innovations and challenges* (Bristol, 2016).

⁸⁴ Brockington ea., *Nature Unbound*, 157.

⁸⁵ Brockington ea., *Nature Unbound*, 156.

economie houdt in dat er zo min mogelijk overheidsingrijpen plaatsvindt, ook wel bekend onder de bekende term ‘een kleine overheid’, waarin de industrie juist meer vrijheid krijgt en minder beperkingen opgelegd worden. Dit model van de neoliberale overheid werd sterk gesteund door het International Monetary Fund (IMF) en de World Bank (WB) die enorm veel zeggenschap hadden over hoe regeringen dit neoliberale model zouden indelen, door de zogenaamde *Structural Adjustment Programmes* die zij aanboden.

Financiën

In de periode van de jaren 1980 steeg het aantal NGO's en het aantal PA's dus flink. Je zou denken dat ook de financiering van deze organisaties *booming* was. Toch is het in de jaren negentig een heel ander verhaal. In de jaren negentig veranderde de financiering van natuurbeschoudorganisaties ingrijpend. De wereldwijde financiering van natuurbeschoud nam in dit decennium af met 50%. Daarbinnen nam de financiering voor de BINGO's sterk toe.⁸⁶ In deze jaren vond een concentratiebeweging en daarmee machtsverschuiving plaats van een grote groep aan verschillende NGO's naar een kleinere groep van hele grote NGO's die de meeste financiering hadden en vele kleine NGO's die alleen een stuk minder financiering hadden. Brockington, Duffy en Igoe spreken in hun onderzoek over de *big three*: TNC, WWF, en IC, die juist een toename aan financieringen zagen in de jaren 1990.⁸⁷ Eerder heeft Mark Dowie het in zijn onderzoek over een groep van vijf grote organisaties waaronder ook WCS en AWF vallen.

In de jaren 1990 stelde USAID, een grote donor- en ontwikkelings-agentschap van de Verenigde Staten ongeveer 270 miljoen dollar beschikbaar voor activiteiten op het gebied van natuurbeschoud. Dit budget was bedoeld voor NGO's, universiteiten maar ook private instituten.⁸⁸ Het grootste deel van dit budget ging naar het WWF, die 45% van het beschikbare geld kreeg. Een kleiner maar nog steeds significant deel is naar de andere vier BINGO's gegaan en naar een vijfde organisatie genaamd Enterprise Works. De verklaring die door Chapin wordt gegeven voor deze verdeling zit in het papierwerk wat hierbij komt kijken. Voor een organisatie als USAID zou het makkelijker zijn geweest om een groot deel van het geld toe te bedelen aan een aantal grote organisaties die vervolgens zelf het geld zouden herverdelen aan andere NGO's. Naast het feit dat dit het papierwerk van USAID wel degelijk verminderd zal hebben,

⁸⁶ Ibidem, 157.

⁸⁷ Ibidem.

⁸⁸ Mac A. Chapin, 'A challenge to conservationists (conservation organizations)' *Worldwatch Institute* 17:6 (2004) 17-31.

zaten hier wel grote implicaties aan.⁸⁹ Het gaf grote macht aan de doelen en agenda's van de BINGO's die zelf konden kiezen aan wat voor een soort organisaties zij deze budgetten gingen herverdelen.

Macht bij de staat of bij de NGO?

De afhankelijkheid NGO's en private partijen door overheden van ontwikkelingslanden om bepaalde diensten te leveren had negatieve gevolgen op de langere termijn.⁹⁰ In plaats van het versterken van de staat, werd deze juist zwakker gemaakt en gehouden omdat de staat niet verantwoordelijk was voor bepaalde zaken. Wanneer op langere termijn diensten geleverd werden door organisaties en instituties werd er een status quo gecreëerd waarin de lokale overheden bepaalde diensten niet meer leverden omdat dit al gebeurde door anderen.⁹¹ Het is een algemeen probleem binnen Afrikaanse staten dat zowel voor- tijdens- als na de onafhankelijkheid er een sterke beweging van internationale NGO's is opgekomen die op veel verschillende vlakken (onderwijs, economische ontwikkeling, natuurbeschoud, gezondheidszorg etc.) actief waren. Mede daardoor hebben zij een grote stem gekregen in het bepalen van de koers binnen deze sectoren. De afhankelijkheid die is gecreëerd geeft macht aan de internationale organisaties, want zonder hun hulp en financiële steun kunnen er belangrijke onderdelen van de samenleving wegvallen. Dat maakt dat er wel degelijk door overheden geluisterd moet worden naar hun prioriteiten, doelen en ideeën over de gang van zaken in een land.

Tussen de jaren 1980 en 1990 veranderde de manier waarop NGO's werden ingezet drastisch.⁹² De donorgemeenschap werd steeds afhankelijker van de NGO's en op hun beurt konden NGO's hun invloeden verder uitbreiden. Wereldwijde en grootschalige NGO's waren relatief nieuw en promoveerden natuurbeschoud bij het grote publiek, een concept waar nog veel ruimte voor was. Sindsdien hebben deze organisaties zich geprofileerd als de wereldwijde leiders in dit veld en werd onder andere de fundraising professioneler en commerciëler. Naar aanleiding van deze ontwikkeling hadden deze organisaties massale hoeveelheden geld te besteden aan zelf uitgekozen projecten.⁹³ Dit gaf deze organisaties macht om te sturen en

⁸⁹ Chapin, 'A challenge to conservationists'.

⁹⁰ Berhanu Nega, en Geoffrey Schneider, 'NGOs, the State, and Development in Africa', *Review of social economy* 72 (2014) 485–503.

⁹¹ Nega ea., 'NGOs, the State, and Development in Africa'.

⁹² Duffy, *Killing for Conservation*, 113.

⁹³ Duffy, *Killing for Conservation*, 113.

lobbyen bij bedrijven, regeringen en multinationale samenwerkingen.⁹⁴ Hiermee kon de vrijheid voor eigen beleid van een staat in het komen.

Conclusie

Na de onafhankelijkheidsperiode in sub-Sahara Afrika is het aantal (internationale) NGO's gestegen. Na de Tweede Wereldoorlog veranderde het beleid van de Britse koloniale overheid en richtten zij zich al meer op modernisatie, wetenschap, onderwijs en natuurbehoud dan de jaren daarvoor. De oprichting van UNESCO in 1947 luidde het begin in van de opkomst van wetenschappelijke, internationale, non-gouvernementele en quasi-overheidsorganisaties met een belang in het maken en implementeren van natuurbehoud. Na de dekolonisatie nam het aantal NGO's in Afrika toe en in veel gevallen waren internationale NGO's voornamelijk werkzaam in het land waar hun regering de voormalige kolonisator van was. In de periode 1980-2000 steeg het aantal NGO's wat specifiek werkzaam was in de natuurbehoudsector sterk. Vanaf de jaren negentig verminderde echter de hoeveelheid financiële middelen die in deze sector beschikbaar was en concentreerde de macht en geld zich naar een selecte groep, de BINGO's. Een voorbeeld hiervan is de genereuze fondsen van USAID die in de periode 1990-2000 wel 45% van hun fondsen voor natuurbehoud aan het WFF heeft toegekend. Ondanks dat het WFF een aanzienlijk deel hiervan weer onderverdeelde, kregen zij hiermee veel macht voor hun eigen agenda en prioriteiten.

De toegenomen aanwezigheid van NGO's in Afrika zorgde voor een afhankelijkheidsrelatie tussen de organisaties en de overheden van deze landen. De financiële afhankelijk die staten hadden van de internationale organisaties verzwakte hun eigen ontwikkeling. In het volgende hoofdstuk analyseer ik de dynamiek tussen overheid en internationale organisaties in Tanzania. De Tanzaniaanse overheid hield na de dekolonisatie de internationale gemeenschap graag buiten de deur, maar ook hier hebben veel organisaties een belangrijke rol in de maatschappij op zich genomen.

⁹⁴ Ibidem.

Hoofdstuk 3: Tanzania's buitenlandbeleid; hoe wonnen de BINGO's terrein?

Zoals ik in het vorige hoofdstuk analyseerde zijn grote internationale organisaties in veel landen in sub-Sahara Afrika opgekomen na de periode van onafhankelijkheid en heeft een aantal van deze organisaties belangrijke rollen in de samenleving op zich genomen. In dit hoofdstuk van het onderzoek focus ik me op Tanzania. Hoe is in Tanzania de dynamiek met internationale organisaties, en vooral op het gebied van natuurbehoud organisaties? Hoe hebben internationale organisaties voet aan de grond gekregen in Tanzania, en hoe zijn zij verwelkomd of verweerd? Op welke gebied lag de focus van deze organisaties en zijn zij erin geslaagd om invloed uit te oefenen in dit land? In dit hoofdstuk wordt eerst het bekende Afrikaans socialisme van Julius Nyerere uiteengezet, waarna de shift naar het neoliberale economisch model aan bod komt en de houding van de verschillende presidenten tegenover buitenlandse organisaties. Het economisch beleid van Tanzania wordt hier bekeken omdat dit aangeeft in welke mate het land uitnodigend was naar buitenlandse inmenging. Belangrijke momenten zoals de *Arusha Declaration* komen hierbij aan bod. Ook analyseer ik de relatie tussen de Tanzaniaanse overheid en internationale en multilaterale organisaties, en zet ik het natuurbehoud-landschap uiteen. Hiervoor heb ik gebruik gemaakt van zowel literatuuronderzoek als interviews met politieke experts en natuurbehoud experts uit Tanzania. Op deze manier zal ik aantonen in welke mate internationale organisaties voet aan de grond hebben gekregen in Tanzania en hoe het veld van natuurbehoud vorm heeft gekregen.

Ujamaa

De eerste president van het onafhankelijke Tanganyika in 1961 en tevens de eerste president van de Verenigde Republiek Tanzania in 1964, Julius Nyerere, was een bekend staatsman wegens het politieke concept wat hij introduceerde: 'Ujamaa'.⁹⁵ Dit werd het Tanzaniaanse socialistische experiment genoemd, omdat deze politiek anders was dan de politiek in vele andere nieuwe onafhankelijke staten.⁹⁶ Nyerere pleitte namelijk voor een collectivistische, agrarische en socialistische samenleving. Nyerere wordt in de Tanzaniaanse samenleving nog steeds geprezen voor hoe hij na de onafhankelijkheid de Tanzaniaanse politiek heeft vormgegeven.⁹⁷ Hij is de vader van de staat en draagt de bijnaam *Mwalimu* wat met groot

⁹⁵ Tanzania is een combinatie van Tanganyika (het vaste land van Tanzania) en Zanzibar.

⁹⁶ Marie-Aude Fouéré, 'Julius Nyerere, Ujamaa, and Political Morality in Contemporary Tanzania.' *African Studies Review* 57:1 (2014) 1–24, aldaar 3.

⁹⁷ Interview met Mw. Kasaka, senior policy officer Political Affairs and Diplomacy op de Nederlandse Ambassade in Dar es Salaam.

respect ‘leraar’ betekent.⁹⁸ Ujamaa is het Swahili woord voor familie of gezinsleven en naast de directe vertaling werd met Ujamaa een bepaalde levensstijl geduid. De manier van leven die hiermee bedoeld werd is het collectieve bestaan, gebaseerd op Afrikaanse waarden van gemeenschapszin. Het was een manier van leven waarin inwoners van het land samenwerken, waar mensen naar elkaar omkijken, en waar de nadruk wordt gelegd op zelfredzaamheid. Dit werd de basis voor de ideologie van Nyerere; Ujamaa als ‘Afrikaans socialisme’.⁹⁹

De Ujamaa ideologie van Nyerere was gefocust op een aantal punten die volgens hem een bedreiging waren voor Tanzania. Deze punten waren ziektes, onwetendheid en ontwikkeling. Respectievelijk moesten er maatregelen genomen worden op medische zorg, onderwijs en taal (Kiswahili als eenheidstaal in Tanzania) en zelfredzaamheid binnen de agrarische economie. Daarnaast was eenheid in het land een belangrijk thema. Nyerere wilde het tribalisme achter zich laten en focussen op het bijeenbrengen van de verschillende culturele groepen binnen Tanzania.¹⁰⁰ Het land had namelijk veel verschillende etnische groepen en het land was onderverdeeld in chiefdoms. Zijn focus op eenheid in het land werd niet door iedereen in dank werd afgenomen, omdat dit betekende dat iedereen zich naar één nationale norm moest vormen op het gebied van bijvoorbeeld taal, maar het was wel succesvol. Voor zijn doelen voor de agrarische economie van Tanzania paste Nyerere *Villagization* toe, waarbij er nieuwe dorpen werden gesticht waar mensen collectief agrarische producten zouden verbouwen.¹⁰¹ Voor veel mensen betekende dit dat zij hun woonplek moesten verlaten en naar een nieuw dorp moesten trekken om hier nieuwe agrarische gemeenschappen te stichten.

Nyerere was in zijn buitenlandbeleid voornamelijk gefocust op andere Afrikaanse landen en het helpen van deze landen in hun onafhankelijkheidsstrijd.¹⁰² Daarnaast speelde hij een grote rol in de regionale stabiliteit, bijvoorbeeld bij zijn rol als mediator tussen Burundi en Rwanda.¹⁰³ Hij was verder niet bijzonder gefocust op bijvoorbeeld het Westen, zijn focus lag op Afrika. Hij heeft enorme successen geboekt in het terugdringen van analfabetisme, terugdringen van kindersterfte, verbeteren van algemene medische voorzieningen en stabiliteit

⁹⁸ Marie-Aude Fouéré, Marie-Aude, *Remembering Julius Nyerere in Tanzania: history, memory, legacy*. (Nairobi 2015) 6.

⁹⁹ Fouere, ‘Julius Nyerere, Ujamaa, and Political Morality’, 3.

¹⁰⁰ Interview met Mw. Kasaka.

¹⁰¹ Gardner, *Selling the Serengeti*, 45.

¹⁰² Interview Mw. Kasaka.

¹⁰³ Fouéré, *Remembering Julius Nyerere*, 10.

in Tanzania. Op economisch gebied echter faalde zijn beleid van de agrarische zelfredzame economie.¹⁰⁴

Arusha Declaration 1967

De basis van het Afrikaans socialisme ligt in de *Arusha Declaration* van 1967. In deze declaratie presenteerde Nyerere zijn Ujamaa beleid en welke plannen hierbij hoorden.¹⁰⁵ De declaratie begon met de uiteenzetting van de verschillende waarden van TANU (de politieke partij van Nyerere op dat moment) waaronder gelijkheid van alle mensen, het recht op vrijheid van meningsuiting en geloof, het recht op een rechtvaardige vergoeding voor arbeid en dat de gehele bevolking samen de natuurlijke bronnen van het land bezit (collectief eigendom).¹⁰⁶

In de declaratie stond ook wat het beleid was ten aanzien van buitenlandse ontwikkelingshulp. Deel III van de declaratie betrof het onderwerp “*The Policy of Self-Reliance*”.¹⁰⁷ In dit deel werd het financiële beleid van Nyerere uiteengezet. Een belangrijke passage hierin is het stuk onder het kopje “*What of External Aid?*”. Hierin worden drie categorieën aangetoond van subsidies, leningen en private investeringen in het land. De belofte werd gedaan om transparant te zijn naar de bevolking toe over mogelijke afwijzing van externe hulp. Na de uiteenzetting van de soorten hulp begint de alinea getiteld “*Do not let us Depend upon Money for Development*” waarin duidelijk wordt gemaakt door Nyerere waarom hij niet financieel afhankelijk wil zijn van andere partijen.

“It is stupid to rely on money as the major instrument of development when we know only too well that our country is poor. It is equally stupid, indeed it is even more stupid, for us to imagine that we shall rid ourselves of our poverty through foreign financial assistance rather than our own financial resources.”¹⁰⁸

Dit was duidelijke taal en gaf tevens de zorgen van Nyerere aan om afhankelijk te worden van externe partijen voor economische vooruitgang. Hij specificeerde hierin niet of het om andere overheden, NGO's of multinationale overheden gaat.

De volgende alinea in de Declaratie is getiteld “*Gifts and Loans will Endanger our Independence*”. In dit stuk legt Nyerere verder uit waarom juist giften en leningen, meer dan

¹⁰⁴ Danielle Resnick en Nicolas van de Walle, ‘Donor Assistance and Political Reform in Tanzania’, *Democratic Trajectories in Africa* (Oxford, 2013) 170-199, aldaar 172.

¹⁰⁵ Interview met Mw. Kasaka.

¹⁰⁶ Arusha Declaration 1976, 1-2.

¹⁰⁷ Ibidem, 4-11.

¹⁰⁸ Ibidem, 8.

bijvoorbeeld investeringen vanuit de private sector, de onafhankelijkheid in Tanzania in gevaar brengen.

“Secondly, even if it were possible for us to get enough money for our needs from external sources, is this what we really want? Independence means self-reliance. Independence cannot be real if a Nation depends on gifts and loans from another for its development. Even if there was a Nation, or Nations, prepared to give us all the money we need for our development, it would be improper for us to accept such assistance without asking ourselves how this would affect our independence and our very survival as a nation.”

“Gifts which start off or stimulate our own efforts are useful gifts. But gifts which weaken our own efforts should not be accepted without asking ourselves a number of questions.”

Deze citaten laten zien dat de originele houding van Tanzania tegenover internationale organisaties die leningen, giften en andere programma's aanbieden afwijzend was. De focus lag op onafhankelijkheid in de breedste zin, economisch maar ook mentaal. Daarnaast werd in deze declaratie door Nyerere ook opgemerkt dat giften Tanzania's eigen pogingen tot ontwikkeling konden verzwakken. Wat interessant is aan deze citaten is dat dit een boodschap lijkt te zijn tegen inmengingen van andere landen en organisaties. Toch hield Nyerere's economisch beleid van zelfredzaamheid geen stand.

Neoliberale koers

In de jaren 1980 vonden er neoliberale hervormingen plaats in Tanzania. Het economische deel van de Ujamaa-ideologie bleek immers niet te werken en Tanzania had weinig economische vooruitgang geboekt. De internationale donorgemeenschap had haar deuren gesloten voor Tanzania omdat Nyerere niet verwelkomend naar hen was. Als jong onafhankelijk land wilde Nyerere niet een nieuwe vorm van afhankelijkheid van de donorgemeenschap (grotendeels de Westerse gemeenschap) aangaan, tegelijkertijd waren financiële middelen nodig om de economie van het land op gang te brengen.

In 1985 gaf Nyerere het stokje door aan Ali Hassan Mwinyi. Mwinyi had na zijn aanstelling niet veel andere keus dan kiezen voor een nieuw economisch systeem. Mwinyi heeft een opener economisch beleid geïntroduceerd waarin samenwerkingen met onder andere internationale financiële spelers zoals het IMF en de World Bank werden aangegaan. Een van deze programma's vanuit de donorgemeenschap was het *Structural Adjustment Program*, wat in vele landen in de jaren 1970 werd uitgevoerd. Het neoliberale beleid van Tanzania werd ingezet en de economie werd minder door de staat gereguleerd en meer aan de marktwerking

overgelaten. Neoliberalisme is de politieke ideologie waarin sociale, politieke en ecologische zaken aan de kapitalistische marktwerking worden overgelaten, en waarbij de rol van de overheid kleiner wordt.¹⁰⁹

In de late jaren 1980 werd Tanzania een ‘*donor darling*’ wegens het grote *structural-adjustment*-beleid, zoals voorgeschreven door internationale organisaties.¹¹⁰ De term *donor darling* wordt vaak geksterend gebruikt om landen aan te duiden die veel donorgeld krijgen en hun land leiden op de manier waar de donor het mee eens is.

In de periode 1990-2010 was Tanzania de twee-na-grootste ontvanger van ontwikkelingshulp in Afrika. Tabel 2 laat zien op welk onderwerp er welk bedrag aan financiële hulp is gegeven, en door welk land of organisatie.¹¹¹ Hiertussen staan geen bedragen binnen het onderwerp van natuurbeschoud. Zoals eerdergenoemd wordt dit onderwerp vaak niet meegenomen in onderzoek naar ontwikkelingshulp en ontwikkelingssamenwerking omdat het als een aparte categorie wordt gezien. Toch laten bovenstaande bedragen en partijen de omvang zien van de genereuze internationale hulp tussen de jaren 2000-2010, en de partijen die het meest betrokken zijn in het aanleveren van deze financiële hulp. In 2007 was buitenlandse hulp goed voor 42% van het nationale budget van Tanzania.¹¹²

¹⁰⁹ Bram Büscher e.a., ‘Towards a Synthesized Critique of Neoliberal Biodiversity Conservation’, *Capitalism, nature, socialism* 23:1 (2012) 4–30, aldaar 5.

¹¹⁰ James Stewart, *Unintended consequences of foreign aid in Tanzania*, *WIDER Angle* (World Institute for Development Economics Research 2012).

¹¹¹ Resnick e.a., ‘Donor Assistance and Political Reform in Tanzania’.

¹¹² *Ibidem*.

Tabel 2: Financiering voor ontwikkelingshulp- en samenwerking aan Tanzania uit verschillende landen en organisaties in de periode 2000-2010 in de waarde van de US Dollar van het jaar 2000.

Categorie	USD in miljoenen	Donorland- of organisatie
Goed publiek bestuur	109,2	World Bank, AFDF, Groot-Brittannië, Duitsland, Nederland, Noorwegen
Hervorming van de publieke sector	95,9	World Bank, Groot-Brittannië, Nederland
Ondersteuning burgermaatschappij	84,7	Noorwegen, Finland, VS, Duitsland, Nederland, Ierland, Zwitserland, Canada, Oostenrijk, UNICEF, Zweden, Nieuw-Zeeland
Juridische hervormingen	55,4	World Bank, Canada, Zweden, Denemarken
Verkiezingen en kiezersregistratie	41,6	Groot-Brittannië, Zweden, Noorwegen, Ierland, Nederland, EU, Denemarken, België, Canada, Italië, Spanje
Belangenbehartiging rechten van het kind	35,9	UNICEF, VS, Noorwegen, Nederland
Democratie en onderwijs burgerschap	34	Denemarken, EU, Canada, Groot-Brittannië, Noorwegen, Sweden, Nederland, UNDP, Zwitserland, Finland, Ierland
Belangenbehartiging gendergelijkheid	32	Zweden, Nederland, Noorwegen, Groot-Brittannië, UNFPA, Duitsland, Zwitserland, België
Hervorming van de lokale overheid	30,7	Groot-Brittannië, Ierland, Finland, Duitsland, Zweden, UNICEF
Mensenrechten	27,3	Zweden, Denemarken, Groot-Brittannië, Finland, Duitsland, EU, Noorwegen, Ierland
Media	18,8	Zweden, Zwitserland, Noorwegen
Vredeshandhaving	2,2	UNDP, Noorwegen, Zweden

Bron: Tripp, Aili Mari, 'Donor Assistance and Political Reform in Tanzania', in Danielle Resnick, and Nicolas van de Walle, *Democratic Trajectories in Africa: Unravelling the Impact of Foreign Aid*, WIDER Studies in Development Economics (Oxford, 2013) p174.

De implementatie van het neoliberale politieke, economische en sociale beleid ging gepaard met de 'NGO-ization' van Afrika.¹¹³ Deze organisaties vormden de dominante structuur voor het implementeren en creëren van ontwikkelingsprojecten en speelden vaak een rol in het assisteren van Afrikaanse staten in het democratiseren van hun land.¹¹⁴

Neoliberaal natuurbehoud

¹¹³ Dorothy L. Hodgson, *Being Maasai, Becoming Indigenous: Postcolonial Politics in a Neoliberal World* (Bloomington 2011) 11.

¹¹⁴ Ibidem.

Ook de sector van natuurbehoud in Tanzania was onderhevig aan de neoliberale hervormingen in het land. Zoals eerder gebleken is natuurbehoud een sector die sterk beïnvloed wordt door politieke en culturele ideeën over de natuur. Daarnaast werd het dus vanaf de jaren 1980 een sector geworden die onderhevig is aan marktwerking en kapitalistische dynamieken.

Het kapitaliseren van de natuurbehoudsector hield in dat marktwerking meer werd toegelaten en de overheid minder aanwezig was. In deze ontwikkeling werd de natuur steeds meer gezien als een ‘goed’ of als een ‘product’. De terminologie rondom natuurbehoud veranderde, zo moesten *targets* behaald worden, het aantal PA’s moest omhoog en de *natural resources* op de wereld waren van iedereen, moesten door ons allemaal beschermd worden en door iedereen zou er gebruik van gemaakt mogen worden.

Deze ontwikkeling in het natuurbehoud kent voor- en tegenstanders. Voorstanders van een *market-based conservation approach* stellen dat de beste manier om natuur te beschermen is door een prijs op de natuur te zetten en deze te laten ‘verhandelen’ in de markt.¹¹⁵ Het zou een schaarser goed worden wat een hogere vraag en prijs zou betekenen. Volgens de voorstanders van deze aanpak leidt dit juist tot een hogere urgentie om dit ‘waardevolle goed’ te beschermen, en is het neoliberalisme eigenlijk zeer belangrijk voor de ecologische crises.¹¹⁶ Beschermde natuur wordt dan tevens een product dat bepaalde diensten levert, zoals bomen die zuurstof leveren.¹¹⁷ De keerzijde van dit systeem is het gevaar van ‘*green grabbing*’ waarbij de sterkste, rijkste spelers zo veel mogelijk natuur

In liberaal natuurbehoud wordt traditionele ecologische kennis ondergewaardeerd en lokale initiatieven worden vaak genegeerd.¹¹⁸ Initiatieven van bovenaf richten zich vooral op het tekort aan kennis en vaardigheden van lokale mensen en resulteren bijvoorbeeld het trainen van de lokale mensen. Dit wordt door Tanzanianen regelmatig niet alleen als beledigend gezien, maar ook nog eens onpraktisch. Een voorbeeld hiervan zijn trainingen die aan Tanzanianen, uit de plattelandsgebieden, worden gegeven in een taal die zij niet spreken, het Engels. Daarnaast worden deze trainingen bijgewoond door expats en ambtenaren, wat als intimiderend wordt ervaren.¹¹⁹

¹¹⁵ Scheba, Andreas, en Suraya Scheba, ‘REDD+ as ‘inclusive’ neoliberal conservation: the case of Lindi, Tanzania’, *Journal of Eastern African studies* 11 (2017) 526–548.

¹¹⁶ Scheba, Andreas, en Suraya Scheba, ‘REDD+ as ‘inclusive’ neoliberal conservation: the case of Lindi, Tanzania’, *Journal of Eastern African studies* 11 (2017) 526–548, 526.

¹¹⁷ Büscher, Bram, en Robert Fletcher, ‘Towards Convivial Conservation’, *Conservation and society* 17 (2019) 283–296, 285.

¹¹⁸ Igoe, Jim, en Dan Brockington, ‘Neoliberal Conservation: A Brief Introduction’, *Conservation and society* 5 (2007) 432–449, pagina 443.

¹¹⁹ Igoe, Jim, en Dan Brockington, ‘Neoliberal Conservation: A Brief Introduction’, *Conservation and society* 5 (2007) 432–449, pagina 44.

Consumeren voor natuurbehoud

De afgelopen decennia is de rol van bedrijven, in de vorm van bijvoorbeeld sponsoring, in het natuurbehoud toegenomen. Daarnaast is ook naar de consument toe het beeld gecreëerd dat door middel van consumptie kan worden bijdragen aan een betere wereld. Het African Wildlife Fund startte een actie waarbij mensen hun oude telefoon konden inleveren om de Afrikaanse natuur te redden. Dit was een actie die tevens impliceerde dat het tijd was voor mensen om een oude telefoon weg te doen en een nieuwe aan te schaffen. Fastfoodketen McDonalds lanceerde de *Endangered Animal Happy Meal* in samenwerking met Conservation International waarbij de klanten werd voorgehouden dat zij een bijdrage zouden leveren aan de bescherming van de leefgebieden van bedreigde dieren door een *Happy Meal* te nuttigen. Hierbij werd de ecologische impact van bijvoorbeeld vleesindustrie en plastic speelgoed weggelaten.¹²⁰

Wie heeft het laatste woord over het natuurbehoudbeleid?

Ondanks de grote aanwezigheid van natuurbehoudorganisaties is het de Tanzaniaanse overheid die uiteindelijk zelf de keuzes maakt wat ze doen met welk stuk land. Het ministerie van *natural resources* en toerisme heeft vier afdelingen die elk hun eigen stuk van het natuurbehoud in Tanzania overzien.¹²¹ De Tanzania National Parks Authority (TANAPA) is verantwoordelijk voor alle nationale parken, het management hiervan en de ontwikkeling van nieuwe parken. De *Tanzania Forest Service* is verantwoordelijk voor de bossen in Tanzania, het beleid omtrent ontbossing en het planten van nieuwe stukken bos. De *Tanzania Wildlife Management Authority* (WMA) overziet de *game Reserves*, *Game Controlled Areas*, *Wildlife Areas*. De vierde afdeling betreft een specifieke regio, de *Ngorogoro Conservation Area* (NCA). TANAPA, WMA en NCA zijn de afdelingen die voornamelijk te maken hebben gehad met de uitzettingen van gemeenschappen uit bepaalde gebieden

Volgens Dr. Lugandu, landcoördinator Tanzania van Wildlife Conservation Society, wat een van de vijf BINGO's is, hebben NGO's voornamelijk een ondersteunende rol bij de overheid. Een van hun taken ligt in het verzamelen van informatie en gegevens waar de overheid vervolgens beleid op kan maken. Een andere taak is het implementeren van programma's en projecten die in lijn zijn met het overheidsbeleid. Daarnaast hebben NGO's een groot internationaal netwerk wat ze kunnen gebruiken om te leren over innovatieve aanpakken uit andere landen en om te leren van wat er wel en niet werkt. Ook lobbyen ze bij

¹²⁰ Büscher, Bram, e.a., 'Towards a Synthesized Critique', 17.

¹²¹ Interview met Dr. Lugandu.

de overheid om deel te nemen aan internationale afspraken. Dr. Lugandu noemde dat in zijn vorige functie bij het WWF hij de vicepresident van Tanzania heeft geholpen in de voorbereidingen van een internationale biodiversiteitstop.

Dr. Lugandu vertelde dit natuurlijk vanuit zijn perspectief, het perspectief van een landcoördinator van een van de vijf BINGO's. De neutrale positie van de NGO die hij schetste waarin NGO's slechts een beleid uitvoeren wat de overheid opstelt. Uit de eerdere analyse van hoofdstuk 2 bleek dat NGO's wel degelijk een grote rol spelen in het overheidsbeleid. Zoals Dr. Lugandu verteld bereidde hij in zijn werk bij het WWF de Tanzaniaanse vicepresident voor op een internationale biodiversiteitstop. Deze toppen zijn de momenten waarop afspraken, zoals de *30by30 agreement*, worden gemaakt. Als het WWF zo dicht bij de Tanzaniaanse overheid stond zullen zij wel degelijk een sturende rol gehad hebben in het Tanzaniaanse beleid omtrent natuurbescherming

De World Bank heeft het '*eco-development plan*' geïntroduceerd waarin overheden geholpen worden om met financiële steun van de World Bank ecologische veranderingen kunnen doorvoeren in hun land. Dit soort veranderingen konden bijvoorbeeld het creëren van beschermde natuurgebieden zijn. De overheid kan via dit *eco-development plan* het beleid omtrent natuurbescherming uitbreiden.

De dynamiek die ik aan de hand van deze voorbeelden wil aantonen is het volgende. NGO's spelen een grote rol in de beleidvorming van overheden. Internationale organisaties zoals het WWF en de World Bank lobbyen bij de overheid, door middel van bijvoorbeeld programma's, om hen een natuurbeschermingsbeleid te laten vormen. In het geval van het WWF bereidden zij zelfs de vicepresident voor op een internationale biodiversiteitstop. Wanneer de Tanzaniaanse overheid internationale verdragen, zoals de *30 by 30 agreement*, heeft getekend gaan de NGO's in hun 'ondersteunende rol' helpen om dit beleid in de praktijk te brengen. Oftewel: de uitspraak van de landcoördinator van WCS dat NGO's slechts een ondersteunende rol zouden hebben voor de Tanzaniaanse overheid en slechts het beleid van de Tanzaniaanse overheid uitvoeren klopt, maar voorafgaand aan de uitvoering van dit beleid zijn het dezelfde organisaties die een rol hebben gespeeld in het vormen hiervan. Internationale organisaties hebben een grote stem in het vormen van het Tanzaniaans beleid op natuurbescherming.

Conclusie

Als eerste president van de Verenigde Republiek Tanzania introduceerde Julius Nyerere het Afrikaanse socialisme: Ujamaa. Dit beleid was gericht op het creëren van een collectivistische

en economisch zelfredzame samenleving. Dit werd in 1967 gepresenteerd in de *Arusha Declaration*. Hierin stond dat Tanzania niet afhankelijk zou moeten worden van buitenlandse hulp. Nyerere stond afwijzend tegenover buitenlandse inmenging door middel van buitenlandse ontwikkelingsprogramma's en leningen. Wegens het falende economische beleid sloeg zijn opvolger Mwinyi echter een vanaf de jaren tachtig neoliberale weg in. Tanzania ging participeren in de *Structural Adjustment Programmes* van de World Bank en het IMF. In dezelfde periode nam het aantal NGO's werkzaam in Tanzania ook sterk toe. Tanzania was in de periode 1990-2010 de twee-na-grootste ontvanger van ontwikkelingshulp in Afrika.

Het neoliberale beleid was ook van toepassing op de natuurbeschoudsector. Volgens sommigen was deze *market-based conservation approach* een goede ontwikkeling voor de sector. Door een prijs op de natuur te zetten zou deze beter beschermd worden, omdat het een waardevoller 'goed' wordt. Tegelijkertijd werd hierin ook het gevaar voor *green grabbing* gezien. Vanaf de jaren tachtig zijn internationale organisaties en donorlanden een grote rol gaan spelen in Tanzania. Voornamelijk Europese landen, maar ook Canada en de Verenigde Staten, waren grote bijdragers aan ontwikkelingshulp- en samenwerking in Tanzania.

De internationale natuurbeschoudsector heeft een grote stem in het beleid van de Tanzaniaanse overheid. Door de programma's van de World Bank en het IMF werd de overheid van Tanzania gestuurd in het maken van hun beleid voor natuurbeschoud. Vervolgens voeren de BINGO's projecten uit die in lijn staan met dit beleid. De rol van de NGO's kan hierin niet gemarginaliseerd worden tot een ondersteunende positie van het Tanzaniaanse natuurbeschoudbeleid. Al voorafgaand aan het vormen van dit beleid spelen internationale organisaties een grote rol.

Hoofdstuk 4: Opkomst van lokale NGO's en PINGO's Forum in de periode 2013 tot en met 2019

In dit hoofdstuk analyseer ik de opkomst en werkwijze van de lokale NGO's die opkomen voor de mensenrechten vanuit het perspectief van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen, en onderzoek ik daarbij in welke mate zij hun doelen bereiken, en hoe we dat kunnen verklaren. Zoals eerder bleek, is natuurbehoud in Tanzania onderhevig aan veel verschillende invloeden. Deze invloeden zijn bijvoorbeeld de koloniale wortels van het Westers natuurbehoud, waarin het creëren van zoveel mogelijk natuurparken, waar Afrikanen maar zo veel mogelijk weg moesten blijven vaak het doel was. Ook is gebleken dat de koers binnen het natuurbehoud sterk in relatie stond en staat met een aantal grote NGO's op dit gebied die mondiaal een grote stem hebben. Het was dus niet alleen de Tanzaniaanse overheid die de koers bepaalde. We kijken in dit hoofdstuk naar lokale NGO's, oftewel NGO's die opgericht en actief zijn binnen hun eigen land. De groep PINGO's Forum wordt als case-study genomen en aan de hand van jaarverslagen van dit forum bestudeer ik hoe zij zich hebben gepositioneerd in het veld van natuurbehoud in Tanzania.

PINGO's Forum

In Tanzania vond er in de vroege jaren negentig een groei plaats van het aantal *community based organisations* (CBO's) en de *non-governmental organisations* (NGO's) die zich focusten op de rechten van pastoralistische gemeenschappen, waaronder voornamelijk de Maasai.¹²² De Pastoralists Indigenous Non Governmental Organization's Forum (PINGO's Forum) is een coalitie van 53 *indigenous people's organizations* in Tanzania, allemaal geregistreerd als NGO of CBO. Als coalitie van verschillende organisaties zetten zij zich in voor de rechten van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen. Dit forum werd in 1994 opgericht door zes pastoralisten en jager-verzamelaarorganisaties die samenkwamen in hun strijd voor landrechten en hun eigen ontwikkelingsagenda.¹²³ Voorbeelden van pastorale zijn de welbekende Maasai en Barabaig. De Akiye en Hadzabe zijn de twee voornaamste jager-verzamelaargemeenschappen in Tanzania.¹²⁴ Onder deze gemeenschappen werden NGO's en CBO's opgericht, zoals de Media Aid for Indigenous & Pastoralist Community en de Maasai Women Development Organisation, die samen met 51 andere organisaties onder het PINGO's

¹²² Greg Cameron, 'Taking stock of pastoralist NGOs in Tanzania', *Review of African political economy* 28 (2001) 55–72, aldaar 57.

¹²³ PINGO's Forum, <https://pingosforum.or.tz/about-pingos/> (geraadpleegd 2 november 2023).

¹²⁴ Cameron, 'Taking stock of pastoralist NGOs in Tanzania' 56.

Forum vallen.¹²⁵ In 2001 was PINGO's Forum het enige pastoralisten netwerk in Tanzania en een van de weinige overkoepelende pastoralisten organisaties op het Afrikaans continent.¹²⁶

PINGO's Forum had als missie om onafhankelijke pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen te waarborgen die als rechtvaardige gemeenschappen konden bestaan.¹²⁷ Wat hierbij van belang was voor hen is het beschermen van de inheemse cultuur, het beschermen van landrechten en het vormen van een gemeenschappelijke stem. PINGO's Forum is een van de grotere coalities van NGO's in Tanzania en heeft in verschillende spraakmakende zaken op het gebied van landverdeling, mensenrechten en gedwongen uitzettingen een rol gespeeld.¹²⁸ PINGO's Forum speelde een belangrijke rol in een zaak tegen een safaribedrijf.¹²⁹ Daarnaast spraken ze op de Verenigde Naties top in New York in April 2023 westerse leiders toe over de problemen die het internationaal natuurbehoud voor inheemse groepen veroorzaakte.¹³⁰

Krachten gebundeld: het PINGO's Forum van NGO's

Om verschillende redenen was het PINGO's Forum belangrijk in Tanzania. PINGO's Forum is een veelzijdige organisatie die in Tanzania naam heeft gemaakt door een belangrijke rol te spelen in spraakmakende zaken. Ze bundelen al sinds 1994 de stemmen van de pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen om deze als één stem luider te kunnen laten horen.

Daarnaast presenteert PINGO's de jaarverslagen en andere documenten in het Engels, in plaats van het Kiswahili, wat het toegankelijk maakt voor zowel de internationale pers als onderzoekers, zoals ik. Voor de haalbaarheid en legitimiteit van dit onderzoek was het van belang dat de jaarverslagen online te raadplegen zijn en dat er een reeks aan opeenvolgende jaren zijn. De beschikbaarheid aan bronnen zoals de jaarverslagen maakt dit een goede organisatie om te onderzoeken in een onderzoek van deze grootte.

Daarnaast: in de literatuur over natuurbehoud gaat het vaak alleen over de grote internationale organisaties.¹³¹ Het is dus juist belangrijk om naar het bredere plaatje te kijken

¹²⁵ PINGO's Forum Members, <https://pingosforum.or.tz/member-organizations/> (geraadpleegd 24 november 2023).

¹²⁶ Cameron, 'Taking stock of pastoralist NGOs in Tanzania' 56.

¹²⁷ PINGO's Forum, <https://pingosforum.or.tz/about-pingos/> (geraadpleegd 2 november 2023).

¹²⁸ Grist, <https://grist.org/global-indigenous-affairs-desk/after-violent-evictions-indigenous-maasai-call-human-rights-investigation-a-sham/> (geraadpleegd 22 november 2023).

¹²⁹ Gardner, *Selling the Serengeti*, 12.

¹³⁰ The guardian, 'Green colonialism': Indigenous world leaders warn over west's climate strategy, <https://www.theguardian.com/world/2023/apr/23/un-indigenous-peoples-forum-climate-strategy-warning> (geraadpleegd 22 november 2023).

¹³¹ Cullen ea., 'The "Big Survey": 723.

en te zien hoe lokale organisaties zich bewegen, mede om ervoor te zorgen dat dit onderzoek niet enkel top-down maar ook bottom-up wordt uitgevoerd.

Jaarverslagen

De jaarverslagen van PINGO's Forum van 2013 tot en met 2019 bevatten veel informatie over de werkwijze van PINGO's Forum. Allereerst kijk ik naar de missie die ze elk jaar hebben: wat springt eruit? Wat lijkt de topprioriteit te zijn geweest? Hoe denken ze deze missie te behalen? Vervolgens probeer ik in de jaarverslagen te zien op welke manier PINGO's Forum bij de Tanzaniaanse overheid, multilaterale organisaties en donoren aandacht heeft gevraagd voor zijn doelen, oftewel hoe ze gelobbyd hebben. Als laatste kijk ik naar het eind van het jaarverslag: wat waren de resultaten dat jaar? Zijn er bepaalde dingen juist wel of juist niet gelukt? En waar kwam dat door? Door naar deze drie onderdelen te kijken hoop ik in dit onderzoek de vraag te kunnen beantwoorden hoe deze coalitie van lokale NGO's hun doelen probeerde te behalen en op welke manier dit verklaard kan worden.

Lobbyen bij de overheid (2013-2014)

Het eerste jaarverslag uit deze reeks geeft de essentie van PINGO's Forum goed weer. De uitdagingen waar PINGO's Forum voor stond waren groot en de partij waar ze zich sterk tegen moesten maken was de overheid.

“Human rights violations of pastoralists and hunter-gathers in Tanzania is at untold levels as indigenous peoples continued facing evictions with associated with inhuman acts during eviction operations. The government already and still trying to push indigenous off their land in many cases favoring investment at the expense of suffering of indigenous communities, their lands are allocated to other uses such as Wildlife conservation areas, encroaches by farmers and given to investors.”¹³²

Bovenstaand fragment uit het jaarverslag van 2013 laat de dynamiek rondom landrechten in Tanzania zien. De overheid verkoos in vele gevallen investeringen en natuurbescherming boven het belang van de inheemse gemeenschappen. Investeerders in het noorden van Tanzania, waar de meeste van de zaken rondom inheemse gemeenschappen en landrechten zich afspelen, zijn vaak investeerders in de toerisme-industrie. De toerisme-industrie is wegens het safaritoerisme sterk verbonden met natuurbescherming. Safaritoerisme kan enkel bestaan wanneer deze

¹³² PINGO's Forum Annual Report 2013-2014, 3, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

natuurgebieden beschermd zijn. Oftewel natuurbescherming en investeerders (in toerisme) zijn niet twee geheel aparte zaken.

Naast land- en mensenrechten maakte PINGO's Forum zich hard voor andere zaken zoals de preventie van HIV/AIDS, de stijgende werkloosheid van jongeren en de rechten van vrouwen in de inheemse gemeenschappen.¹³³ Toch bleef hun hoofdzaak de land- en mensenrechten van de pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen. De 4 doelen van 2013 werden in dit document beschreven als 1) Het verbeteren en promoten van de mensenrechten en de rechten op *natural resources* van de pastorale en jager-verzamelaargemeenschappen,¹³⁴ 2) lobbyen en pleiten voor de erkenning en het opneming van de rechten en belangen van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen in de nieuwe grondwet, 3) capaciteit bouwen van PINGO's Forum leden CSO's (*community based organisations*) opdat zij in staat zijn om effectief op te komen voor hun rechten, 4) de capaciteiten van de ledenorganisaties ondersteunen om *gender equality* te promoten, de impact van klimaatverandering te tonen, en de effecten van HIV/AIDS in hun gemeenschappen te tonen.¹³⁵ In 2013 was het erkennen van de (mensen)rechten van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen een grote prioriteit en dit probeerden ze via de nieuwe grondwet te doen. Ze benoemen dat een van de doelen van dit jaar het lobbyen bij de overheid en pleiten voor de erkenning en belangen van deze groepen in de nieuwe grondwet was. Hieruit wordt duidelijk dat het plan was om op nationaal regeringsniveau te lobbyen. Zoals in het eerste doel werd beschreven was ook het recht op *natural resources* een punt van aandacht. Dit houdt in dat naast het mogen bestaan in een gebied, gemeenschappen ook gebruik mogen maken van water uit de rivieren, brandhout van de bomen, vissen vangen, jagen op andere dieren enzovoorts.

Een van de *fact finding missions* ging over het Bunda district in de Mara regio. Dit district grenst aan Grumeti Game Reserve en Ikorongo, beide gebieden dienden als bufferzone van het Serengeti National Park. De overheid beschouwde deze gebieden als een open gebied en heeft in 2013 verschillende investeerders, waaronder het Grumeti Fund, de bevoegdheid gegeven om te investeren in *wildlife conservation*, toerisme en jacht.¹³⁶ Wat dit betekende voor het gebied en de inwoners hiervan is dat dit gebied veranderde van een *Game Controlled Area* naar een *Game Reserve*. Dit hield in dat voorheen mensen hier mochten wonen, jagen, hout

¹³³ PINGO's Forum Annual Report 2013-2014, 3, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

¹³⁴ Ibidem, 6.

¹³⁵ Ibidem, 4.

¹³⁶ Ibidem, 6.

voor vuur mochten kappen, en water uit de rivieren konden gebruiken. Wanneer het een *Game Reserve* werd mocht er in dit gebied niet alleen meer niet gewoond worden, ook werd toegang gelimiteerd tot mensen met geschreven toegangsbewijs van de *Wildlife Commissioner*. PINGO's Forum duidde dat deze verandering voor veel mensen betekende dat zij niet meer aan hun levensbehoeften konden komen zoals water, voedsel en warmte, wat in wezen het ontnemen van hun mensenrechten betekende. Een van de organisaties die als investeerder in het nieuwe *Game Reserve* zou opereren in natuurbehoud was het Grumeti Fund, een organisatie waarvan de Frankfurter Zoologischer Society een van de partners was en is. De Frankfurter Zoologischer Society is mede-opgericht door Bernhard Grzimek.¹³⁷ Bekende namen kwamen in 2013 weer op het toneel.

De resultaten van 2013-2014 in het jaarverslag laten zien dat de gestelde doelen niet makkelijk te behalen waren. De behaalde resultaten zijn samen te vatten in het volgende: 1) De media die in deze betreffende periode aanwezig was bij de projecten van PINGO's Forum heeft voor zoveel aandacht gezorgd rondom de uitzettingen van bevolkingsgroepen uit bepaalde gebieden en de schending van mensenrechten, dat binnen de regering twee nieuwe parlementaire commissies zijn gevormd met de taak om te focussen op de schendingen van mensenrechten. Echter zou het *Parliamentary Select Committee* op het moment van het schrijven van dit jaarverslag al gepresenteerd moeten zijn, binnen een maand, maar er werd toen al zes maanden op gewacht.¹³⁸ 2) Als resultaat van juridische trainingen en samenwerkingen met een aantal van de bij PINGO's Forum aangesloten gemeenschappen werd het mogelijk om een aantal rechtszaken te identificeren van gebeurtenissen waar deze gemeenschappen te maken mee hebben gehad. Een deel van deze zaken lag bij de rechter, een aantal bij de premier en nog een aantal bij de eerdergenoemde parlementaire commissies.¹³⁹ 3) De consequente lobby van de pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen heeft bewerkstelligd dat in de volgende grondwet een set aan artikelen, waarin staat dat minderheidsgroepen erkend en beschermd moeten worden, meegenomen zouden worden. 4) PINGO's Forum heeft een analyse gemaakt van een parlamentsrapport over een bepaalde mensenrechten-zaak in Tokomeza.¹⁴⁰ PINGO's Forum heeft de juridische legitimiteit onderzocht, de manier waarop deze operatie is uitgevoerd door de regering, de gedwongen uitzetting, schendingen van mensenrechten, en de impact op de gemeenschappen hiervan.

¹³⁷ Frankfurt Zoologischer Society, <https://fzs.org/en/about-us/history/bernhard-grzimek/> (geraadpleegd 25 november 2023).

¹³⁸ PINGO's Forum Annual Report 2013-2014, 40, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

¹³⁹ Ibidem.

¹⁴⁰ Ibidem, 20-21.

PINGO's Forum was op het moment van dit rapport nog op zoek naar een manier om deze analyse aan de president te presenteren. 5) Juridische hulpverlening is geboden aan zeker 95 mensen in rechtszaken omtrent schending van mensenrechten bij mensen die niet in staat waren om zelf juridische hulpverlening te organiseren. Deze mensen leefden als pastoralisten op grond waar conflict over zou zijn, zoals bijvoorbeeld in Loliondo.

De uitdagingen en lessen laten echter zien dat er nog veel doelen te behalen vielen en er genoeg uitdagingen waren die dat lastig zouden maken. Onder het stukje 'uitdagingen' staat dan ook het volgende vermeld: 1) Er bleken veel bedreigingen vanuit de overheid te zijn jegens activisten, mensenrechtenbeschermers, media en mensenrechten-NGO's. Wat PINGO's Forum hier de oplossing voor leek was het versterken van de capaciteiten van de mensenrechten beschermers en deze groep mensen beschermen. 2) De overheid werkte niet naar behoren. De overheid had namelijk uitspraken van de rechter genegeerd wanneer deze in het voordeel van pastoralisten had besloten over bepaalde uitzettingen. In gevallen van bijvoorbeeld de dorpen Vilima Vitatu en Kambala is de overheid toch doorgegaan met uitzettingen.¹⁴¹ PINGO's Forum wilde in de toekomst meer media bij dit soort zaken betrekken om te rapporteren over het falen van de overheid.

Media missies (2014-2015)

Een van de lessen uit het vorige jaarverslag was dat de media meer betrokken moest worden bij het rapporteren over zaken, vooral waar de overheid een falende rol in speelde. Het interessante aan het jaarverslag van 2015 is dat het duidelijk te zien was dat dit als nieuwe tactiek werd gebruikt. Vanaf dit jaarverslag kwam de term '*media missions*' voor, wat in het jaarverslag hiervoor geen enkele keer voorkwam.¹⁴² In het jaarverslag van 2013-2014 kwam er slechts één soort missie voor; de '*fact finding mission*', vanaf het jaarverslag van 2015 kwam er dus een tweede soort missie bij.

In de introductie van dit jaarverslag is een aantal zaken uitgelicht. PINGO's Forum was dit jaar bezig met in ieder geval twee grote zaken. De eerste zaak ging over de uitbreiding van Kilimanjaro Airport van 5.6 vierkante kilometer naar 110 vierkante kilometer. Dit betekende dat zeker zeven omliggende dorpen geraakt zouden worden en er werd gedreigd met de uitzetten van ruim 20.000 mensen waarvan de meerderheid Maasai was. Deze uitbreiding van deze luchthaven zou 35 miljoen euro kosten, waaraan de Nederlandse overheid via de Orion Grant

¹⁴¹ PINGO's Forum Annual Report 2013-2014, 42, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

¹⁴² PINGO's Forum Annual report 2014- 2015, 2, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

Facility 15 miljoen euro zou bijdragen.¹⁴³ Waarschijnlijk had dit te maken met de langdurige relatie tussen Nederland en de Kilimanjaro Airport vanwege de KLM die hier veel gebruik van maakt. Een andere belangrijke *fact finding mission* en *media mission* dit jaar betrof een conflict tussen de overheid en acht dorpen in Loliondo waarin de overheid 1500 vierkante kilometer land aan een jachtbedrijf zou willen verkopen.¹⁴⁴ PINGO's is hierbij in hun media missie betrokken geweest door middel van een grote persconferentie in Dar es Salaam. In beide bovengenoemde gevallen is het de overheid die toerismedoeleinden, de uitbreiding van de luchthaven en de uitbreiding van het gebied van een jachtbedrijf, verkoos boven de woonplaatsen van meer dan 20.000 mensen en zeker acht dorpen.

Ondanks de grote nieuwe uitdagingen blijken er in dit jaar, mede door de nieuwe media-tactiek, goede resultaten behaald te zijn. 1) Door middel van de twee soorten missies heeft PINGO's Forum '*the public*', beleidsschrijvers en besluitvormers weten te informeren over de schendingen van mensenrechten, zoals uitzettingen van hun landen, landroof door investeerders, onwettige boetes die zijn uitgedeeld, '*biting*', intimidatie en het verwoesten van eigendommen. Deze bevindingen heeft PINGO's Forum kunnen verwerken in speeches voor politici wanneer deze de dorpen bezochten of voor tijdens conferenties. 2) Door middel van lobbyen en belangenbehartiging is het gelukt om voor inheemse volkeren en pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen om erkenning en bescherming te verkrijgen in de nieuw voorgestelde grondwet. Het ging hier om een set artikelen in de grondwet over de rechten van pastoralisten en van jager-verzamelaargemeenschappen. 3) Via de *indigenous national climate change Taskforce* heeft PINGO's Forum een document kunnen opstellen wat aan de World Bank gepresenteerd is. Daarnaast zijn een aantal van deze zaken meegenomen in de evenementen rondom de COP21 in Bonn door UNFCCC. 4) Vrouwen uit de inheemse gemeenschappen zijn door PINGO's Forum gefinancierd om naar de Internationale dag van de vrouw te gaan, georganiseerd door de East African Community (EAC). Gedurende dit evenement hebben door PINGO's Forum deze vrouwen hun stem kunnen laten horen aan de internationale gemeenschap.

Deze resultaten laten een aantal zaken zien: de politieke lobby en media-aandacht nam toe en dat heeft successen met zich meegebracht. Door PINGO's Forum heeft een delegatie vrouwen op internationaal niveau hun stem kunnen laten horen, en op nationaal niveau hebben ze zo gelobbyd dat in het voorstel van de nieuwe grondwet de rechten van de minderheidsgroepen zoals jager-verzamelaargemeenschappen werden opgenomen. Het gaat

¹⁴³ PINGO's Forum Annual Report 2014-2015, 4, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

¹⁴⁴ Ibidem, 13.

hier echter om een voorstel voor de nieuwe grondwet; deze was in 2015 nog niet van kracht gegaan.

De uitdagingen in 2015 waren anders, en wellicht uitdagender, dan het jaar ervoor. 1) De overheid bedreigde nog steeds activisten, beschermers van mensenrechten en media wanneer deze opkwamen voor de rechten van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen. Een nieuwe factor hierin was de dreiging van de overheid om mensenrechten NGO's en CSO's te de-registreren als organisatie, specifiek de organisaties die werkzaam waren in de Loliondo regio. 2) In verband met de campagnes voor de verkiezingen kwamen gemeenschappen steeds verder uit elkaar te staan door verwarring over welke leider het meest zou doen aan landrechten voor pastoralisten en jager-verzamelaar gemeenschappen.¹⁴⁵ Politici spraken zich uit over de Loliondo-zaak en hierdoor werd het moeilijk om als PINGO's Forum één stem te vormen, gezien de verschillende politieke voorkeuren en meningen van de leden. 3) PINGO's Forum noemde dat een aantal NGO's verraad hebben gepleegd, omdat deze organisaties juist zijn gaan samenwerken met de overheid of investeerders die belangen hebben in landrechten, specifiek in de Loliondo regio. 4) Volgens PINGO's Forum werd er misinformatie verspreid door corrupte journalisten, betaald door investeerders; zij deelden valse berichten over de schending van mensen- en landrechten. Hier waren echter geen concrete bewijzen voor in het verslag opgenomen.

In deze genoemde uitdagen wordt duidelijk dat in de media zowel kansen als gevaren lagen. Politieke campagnes en zelfs corrupte journalisten maakten het medialandschap lastig om in te opereren.¹⁴⁶ Daarnaast leek het dat de dreigementen van de overheid tegen degenen die opkwamen voor de mensenrechten van deze groepen steeds serieuzer werden, onder andere in het dreigement om deze organisaties te de-registreren en daarmee de legitimiteit van deze organisaties weg te halen.

De geleerde lessen uit dit jaar zaten in hetzelfde thema, namelijk bewustwording. Een les was dat door middel van het grondwetsvoorstel, ondanks dat deze nog niet in werking was, er meer aandacht is gekomen voor de rechten van deze minderheidsgroepen. Anderzijds heeft PINGO's Forum dit jaar ook geleerd dat er vaak weinig bewustzijn was onder hun leden ten aanzien van wat hun rechten als burger waren. Ze hebben geleerd dat er zowel behoefte is als campagnes op het gebied van informatieverstrekking aan de mensen zelf als de mobilisatie van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen om hun geluid te kunnen laten horen.

¹⁴⁵ PINGO's Forum Annual Report 2014-2015, 25, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

¹⁴⁶ Ibidem, 9.

Klimaatverandering en strijd met de overheid (2016-2018)

Het volgende jaarverslag in deze reeks betreft het jaarverslag uit de jaren 2016-2018, die bij elkaar in één verslag zijn gestopt. De verkiezingen waren voorbij en op politiek gebied was er meer stabiliteit. Wat in het verslag van deze jaren een stuk sterker naar voren kwam dan in de verslagen van de voorafgaande jaren is het thema klimaatverandering. Voor het eerst werd naast de schending van mensenrechten benoemd dat klimaatverandering, waardoor de veranderde weers- en regenpatronen, een groot gevaar was voor de gemeenschappen.¹⁴⁷

De uitdagingen waren in deze jaren van dezelfde strekking als de jaren ervoor. De NGO's binnen PINGO's Forum ervaarden nog steeds bedreigingen, voornamelijk vanuit de Tanzaniaanse overheid, vanwege het werk rondom het opkomen voor mensen- en landrechten. Dit had effect op de projecten die PINGO's Forum wilde uitvoeren. Het bleek lastig mensen te mobiliseren voor de trainingen die PINGO's Forum organiseerde, omdat er een dreiging vastzat aan meedoen aan deze activiteiten. Daarnaast dreigde de overheid nog steeds met de registratie van organisaties, waarvoor verschillende acties onder druk kwamen te staan. Er zijn onrechtmatige arrestaties uitgevoerd door de politie en dit heeft voor grote onrust gezorgd in de gemeenschappen.¹⁴⁸ Deze bedreigingen en constante angst bij bepaalde groepen om uit hun leefgebieden te worden gezet beperkte de mogelijkheden om op ontwikkeling te focussen. Naast land- en mensenrechten richtte PINGO's zich in essentie ook op het terugdringen van HIV/Aids, jeugdwerkloosheid en de positie van vrouwen binnen de gemeenschap. Door de lastige werkomstandigheden heeft de organisatie zich voornamelijk bezig moeten houden met crisismanagement in plaats van dat ze zich konden focussen op ontwikkeling en vooruitgang.¹⁴⁹

Klimaatverandering en de gevolgen hiervan voor de levensstijl van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen kwam in de jaren 2016-2018 wel aan de orde via het *Climate Change Project*.¹⁵⁰ Een onderdeel van dit project is het documenteren van de *indigenous knowledge* die de ouderen in de gemeenschappen bezitten. Daarnaast werd er gepleit voor het bij elkaar brengen van traditionele ecologische kennis van verschillende groepen om deze zichtbaarder te maken binnen de dialoog over klimaatverandering.¹⁵¹ Ook werd er geprobeerd om een systeem op te zetten waarin groepen elkaar al vroeg kunnen waarschuwen over veranderingen in het ecosysteem. Dit opdat gemeenschappen elkaar kunnen behoeden om

¹⁴⁷ PINGO's Forum Biennial Report 2016-2018, 5, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

¹⁴⁸ Onrechtmatige arrestaties volgens PINGO's Forum, hier zijn geen officiële uitspraken over door de rechter.

¹⁴⁹ PINGO's Forum Biennial Report 2016-2018, 37, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

¹⁵⁰ Ibidem, 23.

¹⁵¹ Ibidem, 28.

niet naar bepaalde gebieden te trekken die bijvoorbeeld voor die tijd van het jaar al extra droog zijn.

Deze jaren heeft PINGO's Forum wederom veel te maken gehad met de overheid die pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen uit hun leefgebieden heeft gezet wegens de uitbreiding van nationale parken, *game reserves*, *forest reserves*, wildlife bufferzones enzovoorts.¹⁵² De overheid faciliteerde de toerismesector en natuurbeschoudsector in het verwezenlijken van hun plannen.

Moderne communicatie en lastige samenwerking (2019)

In dit jaarverslag was de toon richting de eigen gemeenschappen strenger dan in de jaarverslagen hiervoor. In de voorgaande jaren was al aandacht voor onder andere juridische trainingen om informatie over wat de rechten van mensen zijn te verspreiden. Ook hier kwam aan de orde dat deze trainingen een belangrijke rol speelden in de manieren waarop PINGO's Forum op probeerde te komen voor de rechten van de gemeenschappen. Het, in PINGO's Forum eigen woorden, lage niveau van begrip van de *village councils* over hun rol en verantwoordelijkheid om de problemen binnen hun gemeenschappen te monitoren en onder de aandacht te brengen welke mensenrechten er werden geschonden is een probleem.¹⁵³ Daarnaast bleek het een probleem dat de gemeenschappen niet altijd doorhebben dat het daadwerkelijk hun mensenrechten zijn die geschonden werden bij deze uitzettingen. Omdat de meeste mensen in deze gemeenschappen geen formele opleiding genoten hebben bleek het voor hen lastig om volledig te participeren in discussies over mensen- en landrechten. In het verslag staat dan ook dat vele leden van de inheemse gemeenschappen *ignorant* waren wat betreft hun eigen rechten.¹⁵⁴ Hoewel dit enkel 'onwetend' betekent, was dit wel het eerste jaarverslag waarin PINGO's Forum benoemde dat de gemeenschappen zelf ook een grote rol spelen in het oplossen van dit probleem.

Naast de focus op klimaatverandering werd er dit jaar ook nadrukkelijk aandacht geschonken aan de SDG's.¹⁵⁵ Dit toont dat PINGO's Forum niet enkel een eigen weg insloeg maar ook een *framework* van de Verenigde Naties hanteerde. De SDG's zijn zeventien doelen die gericht zijn op de 'wereld een betere plek maken' en voor vele organisaties en regeringen als leidraad fungeren bij de ontwikkeling van bijvoorbeeld toekomstplannen. SDG-doel 13 is

¹⁵² PINGO's Forum Biennial Report 2016-2018, 3, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

¹⁵³ PINGO's Forum Annual Report 2019, 9, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

¹⁵⁴ Ibidem, 11.

¹⁵⁵ SDG's zijn de Sustainable Development Goals, in 2025 vastgesteld door de Verenigde Naties als de nieuwe mondiale duurzame ontwikkelingsagenda voor 2030.

klimaatactie en doel 10 is verminderde ongelijkheid. Deze twee doelen zijn de enige doelen waar een redelijk duidelijke overlap met PINGO's Forum is. Er gaan er geen doelen specifiek over inheemse volkeren of de onderdrukking van minderheidsgroepen in landen. Enerzijds is het opmerkelijk dat PINGO's Forum dit framework van de Verenigde Naties overnam, omdat hierin dus amper aandacht is voor de groepen die PINGO's Forum probeert te vertegenwoordigen. Anderzijds liet PINGO's Forum hiermee zien dat zij in de mondiale context werkten en een *framework* als de SDG's juist overneemt, om het in eigen woorden 'te laten werken voor de inheemse groepen in Tanzania'¹⁵⁶. Het project om SDG's te laten werken voor inheemse groepen in Tanzania is gefinancierd door de 'Tebtebba Foundation'.¹⁵⁷ Deze organisatie zet zich in voor onderzoek naar beleid en onderwijs rondom inheemse groepen en deze organisatie is op haar plaats weer gefinancierd door de Europese Unie en heeft een speciale status binnen de ECOSOC (*Economic and Social Council*) van de Verenigde Naties.¹⁵⁸ Deze samenwerking laat zien dat PINGO's Forum banden aanging met een grote internationale organisatie, maar wel via een kleinere NGO.

PINGO's Forum gebruikte ook dit jaar de methode om zo veel mogelijk media-aandacht te genereren om zo zijn problemen onder de aandacht van het grotere publiek te brengen. Dit deden ze door de zogenaamde mediamissies en dit gebeurde via verschillende media. De radio was hierin het meest gebruikte medium. De radio was in veel Afrikaanse landen, ook Tanzania, het meest toegankelijke medium en communicatiemiddel. In 2019 werd voor het eerst op grote schaal gebruik gemaakt van YouTube door PINGO's Forum.¹⁵⁹ Ze plaatsten hier fragmenten op uit de radioprogramma's waarin zij voorkwamen of filmpjes van hun vergaderingen en evenementen. Op deze manier hoopte PINGO's Forum, tegelijkertijd met de opkomst van smartphones en mobiel internet in Tanzania, meer mensen te bereiken buiten de traditionele platforms om. Daarnaast gebruikte PINGO's Forum Facebook als communicatiemiddel en een maillijst waarbij ze hun leden met regelmaat op de hoogte hielden van het nieuws binnen de organisatie. Dit was het eerste jaarverslag waarin het gebruik van digitale media zo naar voren kwam.¹⁶⁰

De samenwerking met en tegelijkertijd bedreigingen vanuit de overheid was een interessante dynamiek. PINGO's Forum als overkoepelende organisatie lobbyde regelmatig bij

¹⁵⁶ PINGO's Forum Annual Report 2019, 2, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

¹⁵⁷ Ibidem.

¹⁵⁸ Indigenous Navigators, <https://indigenousnavigator.org/partners/tebtebba-foundation> (geraadpleegd 28 november 2023).

¹⁵⁹ PINGO's Forum Annual Report 2019, 5, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

¹⁶⁰ Ibidem, 8.

de overheid. In mei 2018 ging PINGO's Forum in gesprek met leden van het Parlement in Dodoma.¹⁶¹ Hier gingen ze in dialoog over mensenrechten en klimaatverandering. In deze gesprekken werd er gefocust op de rol die leden van het Parlement hebben in het opkomen voor de rechten van inheemse groepen. PINGO's Forum heeft hen gewezen op de verantwoordelijkheid die zij hierin dragen. De resultaten van ontmoetingen zoals deze zijn niet te meten, maar het laat wel zien dat er vanuit de overheid, in ieder geval op papier, aandacht is voor de rechten van de inheemse groepen. Echter bleek de overheid ook nummer één in de schending hiervan. Uit de verslagen bleek dat op overheidsniveau de dialogen aan worden gegaan met bijvoorbeeld een grote organisatie als PINGO's Forum, maar dat in de praktijk de ledenorganisaties van PINGO's Forum veel last hadden van bedreigingen en mishandelingen vanuit de overheid. PINGO's Forum gaf aan dat vanwege de bedreigingen er steeds minder NGO's en CSO's waren die durfden mee te doen aan de trainingen en evenementen van PINGO's Forum.¹⁶² Deze tegenstelling in de houding van de overheid laat zien dat gedrag op papier en in de praktijk nog twee verschillende zaken zijn.

Concluderend stelde PINGO's in hun laatste jaarverslag van deze reeks dat er nog steeds veel uitdagingen waren rondom de uitzettingen van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen vanuit de overheid voor investeringen en natuurbescherming. PINGO's Forum zou zich blijven inzetten door middel van projecten om op te komen voor de rechten van de mens, hun land en de leefbaarheid van deze gemeenschappen.

PINGO's Forum geringe samenwerking met BINGO's

In de jaarverslagen komen weinig samenwerkingen met andere organisaties voor. PINGO's Forum leek nagenoeg als onafhankelijke organisatie te opereren. Hoewel ze als forum een groep van ruim vijftig organisaties representeren, leken ze naar buiten toe niet samen te werken met andere (grote) organisaties. Toch zien we dat op sommige punten ook PINGO's Forum meeging met de internationale trend, bijvoorbeeld wanneer ze het *SDG framework* overnamen. Het implementeren van de SDG's deden ze dan ook met een organisatie die gefinancierd werd door de Europese Unie. Toch bleef dit een uitzondering een geen regel. Dit kan duiden op een behoud van onafhankelijkheid over hun eigen agenda. Tegelijkertijd had PINGO's Forum ook als strategie kunnen hebben om juist bij de grote organisaties binnen het natuurbehoud aan tafel te schuiven, en de land- en mensenrechten van de inheemse groepen daar kenbaar te maken.

¹⁶¹ PINGO's Forum Annual Report 2019, 9, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

¹⁶² Ibidem.

Samenwerking en tegenwerking van de Tanzaniaanse overheid

PINGO's Forum heeft op verschillende manieren geprobeerd om binnen de wereld van natuurbehoud op te komen voor de rechten van de pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen. Ze probeerden deze groepen onder de aandacht te brengen op nationaal en internationaal niveau om zo het beleid op natuurbehoud inclusiever te maken. Een groot probleem was (en is) dat de overheid het Tanzaniaans land graag voor twee doelen wilde gebruiken, dan wel voor *Wildlife Conservation Areas*, dan wel voor investeerders, ten koste van hele bevolkingsgroepen. Zoals bleek uit het jaarverslag van 2013 werkte de overheid samen met organisaties en investeerders voor de vergroting van de beschermde natuurgebieden en werving van nieuwe gebieden. Een van deze investeerders was de Grumeti Fund die samenwerkten met de Frankfurt Zoologische Society, een organisatie die we kennen van Bernhard Grzimek. Zij zorgden ervoor dat door een gebied een *Game Reserve* te maken de voormalige bevolking enkel nog met een toestemmingsbewijs het gebied mocht betreden. Dit systeem lijkt op de licenties en *native gun tax* in Centraal Afrika waar Alfred Sharpe in 1905 brieven over schreef naar de Society. De Tanzaniaanse overheid koos er in 2013 dus voor om meer beschermde gebieden te creëren door samen te werken met onder andere de internationale organisatie Grumeti Fund, die de financiering voor hun rekening namen.

Zoals eerdergenoemd was de overheid niet eenduidig in hun houding tegenover de rechten van inheemse volkeren in Tanzania. Zo zijn al in 2013 gesprekken geweest met de overheid waarin gesproken werd over het opnemen van de mensen- en landrechten van inheemse bevolkingen in de nieuwe grondwet. Zo zou er in 2013 een parlementaire commissie worden gevormd om te focussen op de schendingen van mensenrechten. In het verslag van 2013 stond dat deze gevormd zou moeten zijn, maar dat dit nog niet gebeurd was. In de jaarverslagen hierna is niet meer over dit onderwerp geschreven. Toch is gebleken dat consequent lobbyen bij de overheid gezorgd heeft voor jarenlange connectie tussen PINGO's Forum en de overheid. Dit lobbyen gebeurde door bijvoorbeeld leden van het parlement aan te schrijven.

De nuance in dit verhaal zit in het verschil tussen PINGO's Forum als overkoepelende organisatie die opkomt voor de rechten van deze mensen, en deze mensen zelf. PINGO's Forum kreeg als organisatie een plek aan tafel bij de overheid bij vergaderingen en officiële evenementen. Tegelijkertijd gingen de uitzettingen van bevolkingsgroepen uit bepaalde gebieden gewoon door. Daarnaast heeft de overheid media en activisten die hierover wilden rapporteren of tegen protesteren bedreigd. Vanaf 2015 werd er door de overheid gedreigd dit soort organisaties te de-registeren, terwijl PINGO's in ditzelfde jaar ook werd uitgenodigd voor evenementen en vergaderingen bij de overheid. Het leek dus een schijn-betrokkenheid van de

overheid te zijn. Toch blijft de overheidslobby een van de meest invloedrijke manieren waarop PINGO's Forum de rechten van inheemse gemeenschappen onder de aandacht heeft weten te brengen.

Conclusie

Uit de verslagen bleek dat PINGO's Forum op een aantal manieren te werk ging om zijn doelen te bereiken. De eerste werkwijze is meteen is te zien in de oprichting van het PINGO's Forum. In plaats van allerlei losse organisaties, op dit moment 53, zelf te werk te laten gaan was het van meerwaarde om deze krachten te bundelen. Als overkoepelend forum kreeg PINGO's Forum de mogelijkheid om als één organisatie te spreken tegen bijvoorbeeld de overheid. Daarnaast bleken de mediamissies een effectieve manier om het grote publiek aanspreken. Door de keuzes en acties van de overheid bekend te maken, via reguliere media zoals de radio, maar later ook online via YouTube en mail-lijsten, hebben ze voor elkaar gekregen dat de acties van de overheid niet ongemerkt bleven. Daarnaast bleven ze lobbyen bij de overheid voor bijvoorbeeld het opnemen van de rechten van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen in de nieuwe grondwet, en kon PINGO's Forum een afvaardiging van een aantal vrouwen uit hun gemeenschap naar een congres van de East African Community financieren.

Op de vraag of ze hun doelen hebben bereikt is geen eenduidig antwoord te geven. Het is PINGO's Forum meerdere keren gelukt om de schendingen van mensenrechten in de schijnwerpers te zetten. Daarnaast bleek dat ze als forum regelmatig in contact stonden met de overheid, bijvoorbeeld bij het spreken van de leden van het parlement. Echter bleek de manier waarop de overheid te werk ging een lastig systeem om te doorbreken. De overheid verkoos vaak het belang van natuurbescherming en investeerders boven dat van de pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen. Blijkbaar was daar dan wel een sterkere lobby, dan wel viel er meer te halen zoals economische voordelen, of zag de overheid dit als een hogere prioriteit. Ondanks dat Tanzania, ook in de periode tussen 2013 tot en met 2019, al aan de richtlijnen om 30% van het land te beschermen voldeed was dit nog steeds een grote prioriteit en stond dit vaak lijnrecht tegenover de mensenrechten van de gemeenschappen die in bepaalde gebieden woonden.

Conclusie

In dit onderzoek heb ik de dynamieken in de natuurbehoud sector in Tanzania geanalyseerd en onderzocht welke plek hierin was weggelegd voor Tanzaniaanse NGO's die opkomen voor de mensenrechten van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen.

In het eerste hoofdstuk onderzocht ik de wortels van het natuurbehoud in Afrika. Uit dit onderzoek bleek dat tijdens de koloniale overheersing in Afrika de focus binnen het natuurbehoud voornamelijk lag op het beschermen van de Afrikaanse natuur tegen Afrikanen. Er werden door de Britten wetten opgesteld waarin het jagen op dieren en toegang tot natuurgebieden voor de Afrikaanse bevolking steeds ontoegankelijker werd. Door de invoering van een *native gun tax* en de verplichting van jachtlicenties werd het onmogelijk voor Afrikanen om te jagen en gebieden te betreden, maar was het voor Europeanen wel nog mogelijk. Het beeld was gecreëerd dat de Afrikaanse natuur de kern van de natuur op aarde was, waar alles nog wild en puur was. Daarnaast was het idee ontstaan dat deze gebieden vrij moesten zijn van menselijke interactie, hier heeft Bernhard Grzimek met zijn documentaire en boek *Serengeti Shall not Die* sterk aan bijgedragen. De beeldvorming van- en het denken over de natuur is van grote invloed op hoe het beleid omtrent natuurbehoud gevormd wordt. Uit het eerdergenoemde vloeide de *Protected Area* voort. Het creëren van PA's was lange tijd dé manier waarop natuurbehoud aangepakt zou moeten worden maar dit ging gepaard met problemen. Uit 30% van Tanzania's natuurparken zijn mensen verdreven, in andere landen ligt dit percentage nog hoger. Het *parks vs people* debat is een complex debat waarin er veel nieuwe vormen van natuurbehoud geopperd worden zoals de *half-earth theory* maar ook vormen van natuurbehoud waarin zowel naar de ecologische als humanitaire kant gekeken wordt.

In het tweede deel onderzocht ik waarom we kunnen spreken van een door het westen gedomineerd veld van natuurbehoud. Na de dekolonisatie in vele Afrikaanse landen groeide het aantal NGO's wat actief was in Afrika sterk. De meeste Europese NGO's waren werkzaam in het land waar hun regering de voormalige kolonisator was. In de periode 1980-2000 steeg specifiek het aantal natuurbehoud-NGO's. Tegelijkertijd nam de financiering voor deze sector af, en concentreerde de beschikbare financiering zich naar een selecte groep: de BINGO's. De toegenomen aanwezigheid van NGO's zorgde in de economisch zwakkere landen voor een verzwakking van de staat. Doordat overheidstaken structureel werden overgenomen door NGO's werden staten hier afhankelijk van. De grote financiële steun die staten ontvingen van NGO's en actoren als de World Bank en het IMF zorgden ervoor dat zij minder hun eigen koers konden bepalen. De macht van de internationale donorgemeenschap in het bepalen van het

economisch beleid van een land, bijvoorbeeld door de *Structural Adjustment Programmes*, en in het natuurbehoudbeleid was groot. Mijn conclusie naar aanleiding van dit onderzoek is dan ook dat door de sterke toename van NGO's in Afrika, die een grote rol vlak naast de nationale overheden op zich hebben genomen en grote invloed hierop hebben, we wel degelijk kunnen spreken van een 'door het westen gedomineerd veld van natuurbehoud'.

In het derde hoofdstuk analyseerde in de politieke dynamieken tussen de Tanzaniaanse overheid en internationale organisaties. Uit mijn analyse bleek dat de Tanzaniaanse overheid in de eerste 20 jaar na de onafhankelijkheid, onder het bewind van Nyerere, de deuren gesloten hield voor de internationale donorgemeenschap. Hij was bang om de onafhankelijkheid van Tanzania te verliezen en vond dat bij het aannemen van giften, leningen, en financiële hulpprogramma's de Tanzaniaanse overheid zichzelf zou moeten afvragen hoe dat hun onafhankelijkheid als een staat zou beïnvloeden. Nyerere's opvolger, Mwinyi koos voor een neoliberale koers en ging participeren in de *Structural Adjustment Programmes* van de World Bank en het IMF. Tanzania was in de periode 1990-2010 de twee-na-grootste ontvanger van ontwikkelingshulp in Afrika. Voornamelijk Europese landen, maar ook Canada en de Verenigde Staten, waren grote bijdragers aan ontwikkelingshulp- en samenwerking in Tanzania. Door de programma's van de World Bank en het IMF werd de overheid van Tanzania gestuurd in het maken van hun beleid voor natuurbehoud. Vervolgens voerden de BINGO's projecten uit die in lijn stonden met dit beleid. Ik concludeer dat de politieke dynamieken tussen de Tanzaniaanse overheid en internationale organisaties sterk veranderd is in de periode 1960-2000. Van een onafhankelijke en zelfredzame samenleving veranderde Tanzania in een van de grootste ontvangers van buitenlandse ontwikkelingshulp. Dit heeft tot gevolg gehad dat, zeker in de natuurbehoudsector, BINGO's een grote stem hebben gekregen in het overheidsbeleid. Officieel is het de overheid die haar beleid presenteerde en bijpassende wetten en regels invoert, officieus zijn het de NGO's die voorafgaand aan het beleid een sterke lobby hebben bij de overheid, en na de beleidsvorming een groot deel van de implementatie van het beleid op zich nemen in Tanzania.

In het vierde hoofdstuk analyseerde ik aan de hand de jaarverslagen van PINGO's Forum, een coalitie van 53 Tanzaniaanse NGO's, hoe Tanzaniaanse NGO's hun doelen probeerden te bereiken. Dit deden zij op verschillende manieren. Allereerst door hun krachten te bundelen en deze coalitie op te richten. PINGO's Forum lobbyde bij de overheid om de rechten van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen in de nieuwe grondwet, zocht via mediamissies aandacht bij nationale en internationale om de schendingen van mensenrechten aan de orde te brengen en probeerde de NGO's uit hun coalitie te mobiliseren

voor trainingen. Toch liep PINGO's Forum tegen veel ernstige problemen aan, onder andere de bedreigingen vanuit de overheid. Het aan het licht brengen van de schendingen van mensenrechten bleek moeilijk, en door de bedreigingen werd het lastig voor PINGO's Forum om zijn leden te mobiliseren. Ook journalisten en mensenrechtenactivisten werden bedreigd. Het was dus ingewikkeld voor PINGO's Forum om zijn doelen te behalen omdat de overheid het forum niet serieus neemt. Officieel deed de overheid alsof ze het PINGO's Forum een rol lieten spelen in evenementen en maar in de praktijk bleek het dezelfde overheid die het forum en zijn leden tegenwerkte.

De vraag die centraal stond in dit onderzoek is: De vraag die ten grondslag ligt aan het onderzoek is: In welke mate hebben lokale NGO's in Tanzania, die opkomen voor de mensenrechten van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen binnen het natuurbehoud, hun doelen kunnen bereiken in een speelveld dat wordt gedomineerd door grote internationale natuurbeschermings-NGO's? Aan de hand van de voorgaande vier hoofdstukken heb ik deze vraag geprobeerd te beantwoorden. Het was lastig voor Tanzaniaanse natuurbehoud-NGO's om op te komen voor de mensenrechten van pastoralisten en jager-verzamelaargemeenschappen. De grootste factor hierin was de tegenwerking van de Tanzaniaanse overheid. De Tanzaniaanse overheid werd sterk beïnvloed door de internationale organisaties die in verband met hun grote financiële steun en hulpprogramma's een stem hebben in de beleidsvorming van de Tanzaniaanse overheid. Internationaal heerste het beeld nog dat natuurbescherming het beste kan worden uitgevoerd door het creëren van PA's, wat voortkwam uit het idee dat de natuur het beste beschermd kan worden door het vrij te stellen van menselijke activiteit. Door de aanwezigheid van de BINGO's die voornamelijk de mondiale natuurbehoudsdoelen nastreven en de afhankelijkheid van de Tanzaniaanse overheid van deze organisaties, is het lastig voor lokale Tanzaniaanse NGO's om ruimte te vinden voor het behalen van hun eigen doelen.

In het *parks vs people* debat zal er, naast de theorieën over wat natuurbehoud zou moeten inhouden, meer gekeken moeten worden naar wat dit in de praktijk betekent. Door een *bottom-up* aanpak te verwerken in dit onderzoek hoop ik een bijdrage geleverd te hebben aan de historiografie over natuurbehoudorganisaties in Afrika. Er is weinig historiografie over lokale natuurbehoud-NGO's en dat moet veranderen. Juist door te kijken wat hun doelen waren (en zijn), tegen welke problemen zij aanliepen en waarin zij verschilden van internationale NGO's kan dit een waardevolle toevoeging zijn voor het onderzoek naar het wereldwijde natuurbehoudbeleid en de gevolgen daarvan.

Bibliografie

Primaire Bronnen

Archieven:

Biodiversity Heritage Library, Peter H. Raven Library (not inventoried) Journal of the Society for the Preservation of the Wild Fauna of the Empire, Volume 1 (1904).

Biodiversity Heritage Library, Peter H. Raven Library (not inventoried) Journal of the Society for the Preservation of the Wild Fauna of the Empire, Volume 2 (1905)

SourceAfrica, <https://dc.sourceafrica.net/documents/120788-Julius-Nyerere-The-Arusha-Declaration-1967.html>.

Interviews:

Interview met Mw. Kasaka, bijlage 1.

Interview met Dr. Lugandu, bijlage 2.

Websites:

Amnesty International, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/06/tanzanian-authorities-brutally-violated-maasai-amid-forced-evictions/> (geraadpleegd 1 juni 2023).

Frankfurt Zoologischer Society, <https://fzs.org/en/about-us/history/bernhard-grzimek/> (geraadpleegd 25 november 2023).

Grist, <https://grist.org/global-indigenous-affairs-desk/after-violent-evictions-indigenous-maasai-call-human-rights-investigation-a-sham/> (geraadpleegd 29 oktober 2023).

The Guardian, 'Green colonialism': Indigenous world leaders warn over west's climate strategy, <https://www.theguardian.com/world/2023/apr/23/un-indigenous-peoples-forum-climate-strategy-warning> (geraadpleegd 22 november 2023).

Human Rights Watch, <https://www.hrw.org/news/2023/02/02/tanzanias-eviction-maasai-pastoralists-continues> (geraadpleegd 29 april 2023).

Indigenous Navigators, <https://indigenournavigator.org/partners/tebtebba-foundation> (geraadpleegd 28 november 2023).

The International Work Group for Indigenous Affairs (IWGIA), <https://www.iwgia.org/en/tanzania.html> (geraadpleegd 8 november 2023).

IUCN, *State of Protected and Conserved Areas Report Series No1*,

<https://rris.biopama.org/sites/default/files/2021-01/IUCN2020%20ESA%20SoPACA%20Country%20Profile%20-%20Tanzania.pdf>.

Mongabay, <https://news.mongabay.com/2023/04/indigenous-maasai-ask-the-united-nations-to-intervene-on-reported-human-rights-abuses/>

PINGO's Forum, <https://pingosforum.or.tz/annual-reports/>.

SourceAFRICA, Arusha Declaration 1967, <https://dc.sourceafrica.net/documents/120788-Julius-Nyerere-The-Arusha-Declaration-1967.html> (geraadpleegd 22 oktober 2023).

United Nations Development Programme, <https://www.undp.org/press-releases/statement-un-development-programme-administrator-achim-steiner-outcome-cop15> (geraadpleegd 22 januari 2023).

World Economic Forum, <https://www.weforum.org/agenda/2021/05/how-much-of-earth-is-currently-protected/> (geraadpleegd 12 september 2023).

WWF Financial Information, <https://www.worldwildlife.org/about/financials> (geraadpleegd 8 oktober 2023).

Secundaire bronnen

- Adams, W. M., en J. Hutton, 'People, Parks and Poverty: Political Ecology and Biodiversity x Conservation', *Conservation and society* 5:1 (2007) 147–183.
- Blanc, G., *The invention of Green Colonialism*, vert. Helen Morrison (Cambridge 2022).
- Büscher, B. en R. Fletcher, *The Conservation Revolution: Radical Ideas for Saving Nature beyond the Anthropocene* (Londen 2020).
- Büscher, B., en R. Fletcher, 'Towards Convivial Conservation', *Conservation and society* 17 (2019) 283–296.
- Büscher, B., ea., 'Towards a Synthesized Critique of Neoliberal Biodiversity Conservation', *Capitalism, nature, socialism* 23:1 (2012) 4–30.
- Brockington, D., R. Duffy en J. Igoe, *Nature unbound: Conservation, Capitalism and the Future of Protected Areas* (Londen, 2008).
- Cameron, Greg, 'Taking stock of pastoralist NGOs in Tanzania', *Review of African political economy* 28 (2001) 55–72.
- Carmodu, P., *The new scramble for Africa* (Cambridge, 2011).
- Cullen P., S, McCorriston en A. Thompson 'The "Big Survey": Decolonisation, Development and the First Wave of NGO Expansion in Africa After 1945', *The International History Review* 44:4 (2022) 721-750.
- Chapin, M.A., 'A challenge to conservationists. (conservation organizations) *Worldwatch Institute* 17:6 (2004) 17-31.
- Dowie, M., *Conservation Refugees: The Hundred-Year Conflict between Global Conservation and Native Peoples* (Cambridge 2011).
- Duffy, R., *Killing for conservation: Wildlife policy in Zimbabwe* (Oxford 2000).
- Fouéré, M., 'Julius Nyerere, Ujamaa, and Political Morality in Contemporary Tanzania.' *African Studies Review*, 57:1 (2014) 1–24.
- Fouéré, M., *Remembering Julius Nyerere in Tanzania: history, memory, legacy.* (Nairobi 2015)
- Gardner, B., *Selling the Serengeti: The Cultural Politics of Safari Tourism* (Georgia, 2016).
- Grove, R., *Green Imperialism: Colonial Expansion, Tropical Island Edens and the Origins of Environmentalism 1600-1860* (Cambridge, 1995).
- Grove, R., *Ecology, climate and empire: colonialism and global environmental history, 1400-1940* (Cambridge, 1997).
- Grzimek, B. en M. Grzimek, *Serengeti Shall Not Die* vert. E.L. Rewald en D. Rewald (New York 1961).
- Hodgson, D.L., *Being Maasai, Becoming Indigenous: Postcolonial Politics in a Neoliberal World* (Bloomington 2011).
- Igoe, J., en D. Brockington, 'Neoliberal Conservation: A Brief Introduction', *Conservation and society* 5 (2007) 432–449.
- Kepe, T., 'Shaped by race: why "race" still matters in the challenges facing biodiversity conservation in Africa', *Local environment* 14:1 (2009) 871–878.
- Lekan, T.M., *Our gigantic zoo: a German quest to save the Serengeti* (Oxford 2020).
- Lekan, T.M., 'Serengeti Shall Not Die: Bernhard Grzimek, Wildlife Film, and the Making of a Tourist Landscape in East Africa', *German history* 29:1 (2011) 224–264.
- Minteer, B. A., en T. R. Miller, 'The New Conservation Debate: Ethical foundations, strategic trade-offs, and policy opportunities', *Biological conservation* 144 (2011) 945–947.
- Nega, B., en G. Schneider, 'NGOs, the State, and Development in Africa', *Review of social economy* 72 (2014) 485–503.
- Neumann, R.P., 'Dukes, Earls, and Ersatz Edens: Aristocratic Nature Preservationists in Colonial Africa', *Environment and planning. D, Society & space* 14:1 (1996) 79–98.

- Neumann, R.P., 'The postwar conservation Boom in British Colonial Africa' *Environmental History* 7:1 (2002) 22-47.
- O'Sullivan, K., 'A 'global nervous system': The rise and rise of European humanitarian NGOs', in: *International organizations and development, 1945-1990* (Basingstoke 2014).
- Pendergast, D.K., en W.M. Adams, 'Colonial wildlife conservation and the origins of the Society for the Preservation of the Wild Fauna of the Empire (1303-1914)' *Oryx* 37:2 (2003) 251-260.
- Rees, J., en D. Mullins., *The third sector delivering public services: developments, innovations and challenges* (Bristol 2016) .
- Resnick, D., en N. van de Walle, 'Donor Assistance and Political Reform in Tanzania', *Democratic Trajectories in Africa* (Oxford 2013).
- Sand, P. H., 'Fortress Conservation Trumps Human Rights? The "Marine Protected Area" in the Chagos Archipelago', *The Journal of Environment & Development* 21:1 (2012).
- Scheba A., en S. Scheba, 'REDD+ as 'inclusive' neoliberal conservation: the case of Lindi, Tanzania', *Journal of Eastern African studies* 11 (2017) 526–548.
- Stewart, James, *Unintended consequences of foreign aid in Tanzania, WIDER Angle* (World Institute for Development Economics Research 2012).
- Tsegaye, G. (2017). 'Facing conservation' or 'conservation with a human face'? People-park interactions in southern Ethiopia', *Journal of eastern African studies: journal of the British Institute in Eastern Africa* 11:2 (2017) 290-309.
- Wilson, M.R., *Reimagining the American West to Reach Half-Earth* (Dissertatie, Harvard University 2019).
- Worster, D., "Transformations of the Earth: Toward an Agroecological Perspective in History." *The Journal of American History* 76, no. 4 (1990): 1087–1106.

Bijlage 1: Interview met Mw. Kasaka, 26-06-2023.

Nina van Tok [00:00:08] So first of all, thank you so much for taking the time to have this conversation, this interview with me, to help me gain information for what I'm writing my thesis about. Mm hmm. So as a part of just the routine, I would like to ask you to introduce yourself, your background, and what your function is at the embassy right now.

Chikulupi Kasaka [00:00:40] Thank you, Nina. My name is Chikulupi Kasaka I am the senior police officer of the Netherlands Embassy. I work in the political department, so I deal with political issues, public diplomacy and economic governance.

Nina van Tok [00:00:57] Thank you so much. Okay, let's get started now. And as I've sent you to questions as well, I would like to start after Tanganyika's independence in 1961 this represents also the period of where my thesis starts. Mm hmm. Um, and I'm interested in the politics of Julius Nyerere. So, he was in power since 1961 until 1985. And he introduced the concept of Ujamaa, which he's very famous for still. So, could you explain what's the point of Ujamaa concept? What did it entail mostly?

Chikulupi Kasaka [00:01:43] Okay. So, I'll share in a bit of background why President Nyerere came up with this Ujamaa philosophy. So ideally, in 1961, Tanzania was guided by tribalism and chiefdom. These chiefs of certain tribes were more powerful. There were leadership of those areas and there were those chiefs who had power beyond 2 to 3 regions. So, everyone was scattered. Different tribes, different culture, different leadership. So, when President Nyerere became president, his idea was to abolish tribalism. That was number one. But number two, to unite these people with different backgrounds and culture coming up together. So, he came up with the idea of Ujamaa, which means self-reliance and togetherness. So, the main point ere Unity. That's number one. Number two was collectiveness. But number three is self-reliance. Now, like we need to be self-reliant. Meaning that we can achieve development through ourselves. Yes. In the process of collective mass coming together, killing of tribalism. Kiswahili was born because in the past everyone spoke their own language. So, then we came up with Kiswahili, which now is the symbol of unity today.

Nina van Tok [00:03:29] So, the language was really a way to unite?

Chikulupi Kasaka [00:03:33] Yes, to unite people because we came from different background with more than 120 tribes in 1961. Yeah. So, he had to make all these efforts.

Nina van Tok [00:03:47] That has been quite successful then (the language part).

Chikulupi Kasaka [00:03:48] Yes, it worked well at the beginning. It worked very well because the sense of collectiveness in terms of resource ownership for the country, land ownership, like you can own land anywhere in the country because it's owned together. The fact that all resources, government resource are ours. So that was deeply rooted and also the fact that our own development would be facilitated by our self. If at all we learned to be self-reliant, meaning we are not donor dependent. We can trade within ourselves in a country with education. So those were the main things of Ujamaa policy.

Nina van Tok [00:04:38] Yeah.

Chikulupi Kasaka [00:04:40] Yes. And for self-reliance. He came up with a few four key challenges or he called them the threats of the nation, like if we beat these, we would be self-reliant. So, the main challenges at the time, number one was, diseases like we need to be healthy as a nation. So, we need to cure, to fight diseases which at the time things like cholera and malaria were very prevalent at the time. So, it was like we need to fight common diseases. Number two. Corruption.

Nina van Tok [00:05:35] So that is another threat?

Chikulupi Kasaka [00:05:37] Threats to development. So really like if it's a government resource, we all need it together, if you see anyone having corrupt practices, we would stop that person, because if he is stealing, stealing from us all. Not just from you, from us all. Um, number three was ignorance. Yes, ignorance. Like we need to beat ignorance as a country. We need to build schools, educate our children. He came up with free education policies in light of the Ujamaa policy altogether. There was number four, if I remember I will share but it is all aligned to this together. So, in the process of saying collectiveness, doing development together, Nyerere started, um, what he called Villagization. Because everyone was so scattered tribes all over. So, he believed like if we are grouped together to be easy to, to bring infrastructure together, it could be roads, health services, social services together. So, he started this pulling together because initially the country was too scattered, like small families scattered somewhere have small, small family clans. So, during the seventies he started the Villagization and the idea behind that was, provision of social services infrastructure. But he believed in collective farming. He believed this would be a revolution, agrarian revolution, because agriculture is the backbone of the country. If we produce massively in agriculture, we will economically be in a good economic situation. So, in the seventies, we started villagization. In the end, it wasn't a very, very good, successful approach because of the background of the people. He believed it could work. The policy was not translated to people, the people didn't understand why they had to leave their own ancestral lands to join someone else, what they can produce. Yeah, people do not translate that so well. So, it had a lot of backlashes from the people themselves. And the end goal was not materialized because this community in the end did not feel that togetherness, they felt forced to do things.

Nina van Tok [00:08:11] So not everything went as it was planned?

Chikulupi Kasaka [00:08:15] People were not happy with that policy. People felt like they are forced because in the end, like some regions you find like the tribes in certain places because they were forced to move to that region and others are here. So, people these people didn't like this. They feel like we forced to do it, not like willingly or involved in that process of decision making. The only good result is like this provision of social services, improved education, literacy levels improved as well. Yeah, because schools were now to majority where people have health services likewise. So Nyerere in his mind was like, this is working. But it worked for some time and then it didn't work out very well.

Nina van Tok [00:09:12] At least it was an original plan.

Chikulupi Kasaka [00:09:14] Yes. So, so in that original plan, yes. But this villagization had a background. It was born from Arusha Declaration, which is also very famous tool in Tanzania, which was of 1967. So, this was prior to Villagization.

Nina van Tok [00:09:39] The Arusha Declaration?

Chikulupi Kasaka [00:09:41] Arusha Declaration. So, it outlined all the Ujamaa philosophy hand by hand. If I find document, I think it was written in English and translated in Swahili. Yes. So, all the idea of collectiveness working together, farming, agriculture was all put into that and people lived like it's the norm. The Declaration was very, very famous document. Yes. Of the time. So, every citizen had the right within the Society for protection of his life and property according to law, and that every citizen had the rights to receive a just payment from his labor. So, a sense of equality, fairness and that also the citizens to possess the natural resources altogether. So short to say Ujamaa philosophy was well articulated in the declaration.

Nina van Tok [00:10:42] Okay. And in other parts of Nyerere's ideas: I want to talk about his foreign policy because as you point out, he was very focused on self-reliance. Not to be donor dependent, as you said. So how was his foreign policy and was you welcoming to foreign partners or development partners? Or was he more focused by Tanzania's developments by Tanzania itself? I think you've already answered the part of the question in your previous answer. And so that was his foreign policy in general?

Chikulupi Kasaka [00:11:28] Yeah. So Ujamaa also touched upon his foreign policy, which was more of closing doors to development partners. That is the idea that we can do things on our own. We don't need aid; we don't need to be felt sorry for. Um, and this came from the effect of colonialism because we had white people domination for long. So, coming out with independence, like, we can do this on our own, Let's struggle. But so generally Nyerere was focusing on liberation diplomacy, like we need to be liberated. But the liberation was more political at the time because Tanzania, as a country were the second, if not the third on the continent to get independence. The rest of our neighbors did not have gotten independence yet. So Nyerere believed Africa needs to work together and Ujamaa, in his mind, has to go across the continent. If we are free, our neighbors need to be free. So, he started African Liberation Movement to help our neighbors to be independent. He did not focus only on economic issues, rather political and independence of the continent. He believed, and he was among the few who started our AU, Organization for African Unity to help all African countries to be independent. Enjoying the African unity? He believed, he was against capitalism altogether because it was against Ujamaa philosophy. Yes. Yeah, pretty much. So that was his foreign policy.

Nina van Tok [00:13:30] So his foreign policy was also very focused on foreign countries within Continent?

Chikulupi Kasaka [00:13:38] Yes for the continent to be liberated, to be independent and have unity as Africans, because he believed we have a common enemy.

Nina van Tok [00:13:49] Which was the former colonial colonizers.

Chikulupi Kasaka [00:13:52] Yes.

Nina van Tok [00:13:56] So he was more focused on the continent than Intercontinental, in his foreign policy?

Chikulupi Kasaka [00:14:02] Yes in his continental diplomacy. So, for him, it was independence for the continent, conflict resolution with our neighbors, regional stability. yes, that was important to him.

Nina van Tok [00:14:19] It worked, though, the focussing on regional stability, right.

Chikulupi Kasaka [00:14:24] Yes. So, we really helped our neighbors, especially South Africa, the southern of Africa, Zambia, Zimbabwe, a lot of resources. We were the hosts of Liberation Freedom fighters in Tanzania like it was the home ground. Okay. Yes. Even we have houses here in Dar es Salaam, where we hosted the South Africans and Zambians who are holding the meetings here to fight back the white colonialism back home.

Nina van Tok [00:14:58] That's great. So ,they really played a big role.

Chikulupi Kasaka [00:15:01] A big role, yes, there was said they were also some tribes were fleeing colonization, discrimination in the southern of Africa. They migrated from South Africa, Lesotho, all the way to Mtwama. Yeah. So ,it was like, we will welcome you if your not happy. We are independent. Come to our country, come organize yourself, plan strategic meetings here to go implement back home. So, we like be home with hosts and offering that peace space for liberation movements.

Nina van Tok [00:15:43] So it's a bit off topic, but I'm interested. Why was this one of the first countries to become independent? Did they have a big independence movement?

Chikulupi Kasaka [00:15:56] So I must say the movement was there within many African countries. Tanzania being one of them. But we must say we were lucky to have a smart leader who was Nyerere at the time. Nyerere was educated in the UK. He got his master's in the UK and from there, while he was in the UK, he started the movement of fellow Africans and the idea was to go back home, joined efforts and and start independence movements. So for him, because he was exposed, he was educated, he did not opt for aggressive war movements, rather diplomatic talks, discussion to fight for independence.

Nina van Tok [00:16:47] Okay. So ,he was also a bit, um, because the independence movement was there in many countries, but because he also studied in the UK, and he had these connections, maybe. Yes, he could.

Chikulupi Kasaka [00:17:05] Yeah. And to be clear, Tanzania was colonized by the Germans. And after World War II, when the Germans lost, we were put in the British protectorate. And he studied in UK for the British.

Nina van Tok [00:17:20] So he was very close.

Chikulupi Kasaka [00:17:21] He was very close. And he knows the people to talk to. And he being the leader, he was like, Well, the idea is to be independent. And the the issue was to convince them that we can do it on our own. We can govern ourselves.

Nina van Tok [00:17:41] So he was very close to the right people. Mm hmm. He had access to them. Yeah.

Chikulupi Kasaka [00:17:47] And. Yes. And he was the leader. Very charismatic, very visionary, very influential. So, it was easy to convince the British colonel and governor of Tanganyika at the time to grant independence because we were not colonized by the British. They were rather protectorate to see some nations if they can lead on their own, if they were convinced they can lead on their own, then the British moved out and grant independence. Yeah. Yes. So Nyerere being educated, being a good leader had a lot of massive influence from the ASP at the time.

Nina van Tok [00:18:34] Who is ASP?

Chikulupi Kasaka [00:18:35] ASP was the political party of the Tanganyika at that time from from Zanzibar and TANU for the mainland.

Nina van Tok [00:18:49] Because they only became Tanzania since the 1964 right.

Chikulupi Kasaka [00:18:53] So but the movement of the parties were already there. So we had TANU and ASP. Tanganyika African National Union.

Chikulupi Kasaka [00:19:21] Yeah. So him being a leader here of the Tanganyika African Union with massive support, it really convinced them. The British protectorate that well, "I think they'll be able to can do it". Yeah, they can rule on their own. So when they granted independence, they still retained the president position. Nyerere became the prime Minister. So it was not fully in power. It was like, "let's see if you can do it. But we we're still watching." So they were independent. But the president was a white person. Prime Minister was Nyerere.

Nina van Tok [00:20:11] Okay. So they still kept some power.

Chikulupi Kasaka [00:20:14] A little bit of governance role. Yeah. All together over there. But in 1964, no, in 1962, they're like, okay, we we can leave you. We think you can do it on your own.

Nina van Tok [00:20:29] So it didn't take a long time?

Chikulupi Kasaka [00:20:31] No, not a long time. Yeah.

Nina van Tok [00:20:39] So in this period, the Tanzanian people they were happy with Nyerere?

Chikulupi Kasaka [00:20:45] Yes, they loved him. They loved him. As I said, he was very charismatic. He was very people centered, was very smart as well, and educated as well. He could speak English very well because at the time the country had very few allies who were very educated in it, exposed outside the country. Remember at the time the country was extremely poor. So even to be able to go to England to do education, that was seen as a very huge step forward. Yeah, so people were very happy about Nyerere. They loved him. And even being able to be granted independence without war, he was seen like, oh my God, like very loved, very cherished.

Nina van Tok [00:21:33] Yeah.

Chikulupi Kasaka [00:21:33] And he was seen like a the most smartest person in the country to everyone loved him.

Nina van Tok [00:21:40] People still do. Right.

Chikulupi Kasaka [00:21:42] Mhm. They still think there's no one to match. There's not one to match his talent and vision and everything. Yeah. But that's when he wanted to step down as president. People still wanted him and begged him to continue. So initially he wanted to step down in 1980.

Nina van Tok [00:22:02] Okay.

Chikulupi Kasaka [00:22:05] But people begged him to continue.

Nina van Tok [00:22:09] And he had already been there almost 20 years. But people were not tired of him?

Chikulupi Kasaka [00:22:13] Not tired. They said: some more. So when he took the final term on 1980-85, he said, This is going to be my last. You need to think in your mind there should be replacement. Yeah. And this also came at the time he so, like economic wise, he was not doing good. His political policies, economic policies were not performing very well and Ujamaa was failing. Donor community was closing doors on him because he did not want to engage them. And they were like, okay, if you want to engage you, you need to do stretch. We need what was introduced as structural adjustment programs, back in the late seventies, that you need to adjust, structure your policies so we can engage.

Nina van Tok [00:23:08] Because that was actually also my next question is, because the Ujamaa was quite socialist.

Chikulupi Kasaka [00:23:17] Yes, sure.

Nina van Tok [00:23:19] And it was not capitalist. So, when did Tanzania a shift from a socialist government to a more free markets government still more capitalist. And the next question is also what were the factors behind this shift? Was it the need for economic partners, was it developing money, international organizations, different presidents? So, I think these two questions combined in the a bit because how did the shift go and what was the reason that they shifted from a socialist structure?

Chikulupi Kasaka [00:23:53] Yeah, it's so it started in the late seventies when the likes of World Bank introduced what they called structural adjustment programs on the African continent. We are not the only one, but in many African countries because they say like, if you want us to engage, you need to adjust your policies. Um, economic policies.

Nina van Tok [00:24:25] So in order to get money from the World Bank, to engage with them, the policies of African countries should be in a certain way?

Chikulupi Kasaka [00:24:36] Yes. Right. In order to get loans, like from the World Bank, you need to adjust.

Nina van Tok [00:24:50] And that's basically adjustments to the Western model, I guess?

Chikulupi Kasaka [00:24:53] Yes, to their model. And this was influenced by World Bank and IMF. First to increase international competitiveness, that improved economic structures, but also to attract external and internal partners.

Nina van Tok [00:25:14] Yes. And they did this because they also saw that Ujamaa was not working?

Chikulupi Kasaka [00:25:23] Ujamaa was not working. So, one of the things why Nyerere wanted to step down in the eighties was because the economy was crumbling. Ujamaa policy has failed. It succeeded in its part of collectiveness, pulling people together. But economic wise, it has no incentive to boost the economy. So, for him, it was like, well, instead of opening up and welcoming the likes of the World Bank, let me step down. Another president come in, maybe can do a little bit better. So, at the time he was leaving, then we started now opening up a little bit the likes of World Bank because of this now structural adjustment programs that were introduced in the late seventies, eighties. Yes. So, when the new president came in, now he had no choice because the economy was down. What you do, we need to borrow money. So when President Mwinyi came in, he had to come up with a sort of open economy, open market sort of economy, which enabled us to join the likes of World Bank, IMF, but also adjust our economic policies to welcome foreign direct investment.

Nina van Tok [00:27:05] But basically, Mwinyi also didn't have many other options.

Chikulupi Kasaka [00:27:12] At the time. He didn't have any options. He needed to run the country and there was no money for that.

Nina van Tok [00:27:17] Yeah. So the reason that it shifted from a more socialist government to more capitalist and open policies was: if you say it was a different president, but actually every other president would have taken these steps, basically.

Chikulupi Kasaka [00:27:42] Yes.

Nina van Tok [00:27:42] So it's not to say that it's not specifically Mwinyi, but it's the fact that Nyerere's policies, economic wise, they didn't work. So every new president after him would have.

Chikulupi Kasaka [00:27:54] Yes. Would have opted for a more open economic policies that would allow other international players to come in, but also join other financial players like IMF and World Bank so you can borrow because the country needed to borrow. And also, remember, Tanzania had a war with Uganda back in 1978-79.

Nina van Tok [00:28:20] 1978.

Chikulupi Kasaka [00:28:22] I think it was November 1978 to April 1979 with Uganda. Yes, we were fighting the Kibera region. So if you look at the map, Uganda entered some parts of Kibera. because the people share culture, all of the language is the same. So we were waging a war with Uganda. Oh, wow. Yeah, we won. But a lot of resources, mind you, the economy of a really country struggling and then we went to war with Uganda at the time under the leadership of the so-called dictator Idi Amin, who was a dictator.

Nina van Tok [00:29:18] So that's also why they needed money.

Chikulupi Kasaka [00:29:20] Yes. So a lot of money shifted from provision of social services, food, health services to fighting the war.

Nina van Tok [00:29:29] Yeah.

Chikulupi Kasaka [00:29:30] Yes. Well, Nyerere won at the expense of the economy. Domestic economy died. So that's why we had to adapt two new economic policies when the new president came.

Nina van Tok [00:29:43] So you could say if we go to the next question. I we look at the foreign policy of money of Mwinyi. Then it was being more open to international, to Western partners.

Chikulupi Kasaka [00:29:56] Yes. And borrowing.

Nina van Tok [00:30:00] Um, but it's also put Tanzania in a big debt.

Chikulupi Kasaka [00:30:04] Yes, it did.

Nina van Tok [00:30:07] What did people think of that?

Chikulupi Kasaka [00:30:13] Yeah. So ,we thought, like, President Mwinyi foreign policy was sort of laissez faire. Like, everything was easy for the Western to come in because we were so in a desperate mode as a country at the time.

Nina van Tok [00:30:29] Yeah.

Chikulupi Kasaka [00:30:30] Yeah. So, we welcomed a lot of things that were really not to our best interests at the time, but the options were limited.

Nina van Tok [00:30:44] And what do you mean with things that were not in the best interests?

Chikulupi Kasaka [00:31:42] I think the country at the time was left with a huge debt. And I don't think we had many economists. At the time.

Nina van Tok [00:31:58] Do people also think that it made Tanzania again because they were in debt?

Chikulupi Kasaka [00:32:08] Yes. And we even give the president Mwinyi a sort of a nickname you call him.

Nina van Tok [00:32:21] Well, what is it? ha-ha.

Chikulupi Kasaka [00:32:22] It's so it's sort of what you can call: "Yes, ma'am." Like everything was Yes for him, especially for the West and for the investment for IMF, World Bank, because like people said, like he will get everything while Nyerere was the opposite.

But he was open to everything, which is a result. Some analysts have said there was sort of corruption, land grabbing and lawlessness.

Nina van Tok [00:33:01] And what?

Chikulupi Kasaka [00:33:02] Lawlessness. Law was not that straight, because he welcomed a lot of things.

Nina van Tok [00:33:10] And what's his nickname in Swahili?

Chikulupi Kasaka [00:33:20] RUKSA, Like you say yes to something.

Nina van Tok [00:33:25] So it was a bit of a negative nickname for him?

Chikulupi Kasaka [00:33:32] Yes because to everything you say: yes. Yes.

Nina van Tok [00:33:36] And the people after him, the presidents after him: Mkaapa and Kikwete

Chikulupi Kasaka [00:33:44] Yes. So Mkaapa was journalist. He has a journalistic background. He was a writer himself. But he also learned from the mistakes of others. So when he became president, internally, he started institutionalizing things. So he started with programs like establishing Anti-Corruption Bureau. He started programs like Eradication of Poverty, like big, big government programs. What other institutions? So he was he came up with the really revolutionary ideas. But he was rated very highly and his foreign policy was on privatization.

Nina van Tok [00:34:47] Privatization.

Chikulupi Kasaka [00:34:48] Yes. Like we privatize, let's say, Ports, airports, some of the mining sites. like he welcomed the foreign community but in a sense that we privatized for some years. You go and we believe we have built capacity. .

Nina van Tok [00:35:14] Okay so that's another economic approach. And he has been in power for a long time.

Chikulupi Kasaka [00:35:26] A long time. Yes, ten years.

Nina van Tok [00:35:35] And after him, Kikwete came. And he was the person before Magufuli came right.

Chikulupi Kasaka [00:35:42] Yes. That was the person before Magufuli. So. Yes. So even with with Mkaapa his idea on privatization was very good, you welcome privatization in a country. They come for certain years and then they go. But it also didn't end very well because some of the projects, key economic projects that we privatized, we didn't get as many profits as we wanted. In the end, people felt like it was more for the white people to come reap the benefits and transport them back home. We didn't really benefit a lot from those privatization policies.

Nina van Tok [00:36:33] I see.

Chikulupi Kasaka [00:36:34] So in the end it was not very positive.

Nina van Tok [00:36:43] So people felt like the international companies....

Chikulupi Kasaka [00:36:47] Companies and there were also huge scandals at the time. Economic scandals of where some contracts that the government entered were really not beneficial for the country? Rather, they saw like the investor, needed a lot of protection, tax incentives, which in time it was not the case really.

Nina van Tok [00:37:24] And Kikwete came. How was he?

Chikulupi Kasaka [00:37:32] He opened up the country economically, in a sense that he attracted foreign direct investment. a lot of them. His policies, economic policies were much better. Not not only privatization, but sort of welcoming PPP, public private partnership, but also when foreign investors come in, sort of like when you work with the locals as well. Okay.

Nina van Tok [00:38:11] So that was further than the person before him, Mkapa.

Chikulupi Kasaka [00:38:17] Mkapa also introduced Tanzania Center for Investment. Mm hmm. Yeah. Which introduced the incentive and protection measures for investors. As I said, it was more institutionalized. But then we had Kikwete.

Nina van Tok [00:38:38] Who and how did these policies also reflect on, for example, things like NGO development aid, donors? Because kind of like Mwinyi, when he came, there was a lot of, like, World Bank, IMF. Those type of organization. Do you think that from Mwinyi, Mkapa and Kikwete that trend continued a bit regarding these foreign development aid from partners?

Chikulupi Kasaka [00:39:15] So let me bring you back to president Mkapa, because I think he is an institutional person he has institutionalized a lot of things. So here I read like he promoted private sector growth. There was establishment of Tanzania Private Sector Foundation, the Confederation of Tanzania Industries, Tanzania Chamber of Mines, Agricultural Federation of Tanzania, Tourism Confederation of Tanzania. But he started all these things thinking that they will play out very well in his privatization policy. He started also big government programs, including National Strategy for Growth and Poverty Reduction. Mm hmm. Yeah. Which was I think had a backup of the World Bank. Yeah. So that was from Mkapa. Kikwete on the other hand, because he was the foreign minister for ten years, and then so he knew how to play wise in the international forums and international policy diplomacy. So many people like to call him like he was sort of the darling to international community. Oh, really? Yeah, because at some point Tanzania was really that foreign direct investment when he was president. Like he had really good policies to attract FDI. Mm hmm. I think we were number 2 globally at some point.

Nina van Tok [00:41:01] And is that a good thing?

Chikulupi Kasaka [00:41:01] Yeah, it was a good thing. Like if you have good policies, then you attract a lot of investment in your country. So, circulation of money, the economy was performing very well despite, internally, the level of corruption was very high and it was very

open. Like international companies. They knew how to lobby government officials so they can get the deals signed, the contract or certain investment. So that was the negative side of president Kikwete: corruption on all levels whether it's health, or investments, or with contracts.

Nina van Tok [00:41:48] But under him also corruption was very high. So, it was on the one side the high FDI and all the good things, and at the same time a lot of corruption. A bit of both.

Chikulupi Kasaka [00:41:59] People didn't like it at all because we thought like we have a lot of potential, a lot of resources, a lot of investors. But yes, the normal people don't feel that like the economy is growing as it should be. But also, Kikwete played a good role for regional stability. He participated in many negotiations for peace between countries. I think the Burundi issue, he was a peacemaker. But also, peacekeeping mission as well. So regional stability was very key throughout the policies of previous one and an ongoing one. We play a role in conflict resolution, but regional stability, probably both, even President Mkapa as well after the time he played in the mediator of some of the neighboring conflicts.

Nina van Tok [00:43:23] That's great. And now I'm going to go through the more recent years and then talk about Magufuli and Samia. I already know quite some things about Magufuli but you still want to ask you, because, of course, he's shaped his foreign policy a bit more closed, as people would say. And um, he was also focused more on Tanzania itself than on the international community. That's correct, yes. And what were the consequences for this? If you look at international cooperation and especially I'm looking for how this worked out for development organizations and NGO's What was his relation to those type of organizations?

Chikulupi Kasaka [00:44:23] Mm. Yes. So Magufuli came in with a more closed approach on his foreign policy. He was more or less of the vision Nyerere who believed in self-reliance, and we can do it on our own. So he was more focused on his domestic policy, like we can develop on our own if we minimize spending, if we minimize foreign travels, like we can save money to do some development projects on our own. He did not borrow a lot like others. He did not travel outside the continent. At some point the locals were joking that he's afraid of flights, but yeah, but that was not the case it was more for his policies. He was more of an independent approach. He did not want any external influence on what to do things. He believed there's not one solution for all, including democracy. He was saying, as a country, as a young democracy, we have to prioritize other things in order for the country to be liberated economically. So, for him, democratic principles or freedoms that hindered economic prosperity to him, were not a priority. For instance, allowing political rallies. For him, he was like, oh, these are the voices or noises that should remain during election period. Once we are done with elections, no need for people to gather and criticize you or your administration. Let those elected focus on their administration and whoever is opposing or not satisfied find so many ways to challenge or make your views be heard, but not necessarily to be do that during cross country. So political wise, democratic wise, human rights wise, fully rated poorly. He was down compared to the other previous presidents. Economic wise, no more Tanzanians suffered in the sense that money circulation was really the law. There was no salary increment for government employees for his entire tenure in office. Yeah, people complained about that. But for him he was like, we need to do some sacrifices as a country to get where we want to be. So, his priority was to do major projects that once they come to completion, they would benefit us all. MM Yeah. So those that sense of Ujamaa policies in

him, domestic life, self-reliant, like we can do this on our own. So, all the major projects like SGR, which stands for Standard Gauge Railway. We started doing it on our own, in phases. Okay. Yes. And the now called Nyerere Hydroelectric power dam is a big one. So, during Magufuli it was done on our own internal sources. And until now.

Nina van Tok [00:48:38] Okay. So it's interesting to see some aspects of the Ujamaa that was away and the three presidents didn't have ujamaa that that much. And Magufuli kind of brought that back. That's interesting. Um, and then, of course, if we go to Samia and her policies, especially foreign policy has changed enormously after Magufuli. Mm hmm.

Chikulupi Kasaka [00:49:23] Yeah.

Nina van Tok [00:49:25] I kind of want to go to the last two questions. Mhm. Um, and that is more specific. And I want to talk about how to president right now, Samia Saluhu, how she has addressed environment and climate change issues in Tanzania's foreign policy or even domestic policy, Um, because it's a big issue and the focus of many eyes in the world is also on Africa where we're looking at environmental, uh, and climate change, because in Africa it's one of the few continents in which we still have a lot of nature. Mhm. Uh, if you look at for example, Europe so much, it's just cities, so we don't have much more nature to biodiversity to actually "fight for" compared to Africa. Um, How is she working on that topic internationally.

Chikulupi Kasaka [00:50:32] Yeah. So we will touch a bit upon the Magufuli the initiatives on environment and climate, and then I'll come to Samia. So during Magufuli, environmental wise, um, he was banning illegal fishing. That's number one in a sense that we need to protect ocean biodiversity. We are not supposed to fish using mosquito nets, but also not using explosives in fishing. So those were the initiatives which are ongoing since Magufuli, but also now the level of understanding to our fishermen in some villages is not that much. And what they care about is only to fish. And at some point there was a crisis in Lake Victoria that the number of fish are reducing because they fish everything, not only those, the ones just supposed to be harvested, but they fish everything. And there was problem of overfishing. But also during Magufuli that was the time when they banned the use of plastic bags in the country, which is for a very good environmental and climate initiative and decision. It was hard but approach towards it was very inclusive, very informative, but it took of the time and effort to educate all Tanzanian not to use plastic bags so those where during Magufuli. And so now coming back to Samia I see a lot of continued efforts in fishing um, environmental protection. But now with Samia, apart from not only environmental protection, planting trees, she has gone a step ahead to educate the community, to adapt into clean energy, especially for cooking, adapting into gas, especially in the local communities. So in time for those who are using firewood for cooking will stop or minimize the use, but also the those who are using charcoal well for cooking will stop. . And this is ahead step of the exploration of gas in the south, but also in gas which in future could be easily available in the country. Yeah, So it's easy to start changing mindset of the people to talk to clean cooking energy.

Nina van Tok [00:53:03] That's interesting. Also about the fishing and plastic bags, i did not know that was under Magufuli.

Chikulupi Kasaka [00:53:10] Yes and they in this government budget here they introduced a tax on carbon emission. I'm yet to dig deeper into that one but I think it's one of the good initiatives that will be environmentally friendly.

Nina van Tok [00:53:26] Um, it's nice.

Chikulupi Kasaka [00:53:28] And also there was a move to stop importation of cars which are produced before 2010. Hmm. Only this was to reduce emission from the vehicle, something like that. Which has to do with the environment degradation.

Nina van Tok [00:53:57] This is especially the policies I didn't know much about. Thank you.

Chikulupi Kasaka [00:54:09] You're welcome.

Nina van Tok [00:54:10] For all of your information. Actually. There are many things i didn;t know before.

Nina van Tok [00:54:16] Yeah, and this gives me a much better understanding of the dynamics chronologically, like throughout the time to kind of see how this development works.

Chikulupi Kasaka [00:54:30] Okay. There was something more when president Samia was the Vice President she was dealing with the environmental issues. So there was a concern on Ruaha River I am trying to find it here on the map.

Chikulupi Kasaka [00:54:47] Yes the great Ruaha river. So this is the river which cuts across three regions. Due to climate change effect the river starting to be dry in some parts of Tanzania. In the past, it used to flow throughout. So when she was a vice president, she commissioned a committee to evaluate what were the causes of the great ruaha river to be dry as they saw environmental pollution become whatever. So this to me was one of the initiatives that continued to make people not to fish, Over fish, but also to protect the rivers and other sources of water.

Nina van Tok [00:55:44] Thank you. I'm going to look into that one.

Chikulupi Kasaka [00:55:49] Yes. Yeah. Great. Okay. What else do you need to know?

Nina van Tok [00:56:16] Nothing more I actually gained a lot of info, i might come back one day to ask you more questions. But for now mostly thank you for your time. For letting me know about all this. I Have so much information. I wrote everything down, so it's great. Okay. Thank you, asante.

Bijlage 2: Interview with Dr. Lugandu van Wildlife Conservation Society 15-06-2023

Nina van Tok [00:00:02] Okay, so first of all, I would like to start with you. If you could introduce yourself and also what your function at WCS is and what it entails in general.

Dr. Simon Lugandu [00:00:17] So my name name's Dr. Simon Lugandu. I am the country director for the WCS, and my role is overall to provide leadership to the Tanzanian program. So I do a lot for linking the organization with the government and networking with the other organizations and planning for the country programs. Mm hmm. And but also ensuring that they feel the operations are doing well. That they are actually implementing their programs well on the ground. Mm hmm. Yeah. So those are they are the main (activities). Other: traditionally, we know human resource management, procurement, I.T., all of these are the subsections that, you know, under the leadership of the country director. Yes.

Nina van Tok [00:01:23] Many things.

Dr. Simon Lugandu [00:01:24] Yes.

Nina van Tok [00:01:26] And what is the history of WCS in Tanzania?

Dr. Simon Lugandu [00:01:32] Yeah. WCS is firstly one of the oldest conservation organizations globally. Yes. And in Tanzania it came more than 60 years ago, it was 1950-something. And initially the organization was focusing more on undertaking wildlife research. Mm hmm. Where you have a number of research activities that led to a discovery of some wildlife, in the first nature reserves. And also, it was doing a lot of wildlife population monitoring. The monitoring of elephants, for example, you know how elephants some 20, 25 years ago were coming all the way to (...) There was a huge poaching happening in Tanzania. So WCS have been the supporting monitoring of such traces of wildlife. And yeah so WCS just grew up from it and undertaking research in the early days of it's existence in Tanzania to undertaking some other programs like working with the local communities to establish community conservancies. Like wildlife conservation areas to help communities to establish their village led forest reserves. And also on the other side, working with the government of Tanzania through the government agencies like TAHARA to really support law enforcement, for example, and also supporting and technologies like the special monitoring tools that are used. These are electronic gadget to help in the law enforcements management of wildlife in terms of spreading information.

Dr. Simon Lugandu [00:04:15] information on the issues on the ground reach to either a law enforcement unit or it is for decision making and so on. Yeah. So generally WCS has also been engaged very much with the organizations like the Tanzania Wildlife Research Institute which is the research institute that has been responsible for undertaking lots of research in this country.

Nina v Tok [00:04:53] Is that a government institute?

Dr. Simon Lugandu [00:04:55] Yes, it is a government institution. And then we have an MOU with agencies and other agencies that WCS have been working with, that includes the Tanzanian Forest Service, which is the TFS and also the Tanzania Wildlife Management Authority. And since we have been now doing both research programs, awareness and education, WCS has established some places where it works, things that would be best for us.

And we have three places. One is the so called Ruaha landscape. The Ruaha landscape is found in the western part of Tanzania, unfortunately I don't have a map here.

Nina van Tok [00:06:05] I think it's near Morogoro, right? You have to go beyond Morogoro.

Nina van Tok [00:06:10] After Mikumi?

Dr. Simon Lugandu [00:06:14] Yes after Mikumi you pass Iringa Okay.

Dr. Simon Lugandu [00:06:16] And you go all the way to Iringa. Where you have the Ruaha National Park.

Nina van Tok [00:06:27] Yes.

Dr. Simon Lugandu [00:06:28] You have the Ruaha national park and it goes all the way through. I'm trying to trace the map and I have it here. Yeah, Maybe I can show you quickly. And so this is our Country strategic plan. So this is Ruaha landscape. And now it covers a a national parks. This is in one Ruaha national park and this is another National park. And in between you have several conservancies like: forest reserves, game reserves, and there is wildlife corridors as well. So this forms one of the of the areas that we we work on. So this forms one of our and where we come from and as part of the history of WCS. Yes. Yeah. And we have also this piece here. Yeah. This is actually the so called Southern Highlands Conservation Program. Okay. And this is like an extension of the Eastern Arc mountains, you know, the eastern Arc mountains? If you go to Morogoro, the Uluguru mountains. They are part of the eastern Arc.

Nina van Tok [00:07:58] Okay?

Dr. Simon Lugandu [00:07:59] They go all the way from here. In the Udzungwa mountains all the way to the northeast. To the Usumbara mountains. Yes. Now, this piece here is not a part of a this piece. So this piece here is not part of the known Eastern Arc but these mountains are more or less the same. Yeah, you know, they have a number of species that are from those places. Mm hmm. And the other area is for now, is this one: which is the Zanzibar and the Tanga program. This is a basically the marine program.

Nina van Tok [00:08:48] The Marine program. I see.

Dr. Simon Lugandu [00:08:49] Yeah. So. This is where coming from and we have now established our offices as I've done that here in Dar es Salaam. Yes. so that we are able to really work around all of these program sites in Tanzania. Yes. So that is the briefly the the history of our program and there are some narrations for each of these landscapes. What do they contain? Yeah. For example, if you go to the Ruaha landscape for example, this one is one of the few areas for large mammals. I think you know what it contains. Many numbers of mammal's different species of plants. Mhm. And we have also a within that place a number of national parks, game reserves as I have mentioned, this is from the Ruaha national park found in western Tanzania, which is the Southern Highlands, like i said, is one of the of the key forest areas. All these forests have a huge number of mammals as well and number of amphibians. It is a biodiversity hotspot. I mean there are all those kinds of uniqueness in this place. Likewise in the Zanzibar and Tanga program you, you have heard about the coral reefs, the seagrass, the endangered and the threatened protectories and the marine species. It is part of the West Indian

Ocean ecosystem. All these places have been the key and the pattern to our historical narrative in Tanzania.

Nina van Tok [00:11:26] Yes, and you would say that these are still, also nowadays, the three areas that are like the most focused on areas?

Dr. Simon Lugandu [00:11:35] Yes. Those are the most focussed on areas by WCS.

Nina van Tok [00:11:40] Yes.

Dr. Simon Lugandu [00:11:44] So I mentioned we are working very closely with the the Ministry of Natural Resources and Tourism. We have an MOU and also, this ministry has these agencies like TFS, TANAPA, TAWA and they all belong to the Ministry of Natural Resources.

Nina van Tok [00:12:13] Yes.

Nina van Tok [00:12:16] That is also a thing I'm very interested in. If you look at the field of conservation within Tanzania. What does it what does it look like? Like what are the, for example, what are the big players around here? And these are mostly on international or on national level?

Dr. Simon Lugandu [00:12:39] Yeah, the big players. One of that is the Ministry of Natural resources and tourism because it is responsible for forests, it's responsible for wildlife. Yeah. So in this case, as a as I have mentioned, the Ministry of Natural resources at the ministerial level, including the Directorate of Wildlife, the Directorate for the Forestry, these are departments that are responsible for policy formulation. Yeah, they are responsible for laws. Yeah. And the establishment in the development of laws and development of frameworks like the wildlife corridor framework, or human rights in conflicts.

Dr. Simon Lugandu [00:13:44] And all those kind of policy and legal issues. Now when it goes to the agencies of the government. Now let's speak about TANAPA. TANAPA is responsible for management of all of the national parks. TANAPA: Tanzania National Parks. So it is responsible for all the management and the development of all of the the national parks in this country. And that is where you find the tourism. There is let's say no harvesting of timber in those places. No. You can't find the hunting blocks in the national parks. You can't find them in those places. Yeah. So that is one entity. But we have also another entity, which is Tanzania Forest Service. The Tanzania forest service is responsible for the National Forest Reserves in this country. It is also responsible for the Forest plantations. And another entity is in Tanzania Wildlife Management Authority. TAWA. This one is responsible for all game reserves. It is responsible for game controlled areas. And it is responsible for overseeing the wildlife management areas that are under community (conservation). So, we can say it works in all other in which the other entity's don't work.

Nina van Tok [00:15:46] Yes.

Dr. Simon Lugandu [00:15:49] There is also another entity. which is the Ngorongoro conservation area. So, they, there are four agencies which are responsible for, for conservation. Yeah. And the last one now is Ngorongoro conservation area. so, this is the structure. But again, we have another one, which is not a part of the Ministry of Natural Resources. This is the

ministry responsible for local governments. So local governments, they are not part of the Ministry of Mental Resources, but they also have their own resources, like they have their own forest reserves. Okay. They are responsible for the proper management of this Forest reserves. And so all the districts with forests and have their own management. But all of these institutions, they are linked up by the ecisting policies.

Nina van Tok [00:17:12] Yeah.

Dr. Simon Lugandu [00:17:13] They are linked by the existing law.

Dr. Simon Lugandu [00:17:15] Law and they are linked by the existing government structure, how the government operates.

Nina van Tok [00:17:19] And besides the government, there are also organizations like, WWF, Conservation International. What is, their role within this? Because at the end of the day, it's the government that's making the policies and the laws and the frameworks. So what is the role that international organizations or even WCS have within this field of conservation?

Dr. Simon Lugandu [00:18:03] Yeah. So one one of the roles basically has been to provide the technical support to the government of Tanzania to implement its own policies and strategies. So this is the the main kind of work that we do as international organizations. But secondly, NGOs have the responsibility of supporting policy development based upon the work that we do on the ground. We generate data, we generate information, and we gather some lessons in the experiences that provide to the government. For it to be able to design some responsive policies and strategies. So, we provide that to support. And through this, these international organizations are implementing programs on the ground. Yeah, but what you're implementing is not for us. We are implementing because we have the responsibility to contribute to the national priorities. And the other thing is, these international NGO's they operate as networks.

Nina van Tok [00:19:51] Yes.

Dr. Simon Lugandu [00:19:52] You will find the WCS here, and in the US, and Germany, for example, or Conservation International. They are in many countries. So having these kinds of all networks, we are able to bring in some innovative approaches to conservation. We can bring in some good lessons that we get from other countries, bringing them to Tanzania. And on the other side, we do advocacy work. For example, you have this international multilateral environmental agreements.

Nina van Tok [00:21:02] Yes.

Dr. Simon Lugandu [00:21:04] You talk about UNESCO for example.

Nina van Tok [00:21:08] Yes.

Dr. Simon Lugandu [00:21:09] You talk about the COP's. I mean, these international organizations, based on the experiences they are, they bring some discussions.

Dr. Simon Lugandu [00:21:30] They really help the conservation of the planet's resources. And in that case they directly work with the governments to help them to prepare for those international meetings so that they really present issues that are of interest to their country.

Dr. Simon Lugandu [00:22:12] When i was working with the WWF before joining this organization last year we had the sessions with the vice president's office to prepare for this. CPD meetings that were going to take place.

Nina van Tok [00:22:30] Yes

Dr. Simon Lugandu [00:22:30] Yeah. So we have a lot of roles. And also another very important role is that these countries have got their local civil society organizations.

Nina van Tok [00:22:45] Yeah.

Dr. Simon Lugandu [00:22:53] So we promote and support the capacity development of these local agents.

Nina van Tok [00:22:57] Yes.

Dr. Simon Lugandu [00:22:58] So that they can do their responsibilities as local institutions. And trying to ensure that there is sustainability of whatever it is taking place now. Yes, of course, at one time international NGOs will go local institutions will remain. And it that way we help to continue conservation.

Nina van Tok [00:23:31] Would you say there are many local organizations working on conservation? Yes. Yes. And can they be big organizations even though it's local? Or is it mostly small ones?

Dr. Simon Lugandu [00:23:48] Some of them are big.

Nina van Tok [00:23:49] Some of them are big, Some like which ones, for example?

Dr. Simon Lugandu [00:23:52] Big. For example, the Tanzania Natural Resources Forum. The other one is Tanzania Forest Position Group. The other one is called the MCBI. So this is just an example. Those who are acting on high level in terms of their development status, they can mobilize the resources on their own. They can drive by agenda in their own. Yeah, they can partner with the international NGO's to drive their agenda. Yes, they definitely exist.

Nina van Tok [00:24:51] Would you say that the agenda of, local conservation organizations can sometimes be different from international because their focus is only on Tanzania and the international one is more focused on all different parts of the world?

Dr. Simon Lugandu [00:25:10] Yeah they focus mostly on, not on Tanzania only, they focus on Tanzania by in the sense that they are working with the local communities on the ground.

Dr. Simon Lugandu [00:25:27] They have operations on the ground, working with the youth, with the women, with the village governments, with the local, groups. Village governments.

Dr. Simon Lugandu [00:25:41] Community based groups. Yeah, I mean they they do such kind of work. However some of them are linked to international agenda. Okay. For example one of the organizations that I know they are working with the WWF, to advocate for climate change voices of people at the international level, the voices of local communities at high level. And they go to the local agencies and civil society organisations and they have networks with the international organizations. Yeah. So they are not fully engaged in local, but they are influence the international agenda through their work.

Nina v Tok [00:26:44] Yeah that makes sense. So it's still linked sometimes to more international organizations to kind of build the bridge between the local people and the high level.

Nina v Tok [00:27:07] Now to the next subject. Okay, So I have read about the debates within the international conservation. And I think in the last 20 years, there has been kind of a shift between conservation that is purely focused on animals. And now since 2000, there has been more focus on also including local people or indigenous communities within conservation. So, to also look at humans and not only at wildlife but trying to combine this together. Do you think that shift has been there in Tanzania as well, that there was more focus in the recent years on more community based than there was before? Or do you feel like in Tanzania it has always been community based?

Dr. Simon Lugandu [00:28:09] Yeah, depending on the sector. Overall there is such shifts. I can explain with the Landscape approach. But if you work with these sectors, the forestry sector, in the late eighties or in the eighties, we had this community forestry work.

Dr. Simon Lugandu [00:28:39] Which was basically involvement of all our communities. We have very old projects like in Dodoma.

Nina van Tok [00:28:51] Yes.

Dr. Simon Lugandu [00:28:52] It was a conservation program that was meant to restore certain areas. And in that you had a lot of community engagements, tree planting and so on.

Dr. Simon Lugandu [00:29:13] In the early 80's. And we had another project which was called the Hashid. This was also a local engagement where communities can even set aside their local areas for protecting them. And protecting them for longer periods. They're planting trees. So, these efforts are very popular in Tanzania way since the eighties.

Nina van Tok [00:29:52] What was Hashid?

Dr. Simon Lugandu [00:30:07] Yeah. Um. If you google it I think you can find it.

Nina van Tok [00:30:12] Was that also part of Nyerere's Ujamaa theory of more community life and more social life. Or is it something else.

Dr. Simon Lugandu [00:30:25] Something separate. Because this was the developments in terms of how we do conservation? So in the forestry sector, made new areas in terms of very engaging communities.

Nina van Tok [00:30:41] Yeah.

Dr. Simon Lugandu [00:30:42] Because in terms of policies in 1998, you have the in the you have the policies that already had the community engagement, community based forest management, the forest management, all of these regions where they were helping communities to work on that. So and if you go to, to wildlife management. Wildlife management we started, initially it was more centrally managed. From the central government.

Nina van Tok [00:31:31] Yes

Dr. Simon Lugandu [00:31:32] You have this agencies is in that time we were more on law enforcement.

Nina van Tok [00:31:39] Yeah.

Dr. Simon Lugandu [00:31:40] And such kind of things. But as things went on again in the nineties. Or early 2000s. We have had these so called the community outreach programs. Okay. They were started, they were embedded into the governance structure. So you would go to TANAPA for example, you would find a community Conservation. You go to TAWA and it's the same. You go to the game reserves to find that there is a community outreach.

Nina van Tok [00:32:27] Mm hmm.

Dr. Simon Lugandu [00:32:28] Yeah. And again, that's where you have these wildlife management areas. These are community conservation regions so to speak. And they are managed by communities. The support of was from the government. Or from donors.

Dr. Simon Lugandu [00:32:48] Yeah. So you can see a there has been progression or need increasing attention to work with the local communities

Dr. Simon Lugandu [00:33:03] Some few years ago it has come to a recognition that you cannot just focus on conservation. Because we are living in a place where economic, social and conservation issues are the same importance.

Nina van Tok [00:33:30] Yeah.

Dr. Simon Lugandu [00:33:31] I So that means you have to. You cannot exclude working with communities. Because otherwise you will not succeed in our effort to conserve. Because community have a big take. And now it is being formalized. We are talking about the social safeguards. Yeah. Which, our laws, even the Constitution, recognize that the human rights is there. Since we did our Constitution in 1977. We, recognize the issues of the human rights. And therefore, that goes down to local communities as well.

Dr. Simon Lugandu [00:34:32] And what happens if there are a standard operating procedures? If you go to these national agencies like TAWA, TANAPA, there are standard operating procedures on how to handle issues, and that do's and don'ts. And in the NGO it is likewise. There is do's and don'ts. We consider things that you have to undertake free and very informed consent. Yeah, because that is part of engaging the community. We do things like in grievances and mechanisms. Yeah. Which helps to really engage with the communities to ensure their rights are observed. And even if the government those years, since I started working

here, I found when I started working on some boxes, you were finding this in office. And there is a box. Like complaints boxes.

Nina van Tok [00:35:51] Yes Yes.

Dr. Simon Lugandu [00:35:52] I think would be masanduku, In Swahili.

Nina van Tok [00:35:54] Yeah, I know what you mean indeed.

Dr. Simon Lugandu [00:35:55] Well, now they have been there for ages.

Dr. Simon Lugandu [00:35:59] in end, it was to ensure that people concerns are taken into account the question of how they were implemented, etc. Now we are following up on the human rights issues, the amount is growing.

Dr. Simon Lugandu [00:36:18] And now with the expansion of the communication, these tools like phones, I mean, and it is very easy to read from the BuzzFeed and they have said okay in so and so community people have been humiliated by conservation ideas. So those kinds of overall quick communications, they have raised attention of men and women, as I said, to become more attentive to human rights issues.

Nina van Tok [00:37:04] Yes. Yeah. Especially in the media. You can read about these stories. Do you also think that in Tanzania's media and within Tanzania's society like the people. Do you think the issue of conservation, human rights, is it a big topic? Or do most people leave it a bit to the government.

Dr. Simon Lugandu [00:37:30] It is a big topic. Yeah, it's a big topic. And if you read them in the media. A few months ago Maasai who were living the Loliondo, something like that, were asked to leave. To go to another place. So there were agreements of the government with those people leave. They were supported to leave and supported to be in the houses they are currently staying. But on the other side you know some people on the other side who didn't like that because they felt it is their ancestral land and they should not have to leave. And so such kind of controversies. It was really very public. So, yeah, you can not just to say it is the government only. Also the public, knows about this.

Nina van Tok [00:38:37] And so if something happens with, for example, the Maasai, I think I read about it as well a few months ago. So what happens then? Do people go out on the streets to protest or is it more on social media that people are chatting about it and expressing their opinions?

Dr. Simon Lugandu [00:39:03] Yeah, they were mostly on the social media. And unfortunately, in Tanzania we don't have the environment, like in Europe, people hold placards and go on the streets. Tanzanians have a different approach in addressing these issues.

Nina van Tok [00:39:28] Yes. That makes sense also because of before Samia, in times of Magufuli, it not really allowed to be demonstrating. Right. Like: "government, you're doing this wrong" So people are not used to go out on the streets in Tanzania.

Dr. Simon Lugandu [00:39:45] Magufuli era is just that. It is, it does not to form the history of the country.

Nina van Tok [00:39:50] Yeah.

Dr. Simon Lugandu [00:39:51] It is. It's the same in the socialism era. We, we, we were doing this socialism since independence and we are used to that you have to speak somewhere instead of getting into the streets. Going onto the streets has just been a very, very new thing. It is in 1990s when we had this multiparty system. That is when you saw people going on the streets and what now.

Nina van Tok [00:40:33] Yeah.

Dr. Simon Lugandu [00:40:34] And the constitution provides for that for all the time. Yeah right. It was much on that. So we have a different to an environment, and now those demonstrations in Tanzania, they are happening. On social media. And you can see that even the government takes them seriously. Because there is somebody in the village who has worked on this kind of reform. Mhm. You can have all of the photos of abuses or of good things that are happening. So, they are aware of it. But in Tanzania is not part of our culture. Not like in the Netherlands.

Nina van Tok [00:41:01] Haha, people there go on the streets many days of the year.

Dr. Simon Lugandu [00:41:43] So you mentioned Magufuli. Yeah, Magufuli, was an era, a period when we've got that kind leader. He said no no demonstration because they wanted people to work and all of that but it's that he was the one who banned demonstrations. People did not demonstrate because it was banned, but because it is not our culture.

Nina van Tok [00:42:26] Thank you for clarifying. Um, and to talk about of a combination with that, because we just talked about the Masai having to leave, for example, their lands. But quite recently there has been made this international agreement, the 30 by 30 agreement, that in 2030, 30% of the land and sea, I believe, should be protected. Yes. So, my initial reaction is that especially in a country like Tanzania, where there is so much nature, so much biodiversity, a lot more land will probably will go to be protected. So how do you see the 30 by 30 agreement specifically in Tanzania, also with, also on the people and society. What do you will the challenges be and what will? What will Tanzania be very good in?

Dr. Simon Lugandu [00:43:54] So the 30by30 agreement. In Tanzania we have more that 30% of our land. In one form of protection or another. So the 30by30 commitment from Tanzania is there and I think we have we have reached the 30% for the entire country. But the challenge is these have to be protected, these places have to be managed. And yeah, the government of Tanzania has got several frameworks. Their environmental master plan, their forest policies, wildlife policies, all these kind of policies, they're all geared towards ensuring. We protect the remaining pieces of our land.

Dr. Simon Lugandu [00:44:47] If you go on sector by sector, I think the Marine has not yet attained 30%. And I tried to call, I was in a meeting in Zanzibar and I had one of the officials in from the Ministry of Fisheries mentioned that the marine sector would have not attained the 30by30 yet. Yes. That means we, we have some work to do as a country in terms of attaining the 30by30 for oceans.

Nina van Tok [00:45:33] For oceans, yeah.

Dr. Simon Lugandu [00:45:35] But if you think for the entire Tanzania, we have attained the goals.

Nina van Tok [00:45:40] yes because the ratio of protected lands in Tanzania is much higher already than it is in many other countries. especially if you look globally. Most European countries just have a little part of their land protected and in Tanzania it's already quite high.

Dr. Simon Lugandu [00:46:02] I would say even if in Tanzania it is high, the drive is still high as well. Yeah. Because we have an increasing population for example, and we have infrastructure development. If you were here 20 years ago, we didn't have roadblocks. Now we have such big infrastructure here. So, we have buildings now and settlements.

Dr. Simon Lugandu [00:46:59] So you can see the pressure for these 30%. If nothing is done, and not in Europe, we will need more places and protected areas.

Nina van Tok [00:47:23] I see, especially the increasing population, which will mean more buildings, more places needed for living, more villages.

Nina van Tok [00:47:33] Is Tanzania's government preparing for the big population growth? and it's so it's within conservation, are people really thinking also about the upcoming population growth and what struggles it might give and maybe how to prepare for that?

Dr. Simon Lugandu [00:48:00] Yeah, the preparations. at first, we have policies that the government makes for the population growth and like family planning.

Dr. Simon Lugandu [00:48:19] That that education is given. But on the other side population is a market as well. So like during the last administration people could have as many children as they want. It was promoted actually. And it was promoted in the sense that you have big land in Tanzania. All right. We have all the resources, which is how we utilize those resources to feed this growing population. Yeah. So there was that notion or conception that even if we are growing number, if we can produce, we can feed ourselves.

Dr. Simon Lugandu [00:49:18] Yeah. But sincerely, if the population goes unchecked it is very likely it's going to impact in these protected areas or natural resources. True. Unless we, we have a good organization policy to really make the people in the cities that have a reduced amount of land, which is not likely to.

Nina van Tok [00:50:03] I see. That's going to be a very interesting issue in the future, the big population.

Dr. Simon Lugandu [00:50:10] Yes. Yeah, yeah. Population is going to be an interesting issue for, for people who are staying and residing in cities and that is like natural way to birth control because in town you have only 2 rooms, you can't have more children.

Nina van Tok [00:50:33] No it won't fit.

Dr. Simon Lugandu [00:50:34] In their village they can do that.

Nina van Tok [00:50:42] So it's different also if you live in the rural area or in the city areas. Yes, that makes a lot of sense. Well, thank you so much. I think you told me a lot about WCS, and what it does, about the history of WTS. You told me a lot about on which areas you were focusing on, how you used to go from research and monitoring to also doing projects right now. You told me about the field of conservation in general with the government and the ministries and all the agencies, which was very helpful. And also about the NGOs work together, the international ones together with the local NGOs. So thank you a lot for that and also for telling me about the community based conservation that was already for forestry in the eighties. So actually, within the sector, forestry it is not so new. They were already doing that for quite some time. And thanks for taking me kind of looking at the future. How are these 30by30 agreements going to be? What will the struggles be? But also that the land of Tanzania is already at the 30%. So, in that case they are one of the few countries in the world. If you look at the whole world that already have so much under conservation. Yes. So thank you for going with me through all the different subjects that I wanted to learn about today.

Dr. Simon Lugandu [00:52:28] You are welcome, karibu sana.

Nina van Tok [00:52:31] Asante sana.

Dr. Simon Lugandu [00:52:33] I am wishing you all the best and which University was it that you're going to?

Nina van Tok [00:52:38] Leiden. It's in the Netherland. Leiden University at the Humanities faculty. My study, my master is in economic history. And in Leiden we also have the African Studies Centre. Which is also teaching on Africa studies. Yes. So, during my bachelor's and master's, I'm also doing a lot of courses on African history. Yes. Which is super interesting as well. So that's why. I kind of got to the combination.

Dr. Simon Lugandu [00:53:20] Yes. Great. I wish you all the best in your studies.

Nina van Tok [00:53:22] Yeah. Thank you, sir.

Dr. Simon Lugandu [00:53:29] I did my masters a long time ago haha.

Nina van Tok [00:53:32] And what did you study haha?

Dr. Simon Lugandu [00:53:37] Yeah, I did forestry for my first degree. And then I did the Master of Science in and Community economic development for my masters degree. And I did PHD in forestry.

Dr. Simon Lugandu [00:53:54] So I did you study the impact of joint forest management. And the natural resources, and also the livelihoods of local communities.

Nina van Tok [00:54:09] That's so interesting as well. Yeah.

Dr. Simon Lugandu [00:54:12] So that's why I have a of experience on the community networks in Tanzania.

Nina van Tok [00:54:18] Super interesting. Thank you.

Dr. Simon Lugandu [00:54:24] Karibu Nina, Karibu sana.

Afbeelding 3: Dr. Lugandu en Nina van Tok voor het kantoor van WCS in Dar es Salaam.

Bron: Nina van Tok